

HUKUK · TOPLUM · YAŞAM · KÜLTÜR

AKADEMİ KÜRSÜ

T Ü R K İ Y E A D A L E T A K A D E M İ S İ

MAYIS 2021 · SAYI 9

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı
Dr. Metin KIRATLI ile Söyleşi

**Adalet
Kervanı**

Fatih AKBABA:
“İstiklâl Marşı
İnsanlığın Kronolojisidir.”

**Mavi Soluk
Nokta**

TÜRK HUKUK TARİHİ

Sempozyumu

25-27 EKİM 2021 • ANKARA

Bildiri Özeti Gönderimi İçin Son Tarih: **25 Temmuz 2021**

Kabul Edilen Başvuruların İlanı: **15 Ağustos 2021**

Sempozyum Programının İlanı: **15 Eylül 2021**

Bildiriler İçin Tam Metin Gönderimi İçin Son Tarih: **1 Ekim 2021**

Değerli Meslektaşlarım,

Akademi Kürsü Dergisi'nin dokuzuncu sayısı ile yeniden karşınızdayız.

Yine zengin ve renkli bir içerik sizleri bekliyor.

Bu sayıda; zaman ayırarak bizlere söyleşi imkânı sağlayan Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Dr. Metin Kıratlı, Akademimizin Öğretim Görevlisi de olan İletişim Uzmanı ve Yazar Fatih Akbaba ile eserleriyle dergiye katkıda bulunan bütün yazarlarımıza şükranlarımızı sunuyoruz.

...

Eğitimde yirmi yıla yaklaşan bir tecrübeye sahip Türkiye Adalet Akademisi; 3 Mayıs 2019 tarihinde yenilenen ve güçlenen yapısı, "Güven Veren Adalet İçin Etkin Eğitim" anlayışını temel alan vizyonuyla çalışmalarına ara vermeden devam ediyor.

Eğitim faaliyetleri; aday eğitimleri, hâkim ve savcı eğitimleri, kamu kurumlarına yönelik hukuk ve adalet konularında düzenlenen hizmet içi eğitimler ile yabancı ülke hâkim ve savcılarına yönelik yurt dışı eğitimler olmak üzere dört alanda yoğunlaşıyor.

Bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de yargının en temel meselesi, yargı mensuplarının niceliğinden ziyade, niteliği meselesidir. Bu da, ancak iyi bir eğitimle çözülebilir.

İyi bir insan ve iyi bir hukukçu olmadan, iyi bir hâkim ve savcı da olunamaz.

Türkiye Adalet Akademisinin temel hedefi de; hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız, bağımsız, hür vicdaniyle karar veren, meslek etik ilkelerini benimseyen, toplumun adalet ihtiyacına cevap verebilecek nitelikte hâkim ve savcılar yetiştirmektir.

Akademinin hukuka ve insan haklarına bağlı hâkim ve savcı yetiştirme vizyonunu temel alan, 2021-2025 yıllarına ait amaç, hedef ve performans göstergelerini kapsayan Stratejik Plan da yakın zamanda yürürlüğe girdi.

Bu noktadan hareketle, aday eğitimlerine ilişkin yürütmekte olduğumuz yenileme çalışmalarında son aşamaya geldik. Şu an Akademi hazırlık eğitimleri devam eden adaylarımıza yeni müfredata uygun eğitim programı uyguluyoruz.

Ders kitaplarının yazılmasına yönelik çalışmalarımız son aşamaya geldi. Güzel Türkçemizin yargı metinlerine yansımaları için, hâkim ve savcı adaylarına ilk kez "Kararların Dili" dersi vermeye başladık. Yine ilk kez hazine avukatlarına yönelik iki farklı konuda eğitim düzenledik.

Meslek içi ve hizmet içi eğitimlerle yurt dışı eğitimlerini uzaktan ve online kolokyumlar şeklinde yürütüyoruz.

"Yargı Kararlarında Gerekçeleştirme Çalışması", "Aile Mahkemelerinin Etkinliğinin Artırılması" ve "Ceza Adalet Sisteminin Güçlendirilmesi" gibi projelerimiz de yeni faaliyetlerle devam ediyor.

Hukuk, toplum, kültür ve yaşama dair nitelikli yazıların yer aldığı bu sayıyı da beğeneceğinizi ümit ediyor, iyi okumalar diliyorum.

Sağlıcakla kalın...

Muhittin ÖZDEMİR

Türkiye Adalet Akademisi Başkanı

AKADEMİ KÜRSÜ

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ ADINA YAYIN SAHİBİ

Muhittin ÖZDEMİR
Türkiye Adalet Akademisi Başkanı

EDİTÖR

Adnan DÖNDERALP - Hâkim

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Fethullah SOYUBELLİ - Hâkim

YAYIN DANIŞMANI

Fatih AKBABA

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Yasemin ARIK - Uzman

DERGİ YAYIN KURULU

Adnan DÖNDERALP - Hâkim

Yasemin ARIK - Uzman

Esmâ AVAN - Sosyal Çalışmacı

Ali Burhan ÖZKAN - Sosyal Çalışmacı

Aktan Oral OKUDUCU - Uzman

DİZGİ VE GRAFİK TASARIM

Hüseyin ÖZTÜRK - Ramazan GÜNEY

FOTOĞRAF

Oğuzhan AY

YAYIN YÖNETİM MERKEZİ

Türkiye Adalet Akademisi

Ahlatlıbel Mahallesi Şehit Savcı Mehmet Selim Kiraz Bulvarı 06095 Çankaya/Ankara

Tel: 0 312 489 81 80 Faks: 0 312 489 81 01

Web: yayin.taa.gov.tr - E-posta: kulturel.dergi@taa.gov.tr

BASKI

Özel Ofset Yayın Matbaa Rek. Ltd. Şti. - Matbaacılar Sitesi 1514 Sok. No:6
Yenimahalle /ANKARA Tel: 0 (312) 395 06 08 - Belgeç: 0 (312) 395 16 08

Dergimizde hukuk, toplum, kültür, yaşam, sanat ve edebiyat alanında akademik olmayan çalışmalar gibi birden fazla alanda eserler yayınlanmaktadır.

Dergimizde yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlara aittir. Gönderilen eserler başka bir yerde yayımlanmış veya yayımlanacak ise mutlaka belirtilmelidir. Eser sahipleri eser başlığının altında isim, unvan ve e-posta adreslerini belirtmelidirler. Eserler e-posta ekinde dijital olarak (word dosyası vb. formatlarda) gönderilmelidir. Yayımlanan eserler için telif ücreti ödenmez.

Eserlerinizi kulturel.dergi@taa.gov.tr adresine yollayabilirsiniz.

ISSN NO: 2149-2050

İCİND EKİLER

4**CUMHURBAŞKANLIĞI
İDARİ İŞLER BAŞKANI
DR. METİN KIRATLI İLE SÖYLEŞİ****HABERLER****14****31****İSTİKLAL MARŞI ve
MEHMET ÂKİF ERSOY**
Aktan Oral OKUDUCU / Uzman**FATİH AKBABA İle Söyleşi****39****44****ADALET KERVANI**
M. Huzeyfe ERDEMİR / Cumhuriyet Savcısı**KUZEY AFRİKA'DA
GİZLİ BİR HAZİNE: KAHİRE-2**
M. İkbâl ÇAKMAK / Cumhuriyet Savcısı**48****53****MAVİ SOLUK NOKTA**
Mustafa YATMAZ / Hâkim**SOSYAL DESTEĞİN HÜKÜMLÜ
PSİKOLOJİSİ AÇISINDAN ÖNEMİ**
Ali Burhan ÖZKAN / Sosyal Çalışmacı**57****62****YAPISAL-İŞLEVSEL YAKLAŞIM:
ÇOCUĞUN SUÇA SÜRÜKLENMESİNDE AİLE YAPISINA BAKIŞ**
Esmâ AVAN / Sosyal Çalışmacı**STRATEJİK PLAN 2021-2023**
Ferhat EKER / Hâkim**66****71****İDDİANAMEDE İSNAT KONUSU
VE İSNADIN EKSİKLİĞİ SORUNU**
Nurullah BODUR / BAM Daire Başkanı

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı

Dr. Metin KIRATLI

**“İddianame ve karar yazmak
bir sanattır.”**

**“İyi bir hukukçu aynı zamanda iyi bir edebiyatçı,
iyi bir şair ve iyi bir okuyucu olmalıdır.**

**Öyle güzel iddianameler yazmalıyız, öyle güzel
gerekçeli kararlar yazmalıyız ki, bunlar bir edebi
şaheser niteliğinde olmalıdır.”**

Sayın Başkanım öncelikle kendinizden ve ailenizden kısaca bahseder misiniz?

14 Şubat 1969'da Konya'nın Ereğli ilçesinde doğdum. İlkokul, ortaokul ve liseyi memleketimde okudum. 1986'da kazandığım Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden, 1990 yılında mezun oldum. 1991 yılında hâkimlik ve savcılık adayı mesleğine başladım. Stajımı bitirdikten sonra sırasıyla Sivas Ulaş, Van Çaldıran, Isparta Yalvaç, Antalya Manavgat'ta hâkimlik yaptım. Bihare 2004 yılında Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünde tetkik hâkimi olarak görev yapmaya başladım. Yaklaşık dört buçuk yıl tetkik hâkimliği yaptım. Ardından iki buçuk yıl Daire Başkanlığı, bir yıl Genel Müdür Yardımcılığı, üç yıla yakın Ceza İşleri Genel Müdürlüğü yaptıktan sonra 15 Eylül 2014 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcılığı görevine atandım. 2014 yılından 2018 yılına kadar bu görevi ifa ettim. 3 Ağustos 2018 tarihinde ise, yine Sayın Cumhurbaşkanımızın tensipleri ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde oluşturulan Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı görevine getirildim.

Evliyim ve iki çocuğum var.

Konya'nın Ereğli İlçesi'nde doğdunuz... Konya ve Ereğli deyince akla çok güzel şeyler geliyor. Konya ve Ereğli sizin için ne ifade ediyor? Bir de sizden dinleyebilir miyiz?

Ereğli'de görev yapmış bir hâkim olarak, sizin de Ereğli ile ilgili güzel anılarınızın olduğunu düşünüyorum. Ereğli, Orta Anadolu'da yaşamaya değer, kıymetli ilçelerimizden birisidir ve Konya'nın en büyük ilçesidir. Aslında Ereğli'nin Konya ile coğrafi olarak çok fazla bağlantısı yok. Konya'ya yüz elli kilometre mesafede olduğu için, Konya'nın coğrafi şartlarından farklı bir iklime ve toprak yapısına sahiptir. Benim köyüm ise, şimdi Karaman'ın Ayrancı ilçesine bağlı bir köy. O köyde doğdum, ama uzun yıllar Ereğli'de yaşadım. Annem sağ ve hâlihazırda da Ereğli'de ikamet ediyoruz.

Ereğli, pek çok ilki ve yeniliği bünyesinde barındıran bir yerdir. Örneğin; Türkiye'nin beyaz kiraz ihracatının yüzde doksanını Ereğli gerçekleştirir. Şalgamın ürettiği mor havucun ana vatanı ve en büyük üretimin yapıldığı yere Ereğli'dir. Türkiye'nin peynir ihtiyacının yaklaşık yüzde otuzu, süt ihtiyacının ise yaklaşık yüzde otuz beşi Ereğli tarafından karşılanmaktadır. Dolayısıyla tarım anlamında gerçekten ciddi bir potansiyele sahiptir Ereğli. Bunun dışında da Ereğli dendiğinde, hem sebze hem de meyve anlamında ciddi üretimleri olan yeşil ve yaşanabilecek ideal bir şehir geliyor aklıma.

Tüm bunların yanı sıra, Ereğli kültür ve tarih anlamında da çok değerli bir yerde bulunuyor. Tuvana Krallığının başkenti olarak tarihte önemli bir yere sahiptir örneğin. Dünyanın tarımı simgeleyen en eski kaya anıtı (ki tarih ya da sosyal bilgiler kitaplarında pek çoğumuz görmüştür) olan İvriz Kaya Anıtı ilçemizde yer alıyor.

Sayın Başkanım, bildiğimiz kadarıyla Almanya'ya göç etmiş ve orada yaşamakta olan gurbetçi bir ailenin çocuğu olarak, ortaokul ve liseyi ailenizden uzakta, Türkiye'de yatılı okudunuz. Daha sonra da üniversiteyi okumak için Ankara'ya geldiniz... O günlerin sizde bıraktığı izler nelerdir?

Ailem, o dönemde pek çok ailenin de yaptığı gibi, Almanya'ya çalışmak için gitti. Ben de ilkokulu Türkiye'de, dedemin yanında okudum. Bir dönem ailemin yanına, Almanya'ya gittim, fakat bir yıl sonra ailem, eğitimime devam etmem için yeniden Türkiye'ye gönderdi. O tarihlerde ailemin yaşadığı Berlin'in Eğitim Müdürlüğü yetkilileri gelerek, beni Türkiye'ye göndermemeleri gerektiğini, başarılı bir öğrenci olduğumu, üniversiteden mezun olana kadar tüm masrafların devlet tarafından karşılanarak okutabileceklerini ısrarla söylediler, rica ettiler. Fakat babamın İmam Hatip Lisesinde okumam yönünde bir isteği vardı ve bunun için beni Türkiye'ye geri gönderdi.

Anlattığım sebeplerle çocukluğumdan bu yana ailemden hep ayrı yaşadım. Bu durum insana çok küçük yaşlarda olgunlaşmayı, kendi amaçlarını gerçekleştirmek için ayakta durup mücadele etmeyi, kimseden destek almamayı öğretiyor. Aile, insanın arkasındaki müthiş bir güçtür. Ama aynı zamanda insanın mücadele azmini törpüler. Çünkü arkanızda bir güç olduğu zaman hep ona sığınırınız. Yalnız yaşadığınız, yalnız olduğunuz zaman ise, her şeyle kendi başınıza mücadele etmek zorunda kalırsınız. Bu da sizi daha çabuk olgunlaştırır, hayata daha çabuk adapte eder, ileriki yaşantınızda size farklı avantajlar sunar diye düşünüyorum. Ben bu durumun her zaman avantajını gördüm diyebilirim. Ya da şöyle söyleyebiliriz; ben bu durumu hep lehime kullanmayı başardım. Dezavantajları yok mu? Var tabii ki. Benim hiçbir zaman anne ve babama olan hasretim bitmedi. Sonraki yıllarda Türkiye'ye dönüş yaptılar, ben her zaman diğer insanlardan daha fazla anne ve babama düşkün oldum. Muhtemelen de bunun getirdiği bir sonuç olarak çocuklarıma biraz fazla düşkünüm. Çocuklarımin, benim çektiğim yalnızlık duygusunu çekmelerini istemediğim için başka bir şehre gitmelerini istemedim. Bu yüzden Ankara Üniversitesinde okudular. Kendi açımdan doğru yaptığımı düşünüyorum. Her ne kadar yanımda yaşasalar da bunun beraberinde getireceği dezavantajı düşünerek özgüvenlerini sağlayıcı başka tedbirleri aldığımı inanıyorum.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına kadar uzanan süreçte eğitim hayatınız ve fikir dünyanız nasıl şekillendi? Kimlerden etkilendiniz? Kimleri örnek aldınız?

Aslında eğitim hayatım iyi geçti. Yüksek lisans yaptım. Yakın zamanda ise doktoramı tamamladım. Üniversiteden sonra akademisyen olmak istemiştim. Başarılı bir öğrenci idim. Hocalarımla büyük kısmı beni ismen tanırlardı. Öğrenciliğimde özellikle İş Hukuku, ilgimi çeken bir daldı. O zaman hocama gidip kendisinin asistanı olmak istediğimi söylemiştim. Hocam bana Galatasaray Lisesi mezunu olup olmadığımı sordu. Olmadığımı söyleyince de “Ben Galatasaray Lisesi mezunu olmayan birisiyle çalışmıyorum.” dedi. Maalesef bu olayla birlikte akademik hayatım başlamadan bitti diyebiliriz. Bilahare Gazi Üniversitesinde yüksek lisansa başladım. Yüksek lisans derslerini bitirdiğimde, o zamanki özel hukuk hocalarımdan birisi bana asistanlık teklif etti. Ama ben aynı zamanda hâkim adayydım ve stajımın bitmesine iki-üç aylık bir süre kalmıştı. Sarf ettiğim emekleri de düşünüp bir karar verdim ve bu teklifi kabul etmedim. Artık akademisyenlik konusunu rafa kaldırıp hâkimlik mesleğine başladım. Ama akademisyenlik içimde hep bir uhde idi. Belki de bu yüzden

yirmi üç yıl süren yüksek lisans macerasından sonra hemen doktora başladım.

Hayatımızda eğitim, sadece resmî eğitim ile sınırlı kalmamalı diye düşünüyorum. Ben ömrüm boyunca, eğitim denince diğer kaynaklardan da beslenmeyi anladım. Ortaokuldayken okulumuzun zengin bir kütüphanesi vardı. O dönemde okumadığım tek bir kitap, kütüphanede yerini bilmediğim, ezberlemediğim hiçbir kitap yoktu. Ben okumayı çok seviyor ve okumaya çok değer veriyordum. Son birkaç yıl, yani İdari İşler Başkanlığı dönemim hariç, hayatımın son yirmi beş yılında haftada en az bir kitap bitirmişimdir. Cumartesi, pazar, bayram, seyran demeksizin istisnasız yılda en az elli, elli beş kitap okuyordum. Ve şunu da belirtmeliyim ki, okuduğum kitapların içeriği ve konusu hususlarında da kendimi herhangi bir şekilde sınırlamıyorum. Yani tarihten edebiyata, sanattan felsefeye, sosyolojiden bilime, şehirciliğe, resme kadar aklınıza ne gelirse okudum. Bunun, benim kültür ve eğitim hayatıma çok önemli ve büyük katkısı olduğunu düşünüyorum.

Her fırsatta olduğu gibi, buradan gençlerimize, kendilerini geliştirmeleri için sürekli okumalarını ve yazmalarını tavsiye ediyorum. Okumak bir biri-

kimi beraberinde getirir. Elde ettiğimiz bu zenginliğin, birikimin zekâtı da yazmaktır. İşte bu yüzden yazmak önemli bir erdemdir. Bir dergide ya da bir kitapta olabilir; makale olabilir, köşe yazısı olabilir. Ama yazabilenler açısından yazmak özellikle önemlidir. Bunun şu faydası var; bir şey yazmaya başladığınızda aslında o konuyla ilgili ne kadar cahil olduğunuzun farkına varıyorsunuz. Konuşmak kolaydır da iş yazı yazmaya gelince, aslında hiçbir bilgi birikiminizin olmadığını, ne kadar yetersiz olduğunuzun farkına varırsınız. Ve bu durum sizi daha çok araştırmaya, kendinizi daha çok geliştirmeye sevk eder. Ben üniversite yıllarımdayken de bu tip süreli yayınlarda, yazı yazmış biriyim. Hukuk dergilerinde, bazı ulusal gazetelerde zaman zaman ayda bir, iki ayda bir yazı yazmış bir insanım. Yazı yazmak, aslında bana daha çok okumam gerektiğini öğretti. O yüzden insanlara da her konuda, her zaman okumayı tavsiye ediyorum. Bu söylediklerim aslında hâkim, savcılık mesleği için ayrıca bir öneme sahip diye düşünüyorum. Bu hususu da yeri geldiğinde konuyla birleştiririz.

Gelelim etkilendiğimiz ve örnek aldığımız kişilere... Ben okuduğum bütün yazarlardan bir şeyler aldığımı düşünüyorum. Ve hepsinin benim gelişimimde katkısının olduğuna inanıyorum. İsmet Özel'den Rasim Özen'den, Nazım Hikmet Ran'dan Özdemir Asaf'a, Lev Tolstoy'dan Gustave Flaubert'e, Mark Twain'den Anton Çehov'a, George Eliot'tan Herman Melville'e, Dostoyevski'den İvan Turgenyev'e, Sabahattin Ali'den Yaşar Kemal'e çok sayıda isim ekleyebiliriz. Hepsini zevkle okudum ve hepsinden farklı farklı bilgiler edindim ve kendime dersler çıkardım diyebilirim. Okuma hususunda hiçbir zaman bağnazlık göstermedim, sadece belli siyasi görüşteki insanların kitaplarını okumakla kendimi sınırlandırmadım.

Türkiye'deki pek çok sosyolojik yapının temel hatasının bu olduğunu düşünüyorum. Yani tek kaynaktan beslenmek. Bu tip yapılar kendilerinin yazdıkları kitapların dışında yazılan kitapların okunmasını tavsiye etmezler. Bu da aslında dogmatik bir fikrin oluşmasına neden oluyor ve insanları köleleştiriyor. Hangi inançtan, hangi toplumdaki, hangi ırktan, hangi felsefi düşünceden olduğunun önemi yok. İnsanları fikren özgürleştirmeliyiz. Allah-u Teâlâ da zaten bizim akıllarını kullanan kullar olmamızı istiyor.

Her birimiz birey olmalıyız. Her birimiz lider olmalıyız. Herkes kendisinin lider olacağı düşüncesiyle kendisini yetiştirmeli. Ama hepimizin lider olmak gibi bir imkânı zaten yok. Teorik olarak mümkün değil, pratik olarak hiç mümkün değil. Ama biz

en azından teorik olarak herkesi lider vasıflarında yetiştirmemiz lazım ki, ülkemize ileride katkı sağlayabilelim. Aslında liderlikten kastımız, ayakları üzerinde durabilen ve sorunlarını çözebilen birey anlamındadır. Sorunların ve sorunlarının çözümünde hakkaniyetli olabilen bireyler, toplumun temel yapı taşı olan aileleri oluşturacaktır. Bu da günümüzde şikâyet ettiğimiz sorunların tamamının çözümünün temel taşı olacaktır.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı olarak, zor bir görev ifa ediyor ve çok yoğun bir şekilde çalışıyorsunuz. Bu önemli göreve gelinceye kadar yargının değişik kademelerinde önemli hizmetlerde bulundunuz. Hem yargı sistemimiz hem de yargı sistemimizin işleyişi konusundaki görüşlerinizi de alabilir miyiz?

Oldukça zor bir soru. Çünkü ben her zaman eleştiri yapmayı seven biriyim. Böyle bir soru karşısında da bir öz eleştiri yapmam gerektiğini düşünüyorum.

Hâkimlik ve savcılık temelde zor bir meslek. Diğer meslek gruplarına göre çok daha fazla çalışmayı ve özveriye gerektiren bir meslek. Ancak son yıllarda özellikle FETÖ ile mücadeleden sonra, meydana gelen sayısal azalmayı telafi etmek amacıyla hızlı şekilde alım yapıldı. Hâkim ve savcılarının ya da adliye çalışanlarının sayısı hızla arttı, ancak bu hızlı artış ile ters orantılı olarak yargı ile ilgili serzenişler de arttı. Herkes şikâyet ediyor, şu kadar iş var, bu kadar iş var diye...

Her ne kadar ayrılmış olsam da, hayatımın çok büyük bir kısmı bu mesleğin içerisinde geçti. Mesleğin hem avantajlarını hem de dezavantajlarını biliyorum. Gördüklerimi şu şekilde aktarmak istiyorum: CMK 161. maddeye göre soruşturmanın patronu savcıdır. Ancak pratikte dosyaya gereken önemi göstermeyen savcılarımızla karşılaşırız. Hatta bazen daha uç bir örnek olarak soruşturma dosyasını kolluğun yönlendirdiği bile olabiliyor. Bunlar uç örnekler elbette ancak şu unutulmamalıdır ki; dosyanın sahibi savcıdır ve detayları da savcı bilmelidir. Dosyayı emniyet müdürünün, polis memurunun veya jandarmanın bilmesi gerekmiyor. Dolayısıyla yaptığımız işlerde en iyiyi yapmaya gayret etmeli ve bize teslim edilen dosyaların her zaman çok önemli olduğunu aklımızdan çıkarmamalıyız. Dosyaları size verilen en önemli emanetlerdir. Hâlihazırda savcı olan ya da aldığı eğitimin ardından savcı olarak atanacak genç arkadaşlarımıza bu hususun özellikle altını çizmek istiyorum.

Gelelim hâkimlerle ilgili duruma: Hâkimler, biraz daha fazla çalışıyorlar. Daha çalışkanlar ancak bu durum aslında bir sistem zorlaması gibi gözüküyor. Bunu da şöyle açıklayabiliriz: Duruşmaya kendisi çıkmak zorunda. Keşfe kendisi gitmek zorunda. Çoğunlukla kararları kendisi yazmak zorunda. O yüzden biraz daha fedakârlık yaparak çalışıyorlar. Bu zorunluluklar sebebiyle hâkimlik daha fazla fedakârlık gerektiren bir meslek haline geliyor.

Tabii ki amacımız üzüm yemek; bağcıyı dövmek değil. Doğrusunu bilelim ki, yapılan yanlışları doğruları ile değiştirebilelim. Unutmamalıyız ki, toplumun yargı mekanizmasından beklentileri oldukça fazla. Dolayısıyla bu büyük beklentileri karşılamak için bakış açımızı yeniden gözden geçirmeliyiz. Okumak ve yazmak için söylediklerimi tekrar hatırlatma ihtiyacı hissediyorum. Yaptığımız işlerde başarılı olmak için okumak en temel ihtiyaç olarak karşımıza çıkıyor. Söylediklerimiz yazıya döküldüğünde oldukça az yer kapladığını görüyoruz. Daha önce de ifade ettiğim gibi bu durum her zaman böyledir. Okumanın yanında yazı yazmak oldukça zor ve zahmetlidir. Bunları birleştirdiğimizde ise, kitap okumak yanında, dosyamızı da iyi okumamızın gerekliliği ortaya çıkıyor. Hadiseleri derinlemesine okumamız halinde bunlarla ilgili mütalalarımızın da oldukça detaylı ve yerinde olacağını unutmamalıyım.

Türkiye Adalet Akademisinde derslere ve konferanslara gelirken, hayat hikâyemi, tecrübelerimi ve yaşadıklarımı da anlatıyordum. Pek çok kez anlattığım bir hikâye var. Ama yeri gelmişken bir kez daha anlatmak istiyorum: 2010 yılında Alman hükûmetinin davetlisi olarak Almanya'ya gitmiştik. Sekiz farklı ülkeden on hâkimdik. Bir hafta boyunca bize Alman hukuk sistemini anlattılar. Sonra da her birimizi farklı şehirlerdeki mahkemelere gönderdiler. Ben Berlin Aile ve Sulh Hukuk Mahkemesinde görevlendirildim. Beni, bizdeki Adalet Komisyonu Başkanı dengi sayılabilecek Mahkeme Başkanı Bay Kunz karşılamıştı. Bir süre sohbet ettikten sonra beni bir hâkime hanıma teslim etti. (Hâkime hanım doktor unvanına sahipti. Ayrıca şunu da belirtmeliyim ki; mahkemede görev yapan seksen dört hâkimin elli dördü doktorasını tamamlamıştı.) On yedi yıldır aile mahkemesi hâkimi olarak görev yapan bu hâkime hanıma kafama takılan bir soru sordum: "Hâkime hanım, mahkeme başkanınız nasıl mahkeme başkanı oldu. Onu bir kurul mu atadı, bakanlık mı atadı, siz mi seçtiniz, nasıl mahkeme başkanı oldu?" Hâkime hanım bana cevaben, "Hiç bilmiyorum ama mahkeme başkanımız saygın bir kişidir.

Bu adliyenin en kıdemlilerinden birisidir. Yargısal görevleri devam ediyor fakat diğer hâkimlere göre yargısal görevi daha az. Herkes tarafından sevilir, sayılır ama ben onun nasıl mahkeme başkanı olduğunu şu ana kadar hiç düşünmedim." dedi. Bir hafta kadar burada çalıştıktan sonra, başkan beni başka bir hâkime hanıma götürdü. O da sulh hukuk mahkemesi hâkimiydi. Bu hâkime hanım daha kıdemliydi. O da on yedi, on sekiz yıl aile mahkemesi hâkimliğinin ardından, yedi yıldır da sulh hukuk mahkemesi hâkimliği yapıyordu. O soru kafamda kaldığı için aynı soruyu ona da sordum. O da diğer hâkime hanım gibi, "Bilmiyorum, bugüne kadar da hiç merak etmedim." dedi. Bu durum benim beynimde fırtınalar kopardı gerçekten.

Yukarıda anlattığım örneğin üzerine Türkiye'de karşılaştığım bir hususu da anlatarak bir karşılaştırma yapmak istiyorum. Türkiye Adalet Akademisinde hâkim ve savcı adaylarına ders anlatırken, tabii doğal olarak sorularla muhatap oluyorum. Bana en çok sorulan sorular ise şunlar oluyor: "Nasıl savcı olurum?", "Adalet Bakanlığında nasıl tetkik hâkimi olurum?", "Nasıl Yargıtay tetkik hâkimi olurum?", "Akademide nasıl koordinatör olarak görev alırım?", "Nasıl ağır ceza mahkemesi başkanı olurum?", "Nasıl ticaret mahkemesi başkanı olurum?". Oysa bu soruları soranlar daha aday, mesleğe bile girmemişler. Yani bu karşılaştırma ile şunu demeye çalışıyorum: Hırslımız o kadar fazla ki, aklımızdan önde gidiyor. Ama biliyorum ki, temelde her birimiz aldığımız aile terbiyesi sebebiyle bu yola ulvi amaçlarla çıktık. Dolayısıyla bu söylediklerim, aklımızda her daim doğru sorular ve yol gösterecek doğru tavırlarla yol almamız konusunda bir uyarıdır. Mesleğimizin bize tanıdığı yetkiyi layıkıyla kullanmalıyız.

Sayın Başkanım, 15 Temmuz hain darbe girişiminin üzerinden 5 yıl geçti... 15 Temmuz sonrasında FETÖ'ye mensup hainlerin bir kısmı yargı önünde hesap verdi, bir kısmı da hesap vermeye devam ediyor. Hem 15 Temmuz hem de bu yargılamalar hakkındaki düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Türk yargısı ve Türk yargı idaresi, 15 Temmuz'da iyi bir sınav verdi diye düşünüyorum. Ne demek yargı idaresi? O tarihteki yargı idaresi olan HSYK, 15 Temmuz'un hemen akabinde, hızlı bir refleks göstererek, FETÖ'cü hain hâkim ve savcılarla ilgili işlem başlattı. İlk elde birçoğunu açığa aldı ve meslekten ihraca giden süreci başlattı. Peşinden de hâkim ve savcılar, yurdumuzun dört bir tarafında, gerçekten ciddi bir gayret sarf ederek, bu yapıyla mücadele

eden iddianame ve kararlara imza attılar. Aslında çok gayret edildi ama genel hastalığımız burada da devam etti. Genel hastalığımız nedir? Ceza yargılamasında soruşturma sürelerinin kısalığı, yargılama sürelerinin uzunluğu. Bunun sebebi de şudur: Savcılar biraz önce de ifade ettiğim gibi, dosyalarına yeteri kadar zaman ayıramadan iddianame düzenlerler. Hâkimler de bu iddianamelerdeki delilleri toparlayabilmek ve yargılamayı sonuçlandırmak için gayret sarf ederler. Çünkü çoğu zaman delilleri mahkemeler toplar. Oysa ideal olan soruşturma sürelerinin uzunluğu, buna karşın da yargılama sürelerinin kısalığıdır. Soruşturma süresi ne kadar uzun olursa, yargılama da o kadar kısa ve verimli olur. Savcılar dosyayı bir bütün halinde bitirirlerse mahkeme sadece tanıkları dinleyerek, delilleri takdir eder.

Bizim mahkemelerimizin çoğu, delilleri toplamakla meşgul oldular. O yüzden de duruşmalar, gereksiz yere uzadı. Sürelerin bu denli uzun olması da toplumda yargılama süreçlerine bakış açısında olumsuz algıların doğmasına sebep oldu.

Türkiye Adalet Akademisi, ülkemizin ihtiyaç duyduğu hâkim ve savcılarını yetiştiren bir kurum... Uzun yıllar yargının ve devletin değişik kademelerinde önemli görevlerde bulunmuş birisi olarak, Türkiye Adalet Akademisine de yol göstermek anlamında hâkim ve savcı adaylarının meslek öncesi, hâkim ve savcılarının da meslek içi eğitimi ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Öncelikle şunu söylemek gerekir ki, meslek öncesi ve meslek içi eğitimler konusunda elden geldiğince bir şeyler yapılmaya çalışılıyor. Özellikle meslek öncesi eğitimde Türkiye Adalet Akademisinin konumu ve önemi tartışılmaz. Geçmişten beri, eğitim merkezi zamanından başlayarak, Adalet Akademisi dönemiyle beraber meslek öncesi eğitimde adaylara ciddi bir katkı sağlıyor. Önemli bir başarı olduğunu da düşünüyorum bu anlamda. Teorik bilgileri alıp pratik hayata dökme konusunda acemi ve ikilemde olan hukuk fakültesi mezunlarının mesleğe kazandırılmasında, o okulda görmedikleri teorik dersleri, pratik eğitimle birleştirecek şekilde adaylara sunmanın, adayların meslek hayatında çok ciddi katkı sağladığına inanıyorum.

Ancak meslek içi eğitimde, aynı başarıyı ve ideali göremiyorum ne yazık ki. Sebebine gelecek olursak; biraz önce Almanya'da katıldığımız eğitimden söz etmiştim. Bu eğitimi aldığımız merkez, şehir dışında bir kongre merkezi idi. Şehre 30-35 kilometre uzak-

lıkta, küçük bir kasabanın içerisinde yer alıyordu. Ama bütün ihtiyaçların karşılandığı bir yerdi. Eğitim süreci içerisinde de eğitim sonrasında da nerdeyse şehre gitme imkânından mahrumduk. Ama bizim eğitim merkezimiz, yani Adalet Akademisi şehrin içerisinde bir yerde kaldı artık. Dolayısıyla hâkim ve savcılar, meslek içi eğitim için geldiklerinde maalesef bu zamanlarını eğitim ve gelişim için bir avantajta değil de Ankara'da bulunmanın getirdiği diğer avantajlara dönüştürmeye başlıyorlar. Yani, uzun zamandır Başkent'e gelemeyen ya da gelse de kısıtlı bir zamana sahip olan meslektaşlarımız, meslek içi eğitim bahanesiyle Ankara'da bulunmayı; meslektaş, eş dost ziyareti gibi amaçları yerine getirme vesilesi olarak görmeye başladılar diye düşünüyorum.

Bakış açısı ve yaklaşım bu olunca da maalesef meslek içi eğitimden istenilen verim alınamıyor. Bu vesileyle bu sorunun çözümü konusunda bir fikrimi de burada paylaşmak istiyorum: Bahsettiğim

örneklerden de anlaşılacağı üzere, bu durumun çözümü konusundaki en önemli husus, mekânın farklılaştırılması olarak öne çıkıyor. Türkiye Adalet Akademisine bağlı yeni bir hizmet içi eğitim merkezi oluşturulabilir. Ankara dışında, başka bir şehirde. Ama aynı zamanda o şehrin merkezine de belli bir uzaklıkta olmalıdır. Yani meslek içi eğitimlerin, herkesin alacağı eğitime yoğunlaşacağı, dikkatini başka bir şeyin dağıtamayacağı bir yerde yapılması gerektiğini düşünüyorum. Unutmayalım ki yoğunlaşarak yaptığımız işlerde daha başarılı oluyoruz.

Eğitim kesinlikle çok önemli. Osmanlı'da da en önem verilen şeylerden birisi, meslek içi eğitimler. Ancak mekânın olumsuz etkileri sebebiyle verilmeye çalışılan meslek içi eğitimler gerekli etkiye ulaşmıyor. Bu konuda atılacak bir adımın önemli olduğunu tekrar etmek istiyorum. Bu söylediğim hususun bütün sorunu çözecek sihirli bir formül olduğu iddiasında değilim tabii ki. Çözüm yollarından birisi ama en önemlilerinden birisidir diye düşünüyorum.

Sayın Başkanım son olarak hâkim ve savcı adayları ile hâkim ve savcılara ne gibi tavsiyeleriniz olabilir? Kendilerini geliştirmeleri, bilgi ve görgülerini artırmaları bakımından hâkim ve savcı adaylarına neler söylemek istersiniz? İyi bir hukukçu kendisini geliştirmek için neler yapmalı ve hangi alanlara yoğunlaşmalıdır?

İyi bir hukukçu aynı zamanda iyi bir edebiyatçı, iyi bir şair, iyi bir okuyucu olmalıdır.

İddianame ve karar yazmak bir sanattır. Öyle kılıplaşmış birkaç cümle ile 'gereği düşünülür' diye gerekçeyi bitirmek ya da iddianame tanzim etmek değildir. Yani öyle güzel iddianameler yazmalıyız, öyle güzel gerekçeli kararlar yazmalıyız ki, bir edebi şaheser niteliğinde olmalı. Zaman zaman geçmiş tarihli Yargıtay kararlarına denk geliyoruz. O kadar harika cümleler kurulmuş ki, gerçek bir edebi metin.

Başta da söylediğim gibi; yazmak için ise çok okumak lazım. Okumak gibisi yok, her zaman dediğim gibi önce okumak. Herhangi bir sınırlandırma olmaksızın bol bol okumak, bol bol gezmek, görmek ve tecrübe edinmek gerekiyor. Ne kadar çok okursanız kendinizi o kadar çok geliştirirsiniz. Bunun dışında bizi farklı alanlara taşıyacak, bir takım hobiler edinmemiz gerekiyor. Meslek dışında, resim, fotoğraf, spor vb. normal hayata adaptasyonu her zaman ayakta ve canlı tutacak, rahatlatacak birtakım işlerle ilgilenmemiz gerekiyor.

Fırsat bulursak, özellikle gelişmiş ülkelere ziyaretler gerçekleştiririm. Her şeyi devletten bekleme anlayışına sahip olmayalım. Ben resmî bir görevle ilk yurt dışına çıktığımda, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürüydüm. O tarihe kadar hiçbir resmî programla ya da devlet imkânıyla yurt dışına çıkmamıştım. Ama kendi imkânlarımla yirmi bir kez yurt dışına çıkmıştım. Ve oradaki tecrübeler, gözlemler, benim hayatıma çok şey kattı diye düşünüyorum. İlla bir şey için de gitmeye gerek yok bence. Bu tür yurt dışı ziyaretlerinde, sokaklarda boş boş, avare avare gezmenin bile insan hayatına çok şey kattığını düşünüyorum.

En fakir ülkelere en zengin ülkelere kadar birçok ülkeyi görmüş bir insan olarak, diğer ülkelerdeki tecrübe ve gözlemlerin bir başkası tarafından aktarılması değil de yerinde görülmesinin insan hayatına çok fazla katkı sağlayacağına inanıyorum. O yüzden tatillerde, çok para harcamadan da turlarla, kendi imkânlarımızla değişik ülkelere gidip oradaki yaşam standartlarını, yaşam tarzlarını, düşünce sistemini, şehirciliği, edebiyatı, sanatı, felsefeyi, müzeciliği vb. birçok şeyi yerinde görüp sonra ülkemizle kıyaslama yapabiliriz. Ülkemizin birçok yerde artıları var. Hem o artılarımızı hem de eksilerimizi görmenin kendimizi daha iyi geliştirmek için iyi bir yöntem olduğunu düşünüyorum.

İNFAZ HUKUKU VE İLÂMLARIN İNFAZI

yayin.taa.gov.tr

@AdaletAkademisi

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül Eğitim Açılış Törenine Katıldı

Türkiye Adalet Akademisi 25. Dönem Hâkim ve Savcı Adayları ile 15. Dönem İdari Yargı Hâkim Adayları Hazırlık Eğitim Programı 519 adayın katılımı ile 5 Nisan 2021 tarihinde başladı. Programın açılışına katılan Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, burada yaptığı konuşmada yeni dönemin hâkim ve savcı adayları için hayırlı olması temennisinde bulundu.

Türkiye Adalet Akademisinde 25. Dönem Adli Yargı ve 15. Dönem İdari Yargı Hâkim ve Savcı Adaylarının Hazırlık Eğitimlerinin Açılış Törenine katılan ve adaylara hitap eden Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, hukukun üstünlüğünün tüm toplumun ortak menfaati ve ortak değeri olduğunu, ülkemizi geriye götürmek isteyen gerici ve vesayetçi zihniyetin, Türkiye’de muvaffak olmasının asla mümkün olmadığını vurguladı.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL: HÂKİM VE SAVCI EĞİTİMLERİNDE ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER YAPILDI

Mecelle’de hâkimin hangi sıfatlarla tanımlandığını anlatan, hâkimlerin bilgi ve feraset sahibi, dosdoğru, güvenilir, saygın ve zorluklar karşısında yılmayan, metin bir karaktere sahip bireyler olduğunu vurgulayan Bakan Gül, “Hâkim ve savcı eğitimlerinde önemli değişiklikler yapıldı. Hâkim ve savcı adaylığı döneminde, adliye stajlarının staj eğitim merkezi olarak belirlenen adliyelerde yapılmasını sağlayacağız. Meslek öncesi eğitimin yanında hâkim ve Cumhuriyet savcılarının meslek içi eğitimine de büyük önem veriyoruz. Yeniden yapılandırılan Türkiye Adalet Akademisi bünyesinde uygulama adliyesi ve savcılık uygulamaları atölyesi ihdas edildi. Meslekte 3 yılını doldurmayan hâkim ve savcıların bölge adliye mahkemelerinin bulunduğu yargı çevrelerinde eğitim almaları sağlandı.” dedi.

ADALETİN YEGÂNE TECELLİGÂHI YARGI MENSUPLARININ TEMİZ VİCDANIDIR

Mahkeme ve savcılık kararlarının Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarında belirlenen standartları da karşılayacak şekilde yeterli, ikna edici ve anlaşılabilir olmasını sağlamak üzere meslek öncesi ve meslek içi eğitim faaliyetleri düzenleyeceklerini ifade eden Bakan Gül, “2021 yılına ilişkin 6 bin 800 hâkim ve savcımıza meslek içi eğitim verilmesine dair planlamamızı yaptık. Günümüzde hukukun vazgeçilmez kaynakları arasında ‘yorum’ var. Ancak bu yorum faaliyetleriyle kurulan içtihat kapıları juristokrasiye değil, adalete, hukukun üstünlüğüne, hukuk güvenliğine, hukuk devletine açılmalıdır. Nihai karar gerekçelerinin berrak bir dille sağlam bir mantık örgüsü ve ikna edici argümanlarla kaleme alınması büyük önem taşıyor. Adaletin yegâne tecelligâhı yargı mensuplarımızın temiz vicdanıdır. Yargı mensupları kararlarıyla bunu hayata geçirir. Madem ki kararlar yargının en temel aracıdır, o zaman bu ifade aracını en doğru ve yeterli biçimde kullanmak sizlerin en önemli vazifesidir. Yargının en temel fonksiyonu, ihtilafların çözümündeki hakemliğidir. Yargı, hakemlik vasfını koruduğu ölçüde sosyal barışı sağlar. Yargı kararları tartışmaları bitirir, bitirmelidir. Yeni tartışmaları alevlendirmemelidir. Gerekçe vicdani kanaati peşin hükümden ayıran, kararların denetimini sağlayan en önemli unsurdur. Hâkim ve savcılarının temel görevi adaleti tesis etmektir. Adaylardan sosyal medya kullanımı ve sosyal ilişkilerinde dikkatli davranmalarını talep ediyoruz.

Adaletin sağlanacağı, tecelli edeceği yer bağımsız ve tarafsız mahkemelerdir. Mahkemeler de bağımsız bir şekilde kararını vermektedir. Yargı bir kesimin, bir grubun yargısı değildir. Yargı ne iktidarın ne muhalefetin yargısıdır. Yargı sadece ve sadece Türk milletinin yargısıdır. Kimse Anayasa’dan ve kanunlardan almadığı yetkiyi kullanamaz. Kimsenin mahkemeleri, hâkim ve savcılarımızı etkilemeye, tesir altına almaya da hakkı yoktur. Bu kanunlarımızda suçtur.” dedi.

AKLINIZI HIÇ KİMSEYE KİRAYA VERMEYİN

15 Temmuz darbe girişimini hatırlatan Bakan Gül; “Yargının yegane ideolojisi adalettir. Ne olur aklınızı hiç kimseye kiraya vermeyin. Anayasadan, kanunlardan başka hiçbir yerden emir almayın. Hâkim ve savcı cübbesini hiç kimsenin önünde düğmelemeyin. Meslek hayatınız boyunca anayasa, hukuk ve adaletin dışında hiç kimsenin önünde eğilmeyin. Bu ülkede vesayetçiler, brifinçiler önünde cübbesini ilikleyen, düğmeleyenleri gördük. Geçmişte vesayetçilere, brifingcilere ve darbecilere selam duran yargıdan bugün darbecileri yargılayan bir yargıya ulaştık. Millet iradesini geriye götürmek isteyenlerin, milletin egemenliğini hazmedemeyenlerin şunu iyi bilmesi lazım ki, demokrasimiz asla geriye gitmeyecektir. Hiç kimse demokrasimizi geriye götüremeyecektir. Vesayet nostaljisi içerisinde olanların ve milletin temsilcilerine parmak sallama hadsizliğini gösterenlerin karşısında güçlü demokratik bir siyaset bulunmaktadır.

Değerlerimize nereden ne şekilde bir saldırı gelirse gelsin, topyekun 84 milyon bu vesayetçi anlayışa karşı durmak bir vatandaş olarak hukukun, demokrasinin ortak sorumluluğudur. Bu sorumluluğu da Türkiye’de her kesimin büyük bir hassasiyetle yerine getireceğine inanıyoruz. Biz Türkiye’yi ileriye götürelim, 2023 hedeflerine, cumhuriyetimizin banisi Mustafa Kemal Atatürk’ün ‘muasır medeniyetler’ diye hedef gösterdiği yere taşıyalım diyoruz. Ülkemizi geriye götürmek isteyen gerici ve vesayetçi zihniyetin Türkiye’de muvaffak olması asla mümkün değildir.”

AKADEMİ BAŞKANI MUHİTTİN ÖZDEMİR: UZAKTAN EĞİTİMİN ÖNEMİNİ PANDEMİDE DAHA İYİ ANLADIK

Açılış töreninde konuşan Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir, Akademideki eğitimlerin, Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulunca alınan güvenlik tedbirleri kapsamında sürdürüleceğini ifade etti. Başkan Özdemir; “Türkiye Adalet Akademisinin temel hedefi, Anayasa’nın 138. maddesinde yer bulan tarafsız, bağımsız, hür vicdanlarıyla Anayasa’ya ve kanunlara uygun karar veren hâkim ve savcılar yetiştirmektir. Adalet Akademisi olarak yenilenme döneminde yönetmeliklerimizi çıkardık. Bu yönetmeliklerden bir tanesi de Adalet Akademisinin yeni vizyonunu ortaya koyan Teşkilat ve Çalışma Esaslarına dair yönetmeliktir. Bu yönetmelikle İnsan Hakları Merkezi, Uzaktan Eğitim Merkezi, Ölçme Değerlendirme Merkezi ve Kişisel Gelişim Merkezi gibi merkezlerin yanı sıra diğer çalışmalarımıza ilişkin idari yapıyı ortaya koyduk. Özellikle Uzaktan Eğitim Merkezi ile ilgili çalışmaların ne kadar önemli olduğunu, pandemi döneminde bir kez daha anlamış olduk. Uzaktan Eğitim Merkezimiz sayesinde Mart ayından Haziran ayına kadar eğitimlerimizi uzaktan sürdürdük. Ancak eğitimin ehemmiyeti gereği Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu tavsiyeleri doğrultusunda yüz yüze eğitim yapma kararı alarak, Haziran ayından bugüne kadar 1400

hâkim ve savcı adayının eğitimlerini tamamladık. Bu adaylardan 400’ü 12 Mart 2021 tarihinde kura töreni ile mesleğe başladılar. Şuan ise 1000 hâkim ve savcı adayımızın temel sınavları, Türkiye Adalet Akademisi tarafından yerine getirildi ve sınav komisyonu yazılı sınavlarını değerlendirme aşamasında.” dedi.

İNTERAKTİF EĞİTİMİ BAŞARIYLA SÜRDÜRÜYORUZ

Adalet Akademisinin kurumsal yapısını yenilerken diğer yandan da eğitim sisteminin kaliteli bir şekilde sürdürülebilmesi için yeni hedefler belirlediklerini belirten Özdemir, “İnteraktif ve uygulamaya dayalı eğitim modellerine geçme noktasında müfredat çalışması yaptık. Daha öncesinde belli konulara yönelik ceza usul ve hukuk olarak konulara dağılmış eğitimi ‘Savcılık Uygulamaları, Hukuk Hâkimliği Uygulamaları, Ceza Hâkimliği ve Sulh Ceza Hâkimliği Uygulamaları gibi uygulama temelli bir bakış açısı ile düzenledik. Özellikle bu temel eğitim müfredatına ilişkin modül çalışmalarımızı tamamladık. Kurmuş olduğumuz eğitim platformu ve sınıflardaki akıllı tahtalar vasıtasıyla interaktif bir eğitim süreci gerçekleştirmekteyiz.

Adaylara yönelik bu eğitimleri sürdürürken, meslek içi eğitimlerde de kurmuş olduğumuz bu eğitim platformlarında interaktif ve uzaktan online eğitimler vermeye devam ediyoruz. UZEM aracılığıyla 2020 yılında 44 konuda 1904 hâkim ve savcıya, 2021 yılında ise 27 konuda 1059 hâkim ve savcıya meslek içi eğitim verdik. Yine eğitim platformunun içerisinde yer alan 50 farklı konuda yer alan video dersler 12 bin 500 kez görüntülenmiş ve sonrasında 7800 hâkim ve savcı tarafından izlenmiştir. Yine bu platformda yer alan Adalet Akademisi meslek içi eğitimlerinde kullanılan eğitim materyalleri, 42 farklı konuda 18 bin 43 kez görüntülenmiş ve 11.895 hâkim ve savcı tarafından erişim sağlanmıştır.” dedi.

Azerbaycan Cumhuriyeti Başsavcısı Aliyev Türkiye Adalet Akademisini Ziyaret Etti

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Bekir Şahin'in resmî davetlisi olarak Türkiye'de bulunan Azerbaycan Cumhuriyeti Başsavcısı Kamran Aliyev, beraberindeki heyetle birlikte 17 Şubat 2021 tarihinde Türkiye Adalet Akademisine bir ziyaret gerçekleştirdi.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Bekir Şahin'in de eşlik ettiği ziyarette Azerbaycan Cumhuriyeti Başsavcısı Kamran Aliyev ile Akademi Başkanı Muhittin Özdemir arasında yapılan görüşmede, iki ülke arasındaki adli iş birliğinin güçlendirilmesini ilişkin görüş alışverişinde bulunuldu.

Kardeş ülke Azerbaycan heyetini Akademiide ağırlamaktan büyük bir memnuniyet duyduklarını ifade eden Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir, "Dost ve kardeş ülke, tek millet iki devlet sloganı ile aynı duyguları paylaştığımız kadim dostumuz Azerbaycan'ın kıymetli Başsavcısı Kamran Aliyev'i Akademiide ağırlamaktan büyük bir memnuniyet ve onur duyuyoruz. Azerbaycan'ın zaferleri bizleri gururlandırdı.

Türkiye Adalet Akademisi, kurumsal kapasitesini artırmak amacıyla ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birlikleri kapsamında protokoller imzalamakta, özellikle gönül coğrafyamızdaki ülkelerle ikili ilişkiler geliştirmekte, hukuk ve adalet alanda projeler üretmektedir. Akademi olarak, Azerbaycan'ın hukuk sistemini daha da ileriye götürülmesi noktasında iş birliğine açıldık. Her türlü desteği vermeye hazırız. Azerbaycan adalet sistemine yapabileceğimiz katkılarımızı görüşerek karşılıklı iş birliğimizi sürdüreceğiz." dedi.

Kendisini ülkesinde gibi hissettiğini belirten Azerbaycan Cumhuriyet Başsavcısı Kamran Aliyev ise, "Kardeş Türkiye toprağında olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Türkiye toprağına ayağımızı bastığımız andan itibaren kendi vatanımızda kendi toprağımızda gibi hissediyoruz. Biz bir millet iki devletiz. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi

"Azerbaycan'ın elemi bizim elemimizdir, hoşbahtlığı bizim hoşbahtlığımızdır". Biz bu sözlerin manasını 44 günlük vatan muhaberesinde bir kez daha anladık. Türkiye Cumhuriyeti bize daima destek oldu, kardeş olduğumuzu, dost olduğumuzu bize gösterdi. Biz bunu hiçbir vakit unutmayız. Türkiye Adalet Akademisi ile Azerbaycan yargı sistemine katkıları noktasında görüşerek iş birliklerimizi geliştirmeyi planlıyoruz." dedi.

Kuzey Makedonya Adalet Bakanı Türkiye Adalet Akademisinde

Kuzey Makedonya Adalet Bakanı Boyan Marichikj ve beraberindeki heyet 7 Nisan 2021 tarihinde Türkiye Adalet Akademisini ziyaret ederek, Akademinin çalışmaları hakkında bilgi aldı.

Kuzey Makedonya Adalet Bakanı Boyan Marichikj ve beraberindeki heyeti Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir ve Dış İlişkiler Daire Başkanı Dr. Hasan Kadir Yılmaztekin karşıladı. İki ülke arasındaki adli eğitim iş birliğinin görüşüldüğü toplantıda, hâkim ve savcı eğitimlerinin kalitesinin ve verimliliğinin artırılması hususunda işbirliği yapılmasının iki ülke adalet sistemi için de faydalı olacağı değerlendirildi.

Kuzey Makedonya Adalet Bakanını Türkiye

Adalet Akademisinde ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti ifade eden Akademi Başkanı Muhittin Özdemir, “İki ülkenin hâkim ve savcılarının eğitilmesi noktasında iş birliğinin derinleştirilmesi, hem görevini ifa eden hâkim ve savcılarımıza, hem de hâkim ve savcı adaylarımıza katkı sağlayacaktır” vurgusu yaptı.

Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Özdemir; “Her ülkenin hukuk ve adalet alanında edindikleri tecrübeler çok farklı. Bazen bir ülkenin yargı alanındaki yeni başlayan bir uygulaması, mukayeseli hukuka ve uygulamaya dayanarak kurulduğu için örnek teşkil edebiliyor. Bu anlamda Kuzey Makedonya ülkesinin de Adalet uygulamalarından örnek alacağımız konular olacaktır diye düşünüyorum. Adalet sisteminin kalitesini arttırma arayışları her ülkede olduğu gibi, bizim ülkemizde de ‘Yargı Reformu Stratejisi Belgesi’ ve ‘İnsan Hakları Eylem Planı’ gibi temel politika belgeleriyle adalet alanında bir kalite arayışı var. Yaptığımız bu çalışmalarda diğer ülkelerin tecrübelerinden fazlasıyla istifade ediyoruz. Bu vesileyle Kuzey Makedonya Adalet Bakanlığı ile iş birliği içerisinde olmaktan onur duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.” dedi.

Kuzey Makedonya Adalet Bakanı Boyan Marichikj, Türkiye Adalet Akademisinin sistemini yakından tanıma şansı buldukları için memnuniyet duyduklarını ifade ederek; “Bu görüşmelerde sizden öğreneceğimiz çok şey var. Biz de sizlerin tecrübelerinden yararlanarak fikir edinme imkânı bulmuş olduk. Sizinle geliştireceğimiz iş birliği çalışmalarımız sonucunda akademi ile ilgili neler yapabiliriz, bunlar da bu toplantı sonunda netleşmiş olacak. Bize yaptığınız kapsamlı sunum için ayrıca teşekkür ediyorum. Bizimle kurmayı düşündüğünüz her türlü iş birliğine açık olduğumuzu, birlikte proje yürütmekten memnuniyet duyacağımızı ifade etmek istiyorum” dedi.

Kazakistan Kolluk Kuvvetleri Akademisi Çevrimiçi Uluslararası Konferansı

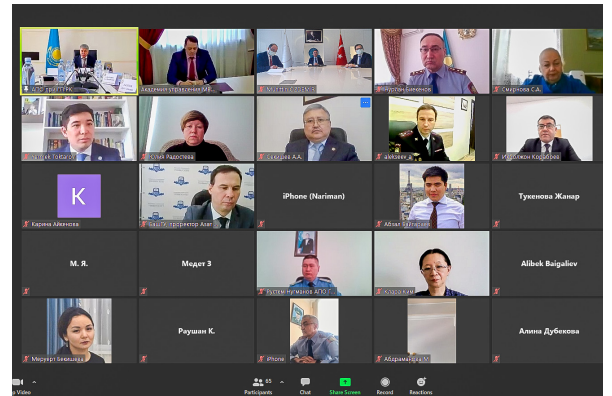
Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir, Kazakistan Cumhuriyeti Başsavcılığının Altındaki Kolluk Kuvvetleri Akademisinin düzenlediği “Modern Hukuk Biliminin Gelişimi: Teori ve Uygulama” konulu çevrimiçi uluslararası konferansa katıldı.

Dost ve kardeş ülke Kazakistan tarafından düzenlenen uluslararası konferansa katılmaktan memnuniyet duyduğunu ifade eden Akademi Başkanı Özdemir: “Kazakistan Cumhuriyeti Başsavcılığının Altındaki Kolluk Kuvvetleri Akademisi Rektörü Sayın Merzadinov ve ekibine toplantıyı düzenledikleri, bizleri de davet ettikleri için teşekkürlerimi sunuyorum. Türkiye Adalet Akademisinin Kazakistan ile geçmişi çok eskiye giden ikili ilişkileri mevcut. Akademimiz ile Kazakistan Kolluk Kuvvetleri Akademisi arasında görüşmeleri devam eden iş birliği anlaşmasının da kısa bir süre içerisinde imzalanmasını ümit ediyorum.

Türkiye Adalet Akademisi, hâkim ve savcıların eğitimine yönelik olarak, birçok ülkenin yargı okulları, yargı kuruluşları, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmakta, protokoller imzalamakta ve projeler üretmektedir.

2020 yılında yabancı hâkimler, savcılar ve adalet uzmanlarının eğitimine yönelik uluslararası kolokyum programları planlamış isek de, COVID-19 nedeniyle bu programları yüz yüze olarak gerçekleştirilemedik. Bununla birlikte 44 Azerbaycan hâkim adayına verdiğimiz bir hafta süreli uzaktan eğitimi tamamladık. Yine Güney Doğu Avrupa İşbirliği Sürecinde yer alan ülkelerin yargı eğitim kuruluşlarından temsilcilerin katılımlarıyla uluslararası çevrim içi bir çalıştay düzenledik.

Kazakistan Cumhuriyeti Başsavcılığının Altındaki Kolluk Kuvvetleri Akademisine, akademisyenlerle yargı mensuplarını bir araya getirdikleri için teşekkür ediyorum. Verimli bir toplantı olmasını diliyorum” dedi.

İnsan Ticareti ve Mülteci Hukuku Çevrimiçi Kolokyumu Düzenlendi

Türkiye Adalet Akademisi, Güney Doğu Avrupa İşbirliği Süreci (GDAÜ)'ye üye ülkelerdeki hâkimler, savcılar ve adalet sisteminde çalışan uzmanlara yönelik olarak, Dışişleri Bakanlığı ve TİKA iş birliğiyle 'İnsan Ticareti ve Mülteci Hukuku Çevrimiçi Kolokyum'u düzenledi.

Türkiye'nin 2020-2021 Dönem Başkanlığını üstlendiği GDAÜ faaliyetleri kapsamında ve Türkiye Adalet Akademisinin uluslararası iş birliği yapma görevi bağlamında Türkiye Adalet Akademisinin ev sahipliğinde 23-25 Şubat 2021 tarihler arasında İngilizce ve Türkçe olarak dijital platformda gerçekleştirilen 'İnsan Ticareti ve Mülteci Hukuku Çevrimiçi Kolokyum'una GDAÜ katılımcısı, Tiran, Üsküp, Saraybosna, Sofya, Bükreş, Lüblıyana, Podgoritsa, Priştine ve Belgrad yargı eğitim kuruluşlarından temsilciler, hâkimler, savcılar ve adalet alanında çalışan uzmanlar katıldı.

HASAN YILMAZ: TÜRKİYE İNSANLIĞA EV SAHİBİ BİR COĞRAFYA OLMUŞTUR

Güney Doğu Avrupa'nın karşılaştığı en büyük sınamalardan birinin kitlesel ve düzensiz göçün artması olduğunu vurgulayan Adalet Bakan Yardımcısı Hasan Yılmaz; "Beklenmeyen göç hareketi, bölgemizde insan ticareti olaylarının ve sığınmacıların sayısında artışa neden

olmuştur. Bu gelişmeler, insan ticaretiyle mücadelede ve mültecilerin korunmasında insanî bir yaklaşımı ve uluslararası iş birliğini zorunlu kılmaktadır. Adalet Bakanlığı olarak, insan ticareti ve göçmen kaçaklığı suçlarıyla mücadelede etkin politikalar yürütüyoruz. Bu sebeple insan ticareti ve mülteci konularının ele alındığı bilimsel bir toplantı fikrini baştan beri destekledik. Bu kolokyum ile insan ticaretiyle mücadele ve mülteci hukukundaki iyi uygulamaların paylaşılması, etkin ve verimli bir eğitimin sağlanmasına yönelik yeni fikir ve stratejilerin geliştirilmesi, kalıcı ve etkin bir uluslararası iş birliğinin tesis edilmesi amaçlanmaktadır.

Güneydoğu Avrupa'da yaşayan bizlerin, ortak bir kaderi paylaştığına inanıyorum. Bu bölgede yer alan bütün ülkeleri Türkiye ile dost, bu ülkelerde yaşayan milletleri de, Türk milleti ile kardeş olarak görüyoruz. Bu nedenle Güneydoğu Avrupa İş Birliği Süreci üyesi olan ülkelerdeki hukuk sistemlerinin gelişimine katkı sağlamayı amaçlayan bu toplantıyı düzenlemekten büyük bir onur duyuyoruz. Ayrıca bu programın, ülkelerimiz arasında yeni ve güçlü diyaloglar geliştirme imkânı sunacağına inanıyorum." ifadelerine yer verdi.

YAVUZ SELİM KIRAN: DÜNYADA EN FAZLA MÜLTECIYE EV SAHİPLİĞİ YAPAN ÜLKEYİZ

Dışişleri Bakan Yardımcısı Sayın Yavuz Selim Kiran, ülkemizin üçüncü kez üstlendiği GDAÜ Dönem Başkanlığı ve bu kapsamdaki faaliyetler hakkında bilgiler vererek, göç ve mülteci krizine karşı ülkemizin politikalarını, mücadelesini ve mültecilere insanı yaklaşımını, bu yaklaşıma temel oluşturan uluslararası hukuki çerçeveyi, uluslararası hukuk ve temel insan hakları sözleşmelerinin konuyu ele almaktaki önemine vurgu yaptı. Bakan Yardımcısı Kiran; “Bugün dünyada en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülkeyiz. 3.6 milyonu Suriyeli olmak üzere, toplam 4 milyon mülteci ülkemizde yaşıyor. Ülkemizde doğan Suriyeli çocuk sayısı 600 bini aştı. Suriye içindeki yerinden edilmiş kişilere yaptığımız yardımlarla birlikte yaklaşık 9 milyon mülteci ve yerinden edilmiş kişiye destek sağlıyoruz.

İnsan ticareti ve mülteci hukuku alanındaki tecrübelerimizi Balkan ülkeleriyle paylaşmaya hazırız. Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun belirttiği gibi, küresel sorunlara karşı, küresel ölçekte ortak bir iradeyle hareket etmeliyiz. Bölgemizde mülteci hukukunun hakkıyla uygulanması ve insan ticaretiyle mücadele için etkin bir iş birliği modeli oluşturmamız gerekiyor. Konunun uluslararası platformlarda gündemde tutulması için de birlikte çalışmalıyız. Bu toplantının ileride bu alanda daha kapsamlı bir iş birliği tesis etmemize katkı sağlayacağına inanıyorum.” ifadelerini kullandı.

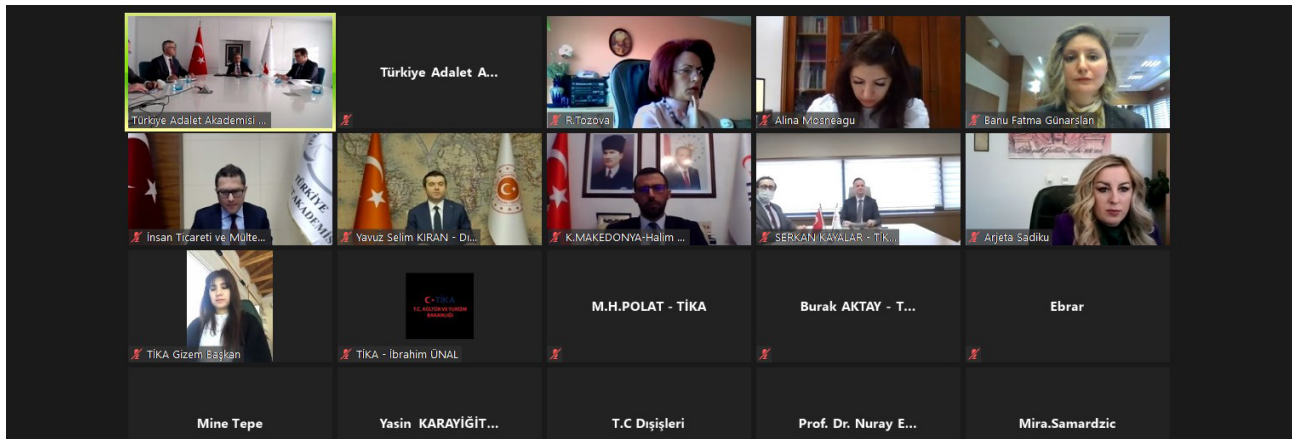
MUHİTTİN ÖZDEMİR: YENİLENEN VE GÜÇLENEN YAPIMIZ İLE ÇALIŞMALARIMIZ SÜRÜYOR

Meslek içi ve meslek öncesi eğitimden sorumlu bir kurum olan Türkiye Adalet Akademisinin,

Türk yargı sistemi için çok önemli bir görev ifa ettiğini vurgulayan Akademi Başkanı Özdemir; “Ülkemizin dönem başkanlığını üstlendiği Güneydoğu Avrupa İşbirliği Süreci kapsamında, Türkiye Adalet Akademisi tarafından Dışişleri Bakanlığı ve TİKA iş birliği ile düzenlenen kolokyumun hayırlara vesile olmasını diliyorum. Türkiye Adalet Akademisi; yenilenen ve güçlenen yapısı, “Güven Veren Adalet İçin Etkin Eğitim” anlayışını temel alan vizyonuyla, çalışmalarını sürdürmektedir. 2020 yılında yabancı hâkimler, savcılar ve adalet uzmanlarının eğitimine yönelik uluslararası kolokyum programları planlamış isek de, pandemi nedeniyle bu programları yüz yüze gerçekleştiremedik. Bununla birlikte, pandemi döneminde; Azerbaycan hâkim adaylarına bir hafta süren uzaktan eğitim verdik. Yine GDAÜ Süreci'nde, yargı eğitim kuruluşlarından temsilcilerin katılımlarıyla uluslararası çevrim içi çalıştay düzenledik.

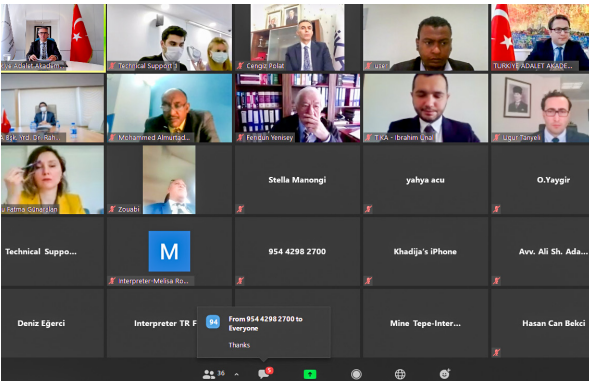
Düzenlediğimiz bu kolokyum ile insan ticareti ve mülteci meselelerinde deneyimlerin ve en iyi uygulamaların, bilgi ve tecrübelerin paylaşılması, güncel gelişmelerin takip edilmesi ve kalıcı bir iş birliğinin tesisi en büyük arzumuzdur. Kolokyumun GDAÜ Süreci'ne katılan ülkelerin insan ticareti ve mülteci hukukuna büyük katkılar sunacağına inanıyorum.” dedi.

Afrika Ülkelerine Yönelik Uluslararası Kolokyum Düzenlendi

Türkiye Adalet Akademisi tarafından TİKA ile iş birliği içerisinde Çad, Cezayir, Etiyopya, Nijer, Somali, Sudan, Tanzanya, Tunus ve Ugandalı hâkimler, savcılar ve adalet sisteminde çalışan uzmanlar için 7-8 Nisan 2021 tarihleri arasında “Terörizm Suçlarıyla Mücadele Uluslararası Çevrimiçi Kolokyum” programı düzenlendi.

Türkiye Adalet Akademisinin uluslararası iş birliği yapma görevi bağlamında, “Terörizm Suçlarıyla Mücadele Uluslararası Kolokyum” başlıklı program, Türkiye Adalet Akademisi ev sahipliğinde Akademi Başkanı Muhittin Özdemir’in 07 Nisan 2021 tarihinde açılış konuşması ile başladı. Yapılan sunumlar ve tartışmalar sonucunda 08 Nisan 2021 tarihinde tamamlandı. İngilizce, Türkçe ve Fransızca olarak dijital platformda gerçekleştirilen

Kolokyum’a Çad, Cezayir, Somali, Sudan, Tanzanya, Tunus ve Uganda yargı eğitim kuruluşlarından temsilciler, hâkimler, savcılar ve adalet alanında çalışan uzmanlar katıldı.

Açılış konuşmasında hâkim ve savcı adaylarına yönelik meslek öncesi eğitim, hâkim ve savcılara yönelik de meslek içi eğitimden sorumlu bir kurum olan Türkiye Adalet Akademisinin, Türk yargı sistemindeki öneminden bahseden Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir, “Türkiye Adalet Akademisi, yüze yakın ülke ile özellikle de gönül coğrafyamızın merkezinde yer alan ülkelerle yakın iş birliği içerisinde ve sürekli irtibat hâlinindedir. Sizlerin ülkeleri de, bu gönül coğrafyasının merkezinde yer almaktadır. Hepimizin malumu olduğu üzere, ülkemiz uzun yıllardır birçok terör örgütüyle amansız bir mücadele içinde yer almaktadır. Bu bakımdan ülkemiz, terörle mücadele konusunda idari ve adli yönden büyük bir tecrübeye ve yetmişmiş insan kaynağına sahiptir. Düzenlediğimiz bu Kolokyum ile terörizm ile mücadele konusunda deneyimlerin ve en iyi uygulamaların paylaşılması en büyük arzumuzdur. Bilgi ve tecrübelerin paylaşılması, güncel gelişmelerin takip edilmesi ve kalıcı bir iş birliğinin tesisi bu kolokyumun en önemli gayesidir. İki gün süren bu programın, terörle mücadele konusunda ülkelerimize katkı sağladığına gönülden inanıyorum.” dedi.

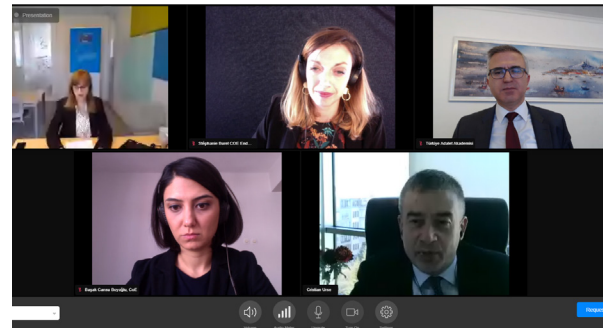
Afrika ülkelerinden katılan hâkim ve savcılar ile uzmanların katılımıyla düzenlenen bu programın bir parçası olmaktan memnuniyet duyduklarını ifade eden TİKA Başkan Yardımcısı Dr. Rahman Nurdun da, “TİKA olarak birçok başarılı projede yer aldık. Türkiye Adalet Akademisi ile eğitim alanında iş birliği düzenleyerek, hâkim-savcı ve hukuk alanında çalışan uzmanlara yönelik tecrübe paylaşımı başta olmak üzere muhtelif eğitim programları düzenledik. Hukuki ve asli alanların geliştirilmesine yönelik çeşitli projeler gerçekleştirmekten çok mutluyuz.” dedi.

Çocuğun Cinsel İstismarı ile Mücadele Konusunda Uluslararası Uzaktan Eğitim

Türkiye Adalet Akademisi ile işbirliği hâlinde ‘iPROCEEDS-2 (Güneydoğu Avrupa ve Türkiye’de İnternet Üzerinden Elde Edilen Suç Gelirlerinin Önlenmesi Projesi), EndOCSEA@ Europe ve CAS 2’ projeleri kapsamında 24 Şubat 2021 tarihinde gerçekleştirilen “Hâkim ve Savcı Adayları İçin Çocuğun Çevrimiçi Cinsel İstismarı ile Mücadele” konulu uzaktan eğitim programı, Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir tarafından yapılan açılış konuşması ile başladı.

Türkiye Adalet Akademisinin uluslararası alanda hâkim ve savcı eğitimlerinde lider kurum olma hedefinde olduğunu belirten Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir; “Yaptığımız analiz çalışmalarında COVID-19 pandemisi nedeniyle eğitimlerin çevrimiçi ortama taşınması ve internette daha fazla vakit geçirildiği de dikkate alınarak, tüm dünyadaki çocukların çevrimiçi tehditlere karşı savunmasız kalabileceğini, çocuklara yönelik taciz, istismar, tehdit ve şantaj ile istediğini yaptırma gibi eylemlerin olabileceğini, küresel olarak bu tür faaliyetlerle mücadele edilmesi gerektiğini müşahade ettik. Bu kapsamda hâkim ve savcılarımız için 7-9 Ekim 2020 tarihleri arasında gerçekleştirdiğimiz “Yargı Sektörü İçin Çocuğun Çevrim İçi Cinsel İstismarı ile Mücadele” konulu eğitim programımız büyük ilgi gördü. İlk programa gösterilen yoğun ilgi nedeniyle Akademimizin Ölçme ve Değerlendirme Merkezi tarafından tespit edilen veriler doğrultusunda, İproceeds, EndOCSEA ile CAS 2 Projeleri ile iş birliği hâlinde, bu kez de hâkim ve savcı adaylarımız için aynı konuda eğitim programı düzenlendi. Bu eğitimde ilkin nazaran uygulamalı vaka incelemesine daha fazla yer vermeyi planlıyoruz” dedi. Bu uzaktan eğitim ile hâkim ve savcı adaylarının uluslararası mevzuat, OCSEA soruşturmasında kullanılan soruşturma yetkileri ve suç faaliyetlerinin özellikleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını hedeflediklerini vurgulayan

Özdemir; “Bu tür çevrimiçi suçların çoğu zaman uluslararası bir kapsamı olduğundan, bu eğitim, aynı zamanda hâkim ve savcı adaylarının farklı iletişim kanalları ve uluslararası iş birliği hakkında da bilgi edinmelerini sağlamaktadır. Eğitim sonunda hâkim ve savcı adaylarının ceza yargılamasının her aşamasında çocuğun yüksek yararını merkeze koyarak, bu tür suçlarla etkili bir şekilde mücadele etme kapasitesi artmış olacaktır. Eğitimde uluslararası uzmanlar ve Türkiye Adalet Akademisi eğiticileri sunumlar yapacaktır” dedi.

Balkan Yargı Heyetinden Adalet Akademisine Ziyaret

Arnavutluk, Bulgaristan, Romanya, Kosova ve Moldova başsavcılıklarından oluşan Balkan heyeti, 13 Nisan 2021 tarihinde Türkiye Adalet Akademisine bir ziyaret gerçekleştirerek, Akademinin idari yapısı ve işleyişi ile ilgili bilgi alışverişinde bulundu.

Güney Doğu Avrupa İş Birliği Süreci 2020-2021 Dönem Başkanlığı süresince gerçekleştirilmesi öngörülen etkinliklerden ilki olan meslek içi eğitim programına katılmak için Türkiye'ye gelen Balkan heyeti Türkiye Adalet Akademisine gerçekleştirdiği ziyarette, heyeti, Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir ve Meslek Öncesi Eğitim Daire Başkanı Abdullah Murat karşıladı.

Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir, Balkan heyetini Akademiye ağırlamaktan duydukları memnuniyeti ifade ederek, "Türkiye Adalet Akademisi, hâkim ve savcılarla adayların eğitim faaliyetlerini düzenleyen, bilimsel ve ekonomik özerkliği olan Adalet Bakanlığı ile ilgili kurumudur. Türkiye Adalet Akademisinin en temel görevi, hâkim ve savcı adaylarının her yönüyle mesleğe hazırlanmalarını sağlamaktır. Hedefi de, hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız, bağımsız ve hür vicdanıyla karar veren, meslek etik ilkelerini benimseyen, toplumun adalet ihtiyacına cevap verebilecek nitelikte hâkim ve savcılar yetiştirmektir.

Türkiye Adalet Akademisi, eğitim faaliyetlerini dört alanda sürdürmektedir. Birinci görev alanı, hâkim ve savcı adaylarının eğitimlerini yürütmek, ikinci görev alanı, Türkiye'deki 23 bin hâkim ve savcının meslek içi eğitimlerini yürütmektedir. Üçüncü görev alanı ise, kamu kurumları ile diğer kurumların hukuk ve adalet alanındaki eğitim ihtiyaçlarına yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerini yerine getirmektir. Dördüncü olarak da yabancı ülke hâkim ve savcılarına yönelik hukuk ve adalet alanında ortak eğitim programları düzenlemektir. Dördüncü görevimiz kapsamında sizleri Adalet Akademisinde ağırlamaktan büyük bir mutluluk duyuyoruz. Türkiye Adalet Akademisine yaptığınız ziyaret için hepimize teker teker teşekkür ediyorum, ülkelerinizle de var olan ikili iş birliklerimizi daha da ileri düzeyde geliştirmek için faaliyetlerimizi sürdüreceğimizi de belirtmek istiyorum" dedi.

Ukraynalı Hâkim ve Savcılardan Türkiye Adalet Akademisine Ziyaret

Ukrayna Ankara Büyükelçiliğinin davetlisi olarak Türkiye'ye bir çalışma ziyareti gerçekleştiren Ukrayna hâkim ve savcıları, Türkiye Adalet Akademisini ziyaret ettiler.

'Kurumsal Eğitim Ziyaretleri Projesi' kapsamında 36 Ukraynalı hâkim ve savcı, Türkiye Adalet Akademisine bir ziyaret gerçekleştirerek, Akademi Başkanı Muhittin Özdemir ile görüştü. Ukraynalı heyete, Türkiye Adalet Akademisinin yapısı, görev ve yetkileri ile eğitim müfredatına ilişkin sunumlardan sonra, 'Akademi Uygulama Adliyesi', 'Savcılık Uygulama Atölyesi', 'İnsan Hakları Birimi' ve UYAP sınıfları ile ilgili bilgi verildi.

Türkiye Adalet Akademisinde Ukraynalı hukukçuları ağırlamaktan memnuniyet duyduğunu belirten Akademi Başkanı Muhittin Özdemir, "Türkiye coğrafi konumu nedeniyle Avrupa ile Asya arasında köprü konumunda bulunan bir ülke. Türkiye ile Ukrayna Cumhuriyeti arasında dostane ilişkiler var. Bu ilişkiler, Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Sayın Ukrayna Başkanının da karşılıklı ziyaretleri ile taçlanmış vaziyette. Özellikle ticaret, sanayi ve turizm alanlarında alanında yoğun bir iş birliği mevcut.

Türkiye Adalet Akademisi de, uluslararası alanda hukuk eğitimi alanında iş birliğine öncülük eden bir kurum. Fransa'dan Çin'e, Afrika ülkelerine kadar, Türk camiasından İslam dünyasına kadar geniş bir alanda eğitim faaliyetlerimiz devam ediyor. Hâkim savcı adaylarını yetiştiren bir kurum olarak kıymetli meslektaşlarımızı ağırlamaktan, böyle bir ziyarete ev sahibi olmaktan mutluluk duyduk. Belki ilerleyen günlerde daha yakın bir eğitim iş birliği çerçevesinde bir araya geliriz. Umarım bu ziyaretle birlikte Türk hâkim ve savcıları ile Ukrayna hâkim ve savcıları arasında bir diyalog başlatma şansımız olur. Karşılıklı düzenleyeceğimiz eğitim programlarıyla ve ziyaretlerle iki devletin hukuk sistemini yakından tanıma şansına da erişmiş oluruz" dedi.

Üniversitelerle Yeni Eğitim İş Birliği Protokolleri İmzalandı

Türkiye Adalet Akademisi, ülkemizin güzide üniversiteleri ile lisanüstü eğitim iş birliği protokolleri imzalamaya devam ediyor.

“Güven Veren Adalet İçin Etkin Eğitim” anlayışını temel alan vizyonu ile eğitim faaliyetlerini sürdüren Türkiye Adalet Akademisi, nitelikli hâkim-savcılar yetiştirmek için Akademinin mevcut eğitim faaliyetlerinin yanı sıra, hâkim ve savcılar ile adayların uzmanlaşmaları, analitik düşünme ve yazma becerilerinin geliştirilmesi amacıyla üniversitelerle lisanüstü eğitim iş birliği protokolleri imzalamaya devam ediyor.

Türkiye Adalet Akademisi, 28 Aralık 2020 tarihinde **İstanbul Kadir Has Üniversitesi**, 29 Aralık 2020 tarihinde **İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi**, 15 Ocak 2021 tarihinde **Özyeğin Üniversitesi**, 29 Ocak 2021 tarihinde **Atılım Üniversitesi**, 11 Şubat 2021 tarihinde **Sakarya Üniversitesi**, 16 Şubat 2021 tarihinde **İstanbul Kültür Üniversitesi**, 23 Şubat 2021 tarihinde **İstanbul Bilgi Üniversitesi**, 2 Mart 2021 tarihinde **Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi** lisanüstü eğitim iş birliği protokolleri imzaladı.

İmzalanan iş birliği protokolleri, hâkim ve savcılar ile hâkim ve savcı adaylarının üniversitelere bağlı enstitülerde hukuk anabilim dalları tarafından uygulanacak lisansüstü eğitim programlarını kapsıyor.

Lisansüstü eğitim programlarına başvuracak hâkim-savcılar ile hâkim ve savcı adaylarının müracaatlarını almak, kesin kayıt hakkı kazananları tespit etmek hak ve yükümlülüğü üniversitelere ait olacak. Ayrıca programlara başvuru için üniversitelerin belirleyeceği genel şartlar belirleyici olacak.

Türkiye Adalet Akademisi ve TİSK'ten İş Hukuku Alanında İş Birliği

Türkiye Adalet Akademisi ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) arasında 18 Mart 2021 tarihinde “İş Hukuku Alanında Güncel Gelişmeler” konulu bilimsel toplantılar düzenlenmesine ilişkin iş birliği protokolü imzalandı.

Türkiye Adalet Akademisi ve TİSK arasında imzalanan protokol ile bireysel ve toplu iş hukuku, sosyal güvenlik hukuku ile iş sağlığı ve güvenliği hukuku alanındaki güncel gelişmeler konusunda toplantılar düzenlenmesi ve bu toplantıların çalışma hayatına yön veren çıktılarının olması hedefleniyor.

TİSK ile yapılan iş birliğinin, işçi sendikaları ve akademik camia da dahil bütün tarafları kapsadığını, iş hukuku alanında adil ve toplumla barışık bir yargılama düzenine katkı sağlayacağını vurgulayan Akademi Başkanı Muhittin Özdemir, “Türkiye Adalet Akademisi, hâkim ve savcı adaylarına yönelik meslek öncesi eğitim, hâkim ve savcılara yönelik de meslek içi eğitim faaliyetlerini yürüten bir kurum. Bu kapsamda Türkiye’de saygın yeri olan ve kendi alanının uzmanı olan kurumlarla yaptığımız iş birliği anlaşmaları, hâkim ve savcılar ile adayların eğitimleri için de ortak bir değer ortaya koyma amacı da taşımaktadır” dedi.

Türkiye Adalet Akademisi ile iş birliği yapmanın kendileri için çok önemli olduğunu ifade eden TİSK Genel Sekreteri Akansel Koç, “60 yıla yaklaşan bir işveren teşkilatı olarak gönüllülük esası ile kurulmuş ve bu ülkeye gönül vermiş işverenlerin temsilcisi olarak buradayız. Yaklaşık 12 bin iş yeri, 2 milyon çalışan ve çok sayıda toplu sözleşmeli sendikal düzende yer alan işletmenin temsilcisiyiz. Sizlerin de büyük katkısı ve desteğiyle yıllardır misafir olarak katıldığımız, seminer ve sempozyumlara sizlerle birlikte ev sahipliği yapmaktan büyük onur duyacağız. İşçi ve İşveren tırnak gibidir. Bizi tamamlayan da kamudur. Yani işçi, işveren ve kamu olmadan

hiçbir adım atamayız. Olmazsa olmazlarımızın başında sosyal diyalog ve çalışma hayatındaki barış geliyor. Muhataplarımız zaten TÜRK-İŞ ve HAK-İŞ olmak üzere bağlı sendikalar. Bundan sonra yapacağımız çalışmaların üzerine ne koyabiliriz, zaman zaman yaşadığımız sorunları, işçi sendikaları ve sizlerin katkısı ve desteği ile nasıl çözümlenebiliriz, onun çabası içinde olacağız. Bu protokolün gerçekleşmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, hayırlı olmasını diliyorum” dedi.

Türk Dil Kurumu ile İş Birliği Protokolü İmzalandı

Türk Dil Kurumu Başkanlığı ile Türkiye Adalet Akademisi arasında 23 Mart 2021 tarihinde iş birliği protokolü imzalandı.

Türk Dil Kurumu Başkanlığı ile Türkiye Adalet Akademisi arasında imzalanan iş birliği protokolü; mahkeme kararlarında Türk dilinin yerinde ve doğru bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve kararların güzel bir dil ile yazılmasını teşvik etmek, hukuk dili konusunda bilinç ve farkındalık oluşturmak, hukuk dilinin sorunlarına dikkat çekmek, bu konuda çözüm önerileri geliştirmek amacıyla hâkim ve savcı adayları ile hâkim ve savcılara yönelik projeler geliştirilmesi, eğitim, söyleşi, panel, konferans, seminer, çalıştay vb. programların hazırlanması ve bu konuda yayınlar yapılmasına ilişkin iş birliği ve koordinasyon sağlamaya yönelik genel çerçeve ve esasları belirlemeyi amaçlıyor.

İŞ BİRLİĞİMİZ TÜRK ADALET SİSTEMİNE HAYIRLI OLSUN

Türkiye Adalet Akademisinin meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerinde 'Türk Dili' ile ilgili özel bir çalışma yaptığını belirten Akademi Başkanı Muhittin Özdemir; "Türk Dil Kurumu ile yaptığımız iş birliği dolayısıyla büyük bir heyecan duyuyoruz. Türk dili, Karamanoğlu Mehmet Bey'den bugüne

kadar güçlü bir şekilde dünya dilleri arasında yerini almış kadim bir dil. Malum 2021 yılı, Türk dili ve kültürünün en önemli şahsiyetlerinden Yunus Emre'nin vefatının 700. yıl dönümü olması münasebetiyle UNESCO tarafından anma ve kutlama yıl dönümleri arasına alındı. 30 Ocak 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Genelge ile 2021 yılı Cumhurbaşkanlığımız tarafından da "Yunus Emre ve Türkçe Yılı" olarak ilan edildi.

Tarih boyunca medeniyetimizin temsilcilerinin Türk diline en iyi şekilde sahip çıktıklarına tanıklık ettik. Türkiye Adalet Akademisi olarak, biz de yargı metinlerinde Türk dilinin nitelikli bir şekilde kullanılmasını arzu ediyoruz. Bunun için de hâkim ve savcı adaylarına yönelik meslek öncesi eğitim müfredatını yenilerken "Kararların Dili" isimli bir ders koyduk. Bu dersle; karar metinlerinde Türkçe'nin iyi bir şekilde kullanılması, kararların doğru kelimelerle ortaya konulmasını amaçlıyoruz. Bu dersin yanında meslek içi eğitimlerde de Türkçe'nin doğru kullanılmasına yönelik aktif çalışmalar yürütmek istiyoruz.

Bütün bu çalışmalarını en iyi şekilde yürütebilmek için, Türk Dil Kurumu ile ortak çalışma ve iş birliği fikri ortaya çıktı. Türk Dil Kurumu Başkanı ve değerli ekibinin katkılarıyla iş birliği protokolünü yapma şansına sahip olduk. Bu protokol çerçevesinde; karar ve diğer yazışma metinlerinde Türkçemizin en iyi şekilde kullanılması noktasında

farkındalık oluşturmak amacıyla çalışmalar yapmayı hedefliyoruz. İş birliği protokolünün, Türk adalet sistemine, Türk devletinin devlet geleneğine katkı sağlamasını ve hayırlı olmasını temenni ediyorum.” dedi.

AKADEMİNİN ÇALIŞMALARI TAKDİRE ŞAYAN

Protokol imza töreninde konuşan Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Gürer Gülsevin, Türkiye Adalet Akademisi ile iş birliği protokolünü imzalamaktan büyük bir memnuniyet duyduklarını belirtti.

Türkiye Adalet Akademisinin dilimize gösterdiği hassasiyeti önemsediklerine vurgu yapan Prof. Dr. Gülsevin; “Akademinin bir bilim dalı olarak hukuk diline gösterdiği hassasiyeti, ‘Kararların Dili’ dersleri ile daha da ileri bir aşamaya taşıdığını görüyoruz.

O yüzden yapılanlar takdire şayan. Bizler de burada olmaktan mutluyuz, bir arada ne yapabilirsek hepsini yapacağız. Duyarlı, bilgili ve birikimli ekibi olan bir Akademi de bulunuyoruz, iyi sonuçlar alacağımızı biz de biliyoruz.

Dünyada altı bin dil var. Ama 193 devlet var, yani sadece 193 tane devlet dili var. Ayrıca sadece 1800’e yakın dil, dünyadaki dil diyebileceğimiz diller arasında yer alıyor. 193 devletin de hepsinin dili kendi dili değil. Yani Türk dili, dil statüsü

olarak çok üst düzeyde bir dil. Bu devlet dillerinin çoğunun olmadığı zamanlarda bile Türk dili, edebi metinleriyle yaşayan bir dil. Türk dilinin olduğu, Orhun Yazıtları’nın yazıldığı dönemde dünyada İngilizce’nin, Almanca’nın ve Fransızca’nın olmadığını biliyoruz. Hatta hukuk terimleri alanında eski Uygurca metinlerde bir sürü doktora tezi var. Türk dili, bilim dili olarak da, hukuk dili çok eskilere dayanıyor. Bu bağlamda iş birliği protokolümüzün her iki kurumumuz için de hayırlı olmasını diliyorum” dedi.

Prof. Dr. Gürer Gülsevin: “Akademinin bir bilim dalı olarak hukuk diline gösterdiği hassasiyeti, ‘Kararların Dili’ dersleri ile daha da ileri bir aşamaya taşıdığını görüyoruz, iyi sonuçlar alacağımızı biz de biliyoruz.”

Türk Tarih Kurumu ile İş Birliği Protokolü İmzalandı

Türk Tarih Kurumu Başkanlığı ile Türkiye Adalet Akademisi arasında 14 Nisan 2021 tarihinde iş birliği protokolü imzalandı.

Türk Tarih Kurumu Başkanlığı ile Türkiye Adalet Akademisi arasında imzalanan iş birliği protokolü; hukuksal kurum ve kuralların tarihsel gelişimi konusunda hâkim-savcı adayları ile hâkim-savcılara yönelik projelerin geliştirilmesi; eğitim, söyleşi, panel, konferans, seminer, çalıştay vb. programların hazırlanması ve Türk hukuk tarihi alanında yayınlar yapılmasına ilişkin iş birliği ve koordinasyon sağlamaya yönelik genel çerçeve ve esasları düzenleme amacı taşıyor.

Türk Tarih Kurumu ile imzalanan iş birliği protokolünün tarihi önemi haiz olduğunu belirten Türkiye Adalet Akademisi Başkanı Muhittin Özdemir, "Türk Tarih Kurumu ile iş birliği yapma

kararımızın somutlaştığı imza törenindeyiz. Türk tarihinde hukuki metinlere ve uygulamalara ilişkin, çalışma yapmak hedeflerimiz arasındaydı. Bu konuda Türkiye'nin en köklü kurumlarından biri olan Türk Tarih Kurumu ile iş birliği yapmaktan mutluluk duyuyoruz. Bu iş birliği çerçevesinde Türk kültürünün, Türk medeniyetinin hukuk alanında ürettiği değerlere ilişkin bilimsel çalışmalar yapma şansına sahip olacağız. İhtiyaç duyduğumuz konuların başında da tarihi kaynaklarımız geliyor. Çünkü tarihte yargıya yön veren kurumlarla ve kişilerle ilgili çalışma yaptığımızda çok fazla somut veri bulmakta zorlanıyoruz. Malesef, hukuk alanında tarihte üretilen değerlere karşı bir bilimsel çalışma eksikliğimiz var.

İş birliğimiz, bu alanda eserler ortaya konulmasına, sempozyumlar yapılmasına vesile olur diye düşünüyorum. Uzun soluklu bir çalışma yaparak, bu konulardaki faaliyetlerimizi sürdürmek istiyoruz.. Türk Tarih Kurumu Başkanı başta olmak üzere tüm ekibine bizlerle yapıcı bir diyalog kurdukları için teşekkür ediyor, iş birliğimizin hayırlı olmasını temenni ediyorum" dedi.

Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Birol Çetin de, Türk Tarih Kurumu'nun yapısal işleyişinden bahsederek, 15 Nisan'da 90. yıl dönümlerini kutlayacaklarını ifade etti. Prof. Dr. Çetin: "Türk Tarih Kurumu, tarihimizin her alanında mesafe kaydetmek, tarihimizi daha ileri noktalara ulaştırmak için yaptığı çalışmaları, kamu kaynaklarını kullanmadan bizzat Atatürk'ün kendi mal varlığından finanse eden önemli bir kurumdur. Hukuk tarihi alanı gerçekten zahmetli bir alan. Hukuk tarihi ile ilgili elimizde hukuk alanına ışık tutacak kaynak sayımız çok fazla. Yeni yetişen personelimizle birlikte bu belgeleri sadece çevirmek değil, istatistik olarak da bu belgelerden yararlanmak gerekiyor. Yıllar itibarıyla birbirleriyle ilişkilerini de çıkarmak gerekli diye düşünüyorum, hangi yıllarda hangi davalarda azalma oldu, artışa geçti gibi. Türkiye Adalet Akademisi ile bu protokolde yer almaktan çok memnunuz. Her iki kurumumuz için de hayırlı olmasını diliyorum" dedi.

Kabulünün 100. Yılında

İSTİKLÂL MARŞI ve MEHMET AKİF ERSOY

بازار ايرتسى
۱۱ رجب ۱۳۳۹
۲۱ مارت ۱۳۳۷
تاریخ تاسیسی
۷ تشرین اول ۱۳۳۶

جھیردہ رسمیہ

آبونہ شرائطی
بوز سنہ ۲۰۰۰ خروش
۱۲۰
بهر سنہ ۱۰۰۰ پورہدر

توسرووی: ۷ تورکیا بولک ملت مجلسی حکومتک رسمی غزنیسی ولوبشہ، بیک هفته ده بر دفعہ نشر اولتور .

استقلال مارشی

۱ قورقا ، سونمز بوشققلردہ بوزن آل سنجاق !
سونمادن بوردیمک اوستندہ تونن اگ سولک اوجاق .
اوتیم ملتیک بیلدیزیدر ، پارلا باجق !
اوجنور ، اوتیم ملتیکور آنجاق .

۲ چانما ، قربان اولام ، چهره کی ای قازلی هلال
فهرمان عرقه بر کول ! نه بوندت ، بوجلال ؟
سکا اولمیز دوکوان قانلریز سوکوره سلال . .
حقیدر ، حق طابن ، ملتیک استقلال .

۳ بن اولدن ریدر حر یاشادم ، حر یشارم
هانکی سیدین بکا زنجیر اورده جفتش ؟ ششارم !
کوکرهش سل کیم ؟ بتریمی سیکیز آشارم ؟
بیرتارم طانغری ، انکیلره سیدام ، طلشارم .

۴ خربک آقانی سارمشنه چلیک زرهل دیوار ،
بیم یان طولو کرکیم کی سر سدم وار .
اولوسور ، قورقا ؛ ناسل بویله بر ایمانی بوغار ؟
« مدنیت ! » هدیپک تک دیتی قلش جاواوار ؟

۵ آرقداش بوردیه ! آلباقلر اوغراته ، ساقین
سبر ایت کوکده کی ، طورسون بو جاسزجه آقین .
طوغه سقدر سکا وعد ایندیکی کونلر حقک . .
کیم بیایر بلکه داین . . بلکه باریشدرده یاقین .

۶ کیم بو جنت وطنک اوهرینه اولماز که قدا ؟
شهدا ، فیشقیره جق ، طوبراشی سقبه ک شهدا !
جان ، جانانی ، بشون واریمی آلینده خدا ،
ایتمسین تک وطنندن بی دنیاده جدا .

۷ روحک سنندن ، التسی . شودر آنجاق اعلی ،
دکمه سین مبدیک کوکشنه نامحرم ای .
بہ اذانتی - که شهادتیری دینک بجلی -
ابدی بوردیمک اوستنده بیم ایکنه بی .

۸ اوزما . وجد ایله بیک سجده ایدر - وارسه - طانم ،
هرجریمه بدن ، التسی ، بوشاقوب قانی بانم ،
فشقیبر روح مجرد کی بردن لغتم ؟
او زمان بوکلهدرک هرشه دکر بلکه بانم .

۹ دالغانلار سنده شفقلم کی ای شاقلی هلال !
اولسون آرتیق دوکولن قانلریک هبسی حلال .
ابدیا سکا بوق ، عرقه بوق ایش، جلال ؛
حقیدر ، حر یاشامش ، بایرامک حریت ؟
حقیدر ، قه طابن ، ملتیک استقلال .

۱۰ قبول تاریخی : ابتاع ۶ جله ۲
محمد ماکت

Pazartesi
11 Receb 1339
21 Mart 337
Tarih-i te'sisi
7 Teşrîn-i evvel 1336

CERÎDE-İ RESMÎYE

Abone Şeraiti
100 nüshası 250 kuruş
Elli "125"
Beher nüshası 100 paradır.

İSTİKLÂL MARŞI

1

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

2

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl..
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

3

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir uracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

4

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

5

Arkadaş yurduma alçakları uğratma, sakın!
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın.
Kim bilir belki, yarın; belki yarından da yakın.

6

Bastığın yerleri "toprak?" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun. İncitme, yazıktır, atanı;
Verme dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

7

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şühedâ fişkırarak toprağı sıksan şühedâ!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

8

Ruhumun senden, İlâhi, şudur ancak emeli:
Değmesin mâbedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şahâdetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

9

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan İlâhi, boşanıp kanlı yaşım,
Fıskırır ruh-ı mücerred gibi yerden naşım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım,

10

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl.
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Kabul tarihi: 12 Mart 337 / İctima 6 / Celse 2

Mehmed Âkif

MEHMET AKİF ERSOY

ve İstiklâl Marşı'nın Yazılması

Aktan Oral OKUDUCU
Uzman

“O şiir bir daha yazılmaz. Onu kimse yazamaz. Onu ben de yazamam. Onu yazmak için o günleri yaşamak lazım. O şiir artık benim değildir. O, milletin malıdır. Benim millete en kıymetli hediyem budur. Allah bu millete bir daha İstiklâl Marşı yazdırmamasın.”

Doğumu, Çocukluğu ve İlk Gençlik Yılları

Türk edebiyatının büyük şairi ve vatansever fikir adamı Mehmet Akif Ersoy, İstanbul'un Fatih ilçesinde, Sarıgözel semtinde doğdu (20 Aralık 1873). Çocukluğunun büyük bölümü annesi ve küçük kız kardeşi Nuriye ile birlikte Fatih, Sarıgözel'deki evlerinde geçti.

Babası Mehmet Tahir Efendi, Kuzey Arnavutluk'ta Osmanlı'nın Kosova vilayetindeki Şuşisa kentinde doğdu. Akif'in annesi Emine Şerif Hanım ise, Tokat'ta doğup büyüyen, ama köken itibarıyla Buhara'dan gelen bir aileye mensuptu.

Babası Mehmet Tahir Efendi Akif'e ebcet hesabıyla doğduğu yılı (Hicri 1290) belirten "Ragif" adını verdi. Babasının vefat ettiği zamana dek Ragif adını kullanan Akif, bu ad pek de yaygın olmadığı için, biraz da arkadaşları ve annesinin ona "Akif" adıyla seslenmesinin neticesinde bu adı kullanmaya başladı.

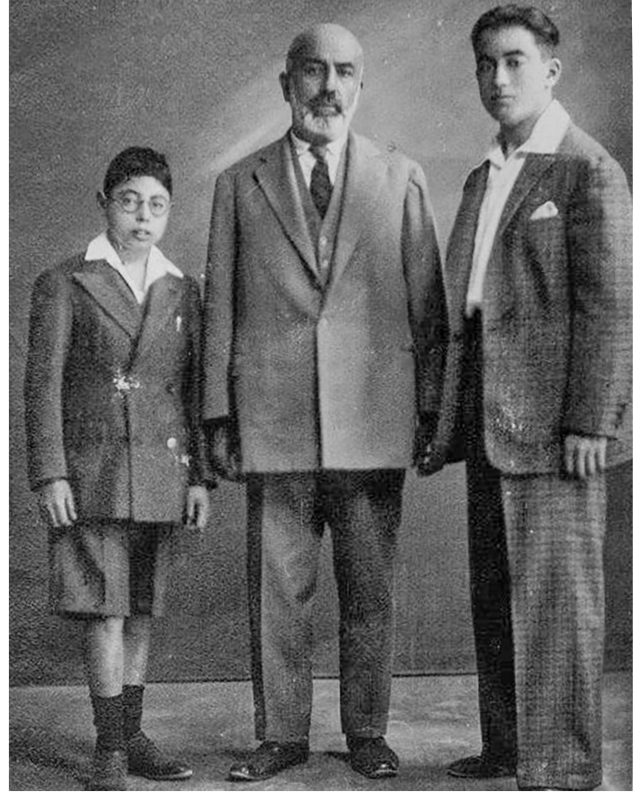
Okul Yılları

Akif ilk eğitimine bölgedeki iptidai mekteplerde (ilkokullarda) ve Fatih Merkez Rüştiyesinde (orta-okul) devam etti. Safaha'ta, "Hem babam hem hocamdır, ne biliyorsam kendisinden öğrendim" diyerek bahsettiği babası Mehmet Tahir Efendi, daha çocukluk yıllarında kendisine Arapça öğretmeye başlamıştı. Devam eden yıllarda Fatih Merkez Rüştiyesini bitiren Mehmet Akif (1885), Mülkiye Mektebinin idadi (lise) kısmına kayıt yaptırdı. Edebiyat öğretmenliğini Muallim Naci Bey'in yaptığı bu okulun üç yıllık ilk dönemini bitirip, yüksek kısmının birinci sınıfında okuduğu sırada babasının beklenmedik ölümü üzerine (1888) bir an önce meslek sahibi olabilmek adına, o sırada yeni açılmış olan Mülkiye Baytar Mektebinde eğitim görmeye başladı (1889).

Aynı yıl baş gösteren büyük Fatih yangınında evleri yandı. Mehmet Akif yaşadığı bütün sıkıntılara rağmen okulunu birincilikle bitirmeyi bildi (1893). Okul yıllarında sporla, özellikle de ata sporumuz güreşle uğraşan Akif, okulun son iki senesinde şiire olan ilgisini arttırarak, şiir yazma deneyimlerine girişti.

Memuriyet Hayatı

Yeni mezun Mehmet Akif, eğitiminin ardından dönemin gözde yabancı lisanı olan Fransızcasını geliştirmek için de çalışmalara başladı. 6 ay gibi bir sürede Kur'an'ı Kerimi ezberleyerek hafız oldu.

Dönemin edebiyat ve fikir dergilerinden Hazine-i Fünun Dergisi'nde gazelleri, 1895 yılında ise eğitim ağırlıklı edebiyat ve fen dergisi olan Mektep Mecmuası'nda "Kur'an'a Hitap" adlı bir şiiri yayımlandı.

Bu dönem Akif'in memuriyet hayatına başladığı dönemdir. Ziraat Bakanlığında (Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti) memur olarak göreve başlayan Mehmet Akif, memuriyet hayatına 1893-1913 yılları boyunca devam etti. Bakanlıktaki ilk görevi veteriner müfettiş yardımcılığı olan Akif'in görev yeri İstanbul'du, ancak memuriyetinin ilk yıllarında teftiş için Anadolu, Rumeli, Arnavutluk ve Arabistan bölgelerinde bulundu.

1898 yılında Tophane-i Amire Veznedarı Mehmet Emin Bey'in kızı İsmet Hanım'la evlenen Akif'in bu evlilikten Cemile, Feride, Suat, Emin ve Tahir adlarında, 3'ü kız, 2'si erkek 5 çocuğu dünyaya geldi.

Mehmet Akif Ersoy, dil ve edebiyatla olan ilişkisini memuriyet yıllarında da kesmedi ve bu alanlara olan ilgisini şiir yazarak ve daha sonraki yıllarda edebiyat öğretmenliği görevlerinde bulunarak devam ettirdi. Resimli Gazete'de ve Servet-i Fünun Dergisi'nde şiirleri ve yazıları yayımlanan Akif, İstanbul'da bulunduğu dönemde bakanlıktaki vazifesinin yanı sıra, Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebinde (1906) kompozisyon (kitabet-i resmiye) ve Çiftçilik Makinist Mektebinde (1907) Türkçe öğretmenliği yaptı.

Kurtuluş Savaşı Yılları

I. Dünya Savaşı'nın Osmanlı Devleti aleyhine sonuçlanmasıyla birlikte gelen ağır mütareke şartları, toprakların işgali ve Yunan ordularının İzmir'e çıkması üzerine başlayan Millî Mücadele hareketi Anadolu'da filizlenmeye başlamıştı. Mehmet Akif de fiilen bu mücadeleye katılmak için Anadolu'ya gitme kararı verdi. Ankara'daki Heyet-i Temsiliye'den davet alan Mehmet Akif, oğlu Emin'i de yanına alarak Ankara'ya varmak üzere yola çıktı. TBMM'nin açılışından bir gün sonra (24 Nisan 1920) Ankara'ya vardı.

Millî Mücadele'ye şair, hatip, seyyah, gazeteci ve siyasetçi olarak katıldı. Akif'in Türk halkının sevip saydığı bir aydın olarak Millî Mücadele'ye katılması, Kurtuluş Savaşı hazırlıklarının manevi anlamda büyük bir güç kazanmasına katkı sağlamıştır.

TBMM Reisi Mustafa Kemal Paşa'nın teklifi üzerine Burdur mebusu seçildiğinde takvimler 5 Haziran 1920'yi gösteriyordu. Böylece 1920-1923 yılları arasında milletvekili olarak I. TBMM'de yer alan Mehmet Akif'in adı, Meclis kayıtlarında "Burdur milletvekili ve İslam şairi" olarak geçmekteydi.

Türk milletini, Kurtuluş Savaşı'na destek vermeye teşvik etmek için 1920 yılının Kasım ayında Kastamonu'daki Nasrullah Camii'nde verdiği etkili vaaz, basılarak tüm vilayetlere ve cephelere dağıtıldı.

Bahsi geçen bu vaaz, son derece derin bir anlayışa sahip olan, dünyanın siyasi durumunu etraflıca analiz eden ve bu anlayışla Sevr Antlaşması'nın bizim için bir felâket olacağını gerekçeleriyle ortaya koyan bir vesika olma özelliğini taşımaktaydı. Bu vaaz ve bu çerçevede yapılan diğer konuşmalar, Akif'in İstanbul'dan ayrılırken arkasından gelmesini söylediği Eşref Edip Bey'in Kastamonu'da tekrar çıkardığı Sebülürreşâd'ın üç sayısı ile Ankara'da neşretilen (3 Şubat 1921) ilk sayısında da yayımlanmıştır.

Ayrıca bu sayılar ve risale hâline getirilen vaazlar, birkaç defa basılarak bütün Anadolu'ya ve cephelere dağıtılmıştır. Sebülürreşâd Dergisi'nin etkisi o dönem itibarıyla o kadar büyüktü ki, etki alanı ülke sınırlarını aşmaktaydı. Hatta okuyanlarına duyumsattığı yoğun duyguların, yönetimi altındaki Türk halklarını etkilemesinden korkan Rusya, derginin ülkeye girişini yasakladı.

Mehmet Akif Ersoy; Afyon, Antalya, Burdur, Eskişehir, Kastamonu ve Konya gibi şehirlerde Anadolu halkına, bazı vekillerle birlikte de cephedeki askerlere yönelik Millî Mücadele'yi yüreklendiren konuşma ve vaazlarına devam etti.

Son Yılları

İstiklâl Madalyası ile ödüllendirilen Mehmet Âkif, sağlık gerekçesiyle 1922 yılında sağlık milletvekilliğinden istifa etti. Bir süre yazları İstanbul'da, kışları Mısır'da geçiren Mehmet Âkif, 1926 kışından sonra Mısır'da Kahire yakınlarındaki Hilvan'a yerleşti. Burada Siroz hastalığına yakalanan Akif, tedavisi için 1936'da İstanbul'a döndü. Aynı yılın Aralık ayında da İstanbul'da vefat etti ve Edirnekapı Mezarlığı'na gömüldü. 1960 yılında Edirnekapı Şehitliği'ne nakledildi.

Akif'in, 1921 yılında Ankara'da, Tacettin Dergâhı'nda yerleştiği evi, günümüzde "Mehmet Akif Ersoy Müzesi" olarak ziyarete açıktır.

İstiklâl Marşı'nın Yazılması

Milli marşlar, bağımsız devletlerin ve milletlerin yaşamında apayrı bir yere sahiptir. Hiç şüphesiz ki bu marşlar, ait oldukları milletlerin tarihi süreç içerisinde yaşadıklarını, arzularını, bırakmak istedikleri izleri, velhasıl ait oldukları milletlerin karakterlerini yansıtmaktadır. Türk milletinin millî marşının adının da 'İstiklâl' (bağımsızlık) oluşu son derece anlamlıdır.

Çok yönlü bir insan Mehmet Akif Ersoy, milletine çok farklı alanlarda hizmet etmiş bir fikir adamıdır. Ancak bu hizmetlerinin içinde 'İstiklâl Marşı'nı yazmış olmasının önemi; onun herhangi bir marş ya da bir şiir olmanın ötesinde bir mana taşımasıyla, dahası tarihi bir vesika olma özelliği vasfıyla biraz daha ön plana çıkmaktadır. Çünkü İstiklâl Marşı, düşmanları tarafından tarih sahnesinden silinmek istenen bir milletin hangi koşullarda ve hangi manevi kaynaklardan kuvvet alarak ayağa kalktığına, Zümrüdüanka misali küllerinden nasıl da yeniden doğduğunun görkemli bir timsalidir.

Bu bağlamda 'İstiklâl Marşı'nın yazıldığı dönemi kısaca hatırlamakta yarar vardır. O yıllarda Anadolu işgal altında, Türk milleti yedi düvele karşı topyekûn bir mücadele içindeydi. Yüzyıllardır Türk milletinin peşini bırakmayan makûs talihe rağmen, ordu ve millet inanç ve kararlılıkla mücadelesini sürdürüyor, yeni bir devletin temellerini atmak için var gücüyle uğraş veriyordu.

Takvimler 1920 yılının son aylarını gösterdiğinde Maarif Vekâleti (Eğitim Bakanlığı), Erkan-ı Harbiye Riyaseti'nin (Genel Kurmay Başkanlığı) isteğiyle millî bir marş yazılması için yarışma açılacağını duyurdu. Yazılması beklenen bu marşın, Türk milletinin bağımsızlığının sembolü ve yıllardır süren savaşların ardından maddi ve manevi anlamda yorulan Türk askerine moral kaynağı olması bekleniyordu.

Yarışmaya 700'den fazla şiir gelmesine rağmen istenilen nitelikte bir eser bulunamayınca, konulan 500 lira para ödülü nedeniyle yarışmaya katılmayan Mehmet Akif'in de bir marş yazması isteği yüksek sesle dillendirilmeye başlandı. Akif, sırf ucunda para ödülü olduğu ve bir ödül karşılığında Türk milletinin istiklalinin timsali olacak bir marş yazmayı kendine yakıştıramadığı için marş yazmaktan imtina ediyor, diğer taraftan da Ankara ayazında giyebileceği bir paltosu olmadığı için arkadaşı Prof. Şefik Kolaylı'nın paltosunu ödünç alıyordu.

Taleplere daha fazla kayıtsız kalamayan Akif, ödül şartının da kaldırılması üzerine bir marş yazmayı kabul etti ve Tâceddin Dergâhî'na kapanıp yazmaya başladı. Onu tanıyanlar Akif'in evde, camide, Meclis'te, sokakta, yemek yerken, biriyle konuşurken; her nerede olursa olsun ve her ne yapıyorsa yapsın adeta bütün benliğiyle İstiklâl Marşı'nı düşündüğünü ve onu yazıp bitirinceye dek kendini bu vazifeye

adadığını ifade etmişlerdir. Hatta bir gece Tâceddin Dergâhî'nda uyanmış, kâğıt aramış, bulamayınca kurşun kalemiyle hemen yattığı yerin yanındaki duvara marşın “Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım” dizesini yazmıştı. Meclis'teyken bile hararetle tartışmalar devam ettiği anlarda, o bütün benliğiyle, dikkatini, bitirmeye çalıştığı eserin dizelerine vererek çevresinde olup bitenlerden habersiz bir hâlde mütemadiyen yazıyor, görüşmeler bitince de daldığı âlemden tekrar uyanıyordu.

Meclisin 12 Mart 1921 tarihli oturumunda okunan şiir oy birliğiyle İstiklâl Marşı olarak kabul edildi. Ancak meclis kararı olması sebebiyle kazanana verilmesi zorunlu bir hâl almış olan para yardımı, Akif tarafından alınıp Hilal-i Ahmer (Kızılay) bünyesinde bulunan, Darül Mesai adlı hayır kurumuna bağışlandı.

Şair ve yazar Hamdullah Suphi Tanrıöver'in başkanlık ettiği 12 Mart'taki celseye Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de iştirak ettiği, şiirin okunduğu sırada heyecan ve alkışlarla eşlik ettiği, ilerleyen günlerde devam eden beste çalışmaları sırasında

“Marş'ın en beğendiğim yeri; ‘Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet; Hakkıdır Hakk'a tapan milletin istiklal’ dizeleridir” dediği kayıtlarda bulunmaktadır.

Yazımızı Türk milletinin ‘Kurtuluş Savaşı’yla kazandığı bağımsızlık mücadelesinin göğsüne takılmış bir madalya gibi parlayan, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yanı sıra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti'nin de millî marşı olan ‘İstiklâl Marşı'nın yazarı, istiklal şairi, düşünce adamı ve vatan sevdalısı Mehmet Akif Ersoy'un marşa dair söylediği sözlerle bitiriyoruz:

“O şiir bir daha yazılmaz. Onu kimse yazamaz. Onu ben de yazamam. Onu yazmak için o günleri yaşamak lazım. O şiir artık benim değildir. O, milletin malıdır. Benim millete en kıymetli hediyem budur. Allah bu millete bir daha İstiklâl Marşı yazdırmasın.”

Fatih AKBABA:

“İstiklâl Marşı İnsanlığın Kronolojisidir.”

Millî Mücadele'nin en zor günlerinde Mehmet Akif Ersoy tarafından kaleme alınan İstiklâl Marşı, 12 Mart 1921'de Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından "Millî Marş" olarak kabul edildi.

2021 Yılı, İstiklâl Marşı'nın kabulünün 100. yılı...

Bu vesileyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, grubu bulunan bütün siyasi partilerin imzasının yer aldığı bir önergeyle 2021 Yılı "İstiklâl Marşı Yılı" ilan edildi.

Yine Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 2021 Yılı'nın "Mehmet Akif ve İstiklâl Marşı Yılı" olarak kutlanmasına karar verildi.

Bu vesileyle Mehmet Akif Ersoy'u bir daha yâd etmek, anmak ve günümüz gençlerine daha iyi tanıtmak; İstiklâl Marşı'nın yazıldığı koşulları, ruhunu ve neden yazıldığını yeniden anlamak istiyoruz.

"Mehmet Akif Ersoy ile Anlaşabilmek" isimli kitabın yazarı ve yıllardır Türkiye'nin birçok yerinde "Mehmet Akif Ersoy ile Anlaşabilmek ve İstiklâl Marşı Nesli" konulu sahne programları yapan, Akademimizin de Öğretim Görevlisi Sayın Fatih Akbaba ile bir söyleşi yaptık.

Hocam, bize böyle bir söyleşi imkânı verdiğiniz öncelikle teşekkür ediyoruz.

İstiklâl Marşı sizin için ne ifade ediyor?

Öncelikle derginizde bu anlamlı konuya yer vermenizden dolayı teşekkür ederim. Bütün programlarımda İstiklâl Marşı ile ilgili tanımlamam ve bendeki anlamı şudur.

İstiklâl Marşı; insanlığın kronolojisidir. İlk insandan son insana varıncaya değin bir dünya çizgisini ifade eder. Zira insanın, yeryüzündeki hikâyesinin temeli özgürlük ve hürriyettir. Ve bu hikâyenin geçtiği mekânın adı vatandır. Vatani kutsal kılan insanın mücadelesi ve uğruna gerektiğinde canını esirgememesidir. İstiklâl Marşı, aziz milletimizin bu coğrafyayı vatan yapmasına dair verdiği mücadelenin şiiiridir, şarkısıdır, destanıdır ve resmî marşıdır.

İstiklâl Marşı'nın yazıldığı koşulları ve ruhunu anlatabilir misiniz?

Sevr Antlaşması sonrası hem yönetimde, hem de millette bir endişe ve ümitsizlik vardı. Artık tamamen bir manda ya da esir hayatına doğru gidiş olduğu kanaati yaygındı. Milli Mücadele ile bu durum tersine döndü ve topyekûn Anadolu'da bir destan yazıldı. Yurdun her bir köşesi, vatan mücadelesi verilen bir yangın yeri idi. Kadınıyla er-

keğiyle, yaşlısıyla çocuğuyla, komutanıyla askeriyle en önemlisi bu coğrafyada yaşayan bütün milli unsurlarla taçlandırdığımız kahramanlık destanının adı olan Kurtuluş Savaşımızın öncesinde ve mücadele esnasında Mehmet Akif'in de katkısını görmemiz gerekiyor. Mehmet Akif'in, 30 Ekim 1918'de yazdığı "Alınlar Terlemeli" şiiriyle giriş yaptığı ve Balıkesir'de verdiği o meşhur vaazını (Balıkesir Vaazı), herkes mutlaka okumalı. Tarihimizi çok iyi bilmemiz lazım ve Milli Mücadele'nin yurdumuzun her bir noktasına yayılmasında, milli uyanışta ve üzerimizdeki ataletten kurtulmamızda Mehmet Akif'in Balıkesir vaazı önemli bir yer tutar. Şu bir gerçektir ki; ümidini yitiren insandan daha kötüsü, bir milletin ümitsiz olmasıdır. Önce bu ümidi anlatmak sonra bu ümidi yaşama dökmek gerekir. Mustafa Kemal Atatürk'ün ümidi yaşama döken liderliğinde aziz milletimiz, birlik ve azimle hürriyet mücadelesi verdi. Bu mücadelenin sonunda, ümit şairi de olan Mehmet Akif bize, o ümidi asırlar ötesine taşıyacak bir eser bırakmıştır. Onun adı da İstiklâl Marşı'dır!

2011 yılında İstiklal Marşı'nın kabulünün 90. ve Mehmet Akif'in vefatının 75. yıldönümünde Mehmet Akif'e karşı borçluluk hissiyatıyla "Mehmet Akif Ersoy ile Anlaşabilmek" için yollara düştünüz. Bu konuda iyi bir kitap yazdınız, Türkiye'nin birçok yerinde söyleşiler yaptınız. Mehmet Akif Ersoy ile anlaşabilmek için ne yapmamız gerekiyor?

Öncelikle şunu söylemeliyim ki, kendi hayatımda yaptığım en güzel çalışma, İstiklâl Marşı üzerine gerçekleştirdiğim bu sahne programlarıdır. "Mehmet Akif Ersoy ile Anlaşabilmek" isimli kitabımın çıkış noktası, Mehmet Akif'in, şiirlerinden daha değerli olan bir hayat hikâyesine sahip olmasıdır. Öncelikle ailesini tanımadan Mehmet Akif'i tanıyamayız, anlayamayız. Müthiş bir anneye ve çok başarılı bir babaya sahip. Babasının vizyonu ve annesinin karakter dokunuşları Akif'i çok iyi şekillendirmiştir. Ve tam bir sentez insanıydı.

Sezai Karakoç, Akif için şöyle der: "Baba soyu Rumelili, ana soyu Buharalı, doğuş yeri Fatih. Yani tam bir Doğu İslâmlığının, Batı İslâmlığının ve Merkez İslâmlığının bir sentezi bir çocuk."

Büyüdüğü ve şekillendiği semt Fatih'tir. Fatih, İstanbul içindeki yeni bir İstanbul'dur. Saf, temiz ve masumiyetin merkezinde şekillenen Akif, özellikle zorluklarla mücadeleyi burada öğrenmiştir. Bizim, Mehmet Akif'in taşıdığı ruhu ve vizyonu anlamadan İstiklâl Marşı'nı ve diğer şiirlerini anlamamız mümkün değildir. Dolayısıyla önce Mehmet Akif'i anlayacağız, sonra da onun ortaya koyduğu insana dair iddialarla tanışıp en sonunda anlaşacağız. Mehmet Akif'in Afrika açılımını kaçırmız biliyoruz. Batı'ya olan bakışını çözümlememiz gerekiyor. Onun taşıdığı karakter özelliklerini de öğrenmek ve kendimizle mukayese etmek zorundayız. Şartları bizimkinden ağır, ama insan kavramını taşıyan asla altında ezilmemiş, bir duruşu olan insandır Mehmet Akif!

Öyleyse; dürüstlüğü, vefayı, ümitli olmayı, müca-deleyi, eğilmemeyi, hakikatten ayrılmamayı, öz-gürlüğü ve gençliğe değer vermeyi Mehmet Akif'in yaşamından örneklerle öğrenmeliyiz ve aktarmalıyız. Birisini tam tanımadan ve bilmeden anlayamazsınız ve onunla anlaşamazsınız.

Tarihimizin en buhranlı devirlerinden birinde yaşayan Mehmet Akif Ersoy, “Allah bu millete bir daha ‘İstiklâl Marşı’ yazdırmasın!” duasında bulunuyor. Bu milletin bir daha böyle zorluklar ve acılar yaşamamasını temenni ediyor. Bugünden bakınca siz ne düşünüyorsunuz?

Savaş her zaman zor bir durumdur. Dünyanın süper gücü de olsanız, savaş en son ihtimal olmalıdır. Savaş, sonucunu önceden asla bilemeyeceğiniz bir seçenektir. Kaçınılmaz olduğunda kendinizi içinde bulduğunuz hayat memmat meselesidir. Milletimizin kendi özgürlüğü ve toprağı için savaştan kaçtığı bir an yoktur. Millî Mücadele, bu kaçınılmaz sonun bir gerekliliğı içerisinde yapıldı. Ancak güçlü bir devlet olarak değil, yokluk ve imkânsızlık içinde yaşayan bir toplum olarak bu mücadele verildi. İnanmak ve birlik olmak, görünmeyen en büyük gücümüzdü. İşte bu zor dönemler liderler çıkartır. Mustafa Kemal Atatürk liderliğinde Türk Milletinin imanıyla inanmışlığıyla verilen bu mücadele, dünya tarihine geçmiştir.

Resmî rakamlar ne derse desin, ama gayiresmî olarak verilen şehit sayımız bir hayli fazla. “Çanakkale Geçilmez” dedirten zorlu bir yıl boyunca savaşlarda verilen şehit sayısı dünya tarihine geçmiştir. Kurtuluş Savaşı boyunca her cephede açıktan şehit olan insanımızı bir düşünsenize. Lise öğrencilerinin ordunuzun önemli bir parçasını oluşturmasını hayal eder misiniz? “Çanakkale Şehitlerine” şiirini okuduğunuzda benim anlatmak istediğim tabloyu yaşarsınız. Bu millet, gerçekten büyük bir millet ve şu an yaşadığımız her anı ve her toprak parçasını şükürler içerisinde yaşayıp sahiplenmeliyiz.

Savaş, sonucu elinizde olmayan bir başlangıçtır. Kurtuluş Savaşı neticesinde sahip olduğumuz Türkiye Cumhuriyeti, milyonlarca şehidin ve gazinin hatırasının bize emanet edilmesi demektir. Bu yüzden Allah, bu millete bir daha İstiklâl Marşı yazdırmasın!

Mehmet Akif Ersoy ve İstiklâl Marşı hakkında bugüne kadar pekçok etkinlik düzenlendi, yayınlar yapıldı. Sizce bu yapılanlar yeterli midir? Daha neler yapılabilir?

Aslında Kültür ve Turizm Bakanlığınca 2011 Yılı “Mehmet Akif Ersoy Yılı” ilan edildiğinde bu tür faaliyetlere her platformda başlanmalıydı. O yıl gereğı gibi değerlendirilmedi. Şunu net olarak söyleme-

liyim ki; bugün itibarıyla 84 milyonun birlikte yer aldığı tek şemsiye İstikâl Marşı'dır. Ve bütün toplumun saygı duyduğu bir isimdir Mehmet Akif Ersoy. Çanakkale'yi nasıl gereği gibi anlatamadıysak, İstiklâl Marşımızı da yeni nesillerden önce kendimize anlatamadık. 2019 yılında çıkan Cumhurbaşkanlığımızın genelgesi ile her yılın 20-27 Aralık tarihleri Mehmet Akif Ersoy Haftası ilan edilmişti. Daha sonra Gazi Meclisimiz, İstiklâl Marşımızın 100. Yılı nedeniyle 2021 yılının "İstiklâl Marşı" ve Cumhurbaşkanlığımızın bu sene Mart ayındaki genelgesiyle bu yılın "Mehmet Akif Ersoy Yılı" olması kararlaştırıldı. İnşallah gereği gibi değerlendirebiliriz. Pandemi gibi zor bir süreçten geçiyoruz. Ancak her şeyi devletten beklemeden ailelerin ve öğretmenlerin bu konuda sorumluluk alması gerekiyor. 2011'den bu yana eğitimlerini ve sahne programlarını yaptığım bir konuda ve alanda, Türkiye'nin 2021'de de aynı noktada ve aynı hassasiyette olmasından dolayı hem gururluyum hem de mutluyum.

Türkiye Adalet Akademisinde hâkim ve savcı adaylarına ders veren bir öğretim görevlisi olarak, hâkim ve savcılar ile hâkim ve savcı adaylarına bu konuda ne gibi önerileriniz olabilir?

İstiklâl Marşımızı, on kütasını dört dörtlük okumalarını tavsiye ederim. Ben her okuduğumda yeni şeyler öğreniyorum ve kendimi gözden geçiriyorum.

Son olarak ne söylemek istersiniz?

Öncelikle çok teşekkür ederim.

Bu güzel söyleşiyi, özellikle Mehmet Akif'in fikirle-

rine karşıt olan Hüseyin Cahit Yalçın'ın sözleriyle bitirmek isterim:

"Yalnız, metruk, ihmal edilmiş bir hâlde vefat eden şaire Türk gençliği candan bir hürmet eseri gösterdi ve hayır ile andı. Bugün bütün Türk vatanında hepimizin kalbini ve hissini bir ideal etrafında toplayan ve birleştiren İstiklâl Marşı'nın mübdîine borçlarımızın en azı bu idi... Akif'in ölümü karşısında hissettiğim hürmetle karışık teessür bana şiirlerinden gelmiyor, hayatından geliyor. Çünkü hayatını daha büyük bir şiir buluyorum. O hayat ki, benim kanaatlerimin, imanlarımın aleyhinde sarsılmaz bir cidal ile doludur, kati bir muhalefet ile meşbudur. İşte işin bütün sırrı ve muammanın anahtarı buradadır. Akif, kanaatinin, itikadının, vicdanının adamı oldu ve böyle bir adam olarak öldü. Onun içindir ki tabutu önünde eğilmek bizlere bir borç olmuştur. Akif'i şunun için takdir ediyorum. Fikir ve kanaatleri bizimkilere uymadığı hâlde hürmet ederim. Çünkü yalan söylemedi, riyakârlık yapmadı, fenalık yapmadı."

ADALET KERVANI

M. Huzeyfe ERDERMİR
Cumhuriyet Savcısı

M. Selim Kiraz
Cumhuriyet Savcısı

İstanbul'a baharın selam vermeye başladığı günlerden birinin sabahında bir genç, telaşlı bir şekilde omzunda çantası, ellerinde sahiplenmiş bir eda ile kalın kitapları metrobüse yetiştirmeye çalışıyordu. Bu genç Anadolu'dan binbir emekle İstanbul'a okumaya gönderilmiş bir hukuk öğrencisiydi. Okulunu bir an önce bitirmeli ve hayalini kurduğu savcılık mesleğine başlamalıydı. İstiflenmiş metrobüste ayakta duracak yeri zar zor buldu. Kulağında kulaklık elinde telefon ineceği durağın gelmesini bekliyordu. Ara ara gözü dışarı iliştiriyor, ama nafiye, farklı bir şey göremiyordu. Bir müddet sonra metrobüste "Çağlayan İstasyonu" anonsu verildi. Genç adam istemsiz, geleceğini görmek ister bir eda ile ihtişamlı Çağlayan Adliyesi'ni izlemeye koyuldu. Fakat o da ne, adliyenin önünde daha önce rastlamadığı bir hareketlilik vardı. Polisler sağa sola koşturuyor, yollar kapatılmış, adliye boşaltılıyor. Saniyeler içerisinde gördüğü bu manzaraya "acaba nedendir?" demeye kalmadan metrobüs duraktan hareket etti.

Genç adamın aklı adliyede yaşananlarda kalmıştı. Aynı anda da gönlünde anlamlandıramadığı tarifsiz bir sızı peydah olmuştu. Kesin bir olumsuzluk vardı diye düşündü. Diğer yandan hayra yoruyor, gönlündeki sızıyı başka bir duruma bağlıyordu. Bilenler bilir Anadolu çocuklarının gönülleri arasında tarifi imkânsız görünmez bir yol vardır. Birbiriyle irtibatlıdır o kalpler. Bir yerlerde bir Anadolu çocuğunun gönlü yandıysa -hiç tanımasa dahi- hisseder başka bir Anadolu çocuğu bu sızıyı..

İçinden geçirdiği bu düşüncelerle yoluna devam ederken telefonuna art arda bildirimler gelmeye başladı. Haberlerde İstanbul Çağlayan Adliyesi'nde bir Cumhuriyet savcısının teröristlerce rehin alındığı yazıyordu. İşte dedi, "Tarifi imkânsız o sızı şimdi tariflendi nihayet. Acaba ne olmuştu? Hangi zihniyet, görevi başında bir savcıyı rehin alırdı?" sorularıyla ineceği durağa gelmişti.

Yürüyordu. Her zaman okuluna gitmek için binmesi gereken otobüsün duraklarını çoktan geçmişti bile. İçindeki sızı dinmemiş, Cumhuriyet savcısının ismi belli olmuş, hatta teröristlerce yayınlanmış bir fotoğrafı çoktan gözüne ilişivermişti. Savcının adı Mehmet Selim Kiraz idi. Fotoğrafından mert bir Anadolu çocuğu olduğu belli oluyordu. Kim bilir diyordu kim bilir ne hissediyordur... Adaleti tesis etmek için gecesini gündüzüne kattığı gözlerinden belli olan bu adamdan ne istiyorlardı... Acaba ailesi ve sevenleri şu sıralarda ne durumdaydılar; gözüne ilişen o fotoğrafı görmüşler miydi; gördülerse ne hissetmişlerdi...

Gönlü bu sorular ve cevaplarıyla hislenirken Fatih'ten Beyazıt'a inen yolu sağlı sollu kaplamış dükkânlardan birine gözü ilişiverdi. Burası bir beyaz eşya dükkânıydı ve camekânda bulunan televizyonlarda bir son dakika haberi geçiyordu.

"Savcı Mehmet Selim Kiraz teröristlerce şehit edildi".

Gönlünde biriken hisler göz pınarlarını harekete geçirmişti. Öfke ve hüznün bir arada, etrafındaki insanlara çaktırmama telaşıyla hızlı adımlarla, hatta koşarak birden okula ulaşmak istedi. Sanki İstanbul Hukuk Fakültesi'nin koridorlarında Mehmet Selim ağabeye rastlayacak, ona sımsıkı sarılarak Anadolu çocuklarının hepsinin yerine helallik isteyecek, hatta utangaç bir eda ile alnından bile öpecek gibi hissetmişti. Hissinin sebebi, olayın daha ilk saatlerinde Mehmet Selim Kiraz'ın kim olduğunu araştırırken karşısına onun da İstanbul Hukuklu olduğunun çıkmasıydı. O an sanki okulda Amfi-1'den çıkıp havuzlu bahçenin Süleymaniye Camii manzaralı o uzlet köşesinde kendisini beklediği hissine kapılmıştı. Bu hislere kendisini öyle kaptırmıştı ki bir umutla Şehzade Camii'ni geçti, koşarak ara sokağa daldı, kemerin altından geçerek yokuşu kan ter içerisinde tırmandı, okulun kapısından telaşla içeri girdi. Kütüphaneyi geçti. Nihayet havuzlu bahçedeydi. Telaşla etrafına bakınıyordu. Umutla orada bekleyen öğrencilerin arasından Mehmet Selim Kiraz'ı seçmeye çalışıyordu. Fakat nafile hiçbiri ona benzemiyordu.

Bu esnada liseden bir arkadaşı, telaşını fark etmiş olacak ki yanına yaklaştı omzuna dokunarak "Hayırdır kardeşim ne bu telaşın?" diye sordu. Bu soru zihninde yankılanırken birden irkildi arkadaşına dönerek "O şehit mi oldu?" diye soruverdi. Arkadaşı şaşkın ama anlamış bir eda ile "Savcı Mehmet Selim Kiraz'dan mı bahsediyorsun; eğer onu kaste-

diyorsan evet teröristlerce şehit edildi, hatta teröristlerden biri hâlihazırda bizim okuldan üst dönem biriymiş" dedi.

Arkadaşının bu cevabı kulaklarından aklına, oradan gönlüne inerken gerçeği yavaş yavaş kabul lenmeye başlıyordu. Arkadaşına "Allah rahmet eylesin" dedi, yanından ayrıldı. Okulun Süleymaniye Camii'ni ve İstanbul Boğazi'nin gören o uzlet köşesine doğru yürümeye başladı. Mehmet Selim Kiraz, kendisinden tam 20 sene evvel buradan manzarayı izlemiştir diye geçirdi içinden. Ufku izlerken ideallerini oluşturmuş, vatanına ve milletine hizmet için adaletin temsili ülkesinin her yerinde yaşatmak arzusu ile bu değerli ve kutsal adalet yolculuğuna çıkma kararını belki burada vermişti. Arkadaşının cevabındaki bir detayı tam o esnada fark etmişti. Evet teröristlerden biri hâlihazırda okulumuzda okuyordu. Avukat kimliğine bürünerek girdiği adliyede Mehmet Selim Kiraz'ı saatlerce rehin almış, nihayetinde şehit etmişti.

Nasıl olur da bu manzarayı görmüş ve bu okula değmiş biri bu ihaneti ve canılığı yapabilirdi...

O esnada aklına okulda girdiği ilk ders gelmişti. Ne demişti hocası 'adalet' kavramını tanımlarken: "Adalet topluma yönelmiş bir yaşama biçimidir". İşte Mehmet Selim ağabey ile o teröristin ideallerini ayıran nokta tam burasıydı. Mehmet Selim Kiraz, adaleti gönlünde aramış, mesleğini adaletine aracı kılmıştı. Haksızlıkları aydınlatmayı değerli

görmüştü. Terörist ise adaleti değil caniliği seçmiş, haksızlığı tariflendirmek ve açığa çıkarmak için yola çıkmış adalet timsali bir adamın yoluna çıkmış ve onu gözünü kırpmadan şehit etmişti. İnsan bu yol ayrımlarında kendini buluyordu esasen. Savcı Mehmet Selim Kiraz o manayı anlamış, manzarada geleceğini inşa etmiş, gönlünü adadığı bu yola buralardan gitmişti.

Aslolan bu değil miydi zaten. İnsanın gönül hasletlerini tariflendirebilmesi değil miydi?.. Yoksa bu zor ve dikenli yola kim çıkmaya cesaret edebilirdi. Mehmet Selim ağabeyin gönlü bu zor yolu idrak ettiğinde, gözünü kırpmadan Anadolu'yu karış karış ettiğinde ve şehit edildiği günün sabahında işine doğru yola çıktığında eminim bu manzarada gönlüne düşen geleceğin manasının diriliğini hep muhafaza etmişti. Acaba gönlünden hiç şehit olacağı geçmiş miydi?.. Orasını Allah biliyor. "Bildiğim tek bir şey varsa o da nasıl yaşarsak öyle öleceğimize" dedi içinden. İstanbul, akşamı ederken yarın cenazesine gitmeli, ona selam etmeli. Okuldan çıktı ve Süleymaniye Camii'nin sahibine sığınmaya doğru yollandı.

Cenaze, öğle namazını müteakipti. Eyüp Sultan Camii'nin avlusunu binlerce, onbinlerce Anadolu çocuğu doldurmuştu. Haberi aldığı o ilk anda yüreği sızlayan Anadolu çocuklarıydı bu meydanı hıncahınç dolduranlar. Mehmet Selim ağabeylerine son vazifelerini yapmak için buradaydılar. Kalabalığın içerisinde ayakta duracağı ve musallayı göreceği bir yeri güçlükle buldu. Mehmet Selim ağabeyin naaşı o güzel bayrağa sarılmış, musallanın üzerinde dimdik bekliyordu. Daha önce kendisiyle hiç yüz yüze görüşmediği ama gönlü aynı iklimin ritminde atan bu güzel insana selam verdi. Biliyordu ki, şehitler hayatlarını ölmekle değiştirenlerdir. Savcı Mehmet Selim Kiraz, nice binler gibi bu kervana katılmış ve selamını almıştı. Namaz kılındı, gür seslerle ve vatanın tüm evlatlarının

yürekte elvedası ile helallik alındı, ebedi istirahatgâhına doğru uğurlandı.

Erkenden uyandı. Heyecanla elini yüzünü yıkadı. Dolabından özenle bir takım elbise seçti. Ona uygun kravat ve yeleği belirledi. Hızlıca giyindi. Aynanın karşısında saçlarını özenle taradı. Dün gece boyadığı ayakkabılarını giydi ve evden dışarı çıktı. Genç adam hayatında hiç olmadığı kadar hızlı sürüyordu arabasını. Onu görenler tekrarı olmayan bir sınava yetismeye çalışıyor ya da tek şans verilen bir buluşmaya gidiyor zannedebilirlerdi. Yaklaşık 10 dakika süren bir yolun nihayetinde arabasını Güneydoğu'nun bu nadide adalet sarayının otoparkına park etti. Kapıdan içer girdi, daha önceden kendisine bildirilmiş odasına merdivenleri ikişer, üçer çıkarak ulaştı. Kapıda önce ismine dikkat kesildi. Ömrü hızlıca gözlerinin önünden geçiverdi. Ardından altına iliştirilmiş "Cumhuriyet Savcısı" ibaresini gördü. Mehmet Selim Kiraz'ı istirahatgâhına uğurladığı o İstanbul öğleninden yaklaşık iki yıl sonra o da bir Cumhuriyet Savcısı olmuş; odasının kapısının önünde, heyecanla içeri girmeyi bekliyordu.

Mehmet Selim Kiraz ve daha nicelerinin manalandırıldığı, uğruna şehadeti göze aldığı bu kervana nihayet o da katılmıştı. Bir İstanbul baharında Süleymaniye Camii'ni ve İstanbul Boğazi'nin birlikte gören o uzlet köşede manasına malik olduğu bu davanın artık senasında, temsil etme keyfiyetindeydi. Odanın içerisinde biri varmışcasına itinayla kapıyı açtı ve sessizce içeri girdi. Heyecanla makam koltuğuna oturdu. O an gözünün önüne Mehmet Selim ağabeyin kendi makamında çekilen o Anadolu bakışlı fotoğrafı geldi. İçinden ona bir Fatih ısmarladı, ardına selam ekledi, aldığı kalbi mutmain oldu, kendisini hazır hissettiği o anda, adalet yolculuğunun ilk dosyasına çalışmaya başlamıştı bile...

KUZEY AFRİKA'DA
GİZLİ BİR HAZİNE:

KAHİRE-2

Muhammed İkbâl ÇAKMAK
Cumhuriyet Savcısı

Kahire Kalesi

Bir önceki sayımızda “İslami Kahire” bölgesinin ilk kısmını incelemiştik.

İkinci kısım ise; Kahire Kalesi (Kale içerisinde yer alan en-Nâsir Muhammed ve Mehmed Ali Paşa Camileri) ile başlayacak, Sultan Hasan ve Er-Rifâi Camileri ile devam edecek, Tolunoğlu Camii ile sona erecektir.

Selahaddin’in Nişanesi: Kahire Kalesi

Şehri fetheden Selahaddin’in ilk işi, dışarıdan gelecek muhtemel saldırılara karşı koyacak ve devletin yönetim merkezi olarak kullanılacak, korunaklı bir kale inşa ettirmek oldu. İnşa edilen bu kale, yedi yüz yıldan uzun bir süre Mısır hükümdarlarının ikametgâhı olmuştur.

Kahire kalesi, şehirde böyle bir yapı için en uygun yer olan “Mukattam Tepesi” üzerine inşa edilmiştir.

Kaleye “Bâbü'l Cebel” kapısından giriş yaparak yukarıya doğru yürüdüğümüzde, bizi kaledeki tek Memlük eseri olan En-Nâsir Muhammed Camii karşılar.

En-Nâsir Muhammed Camii

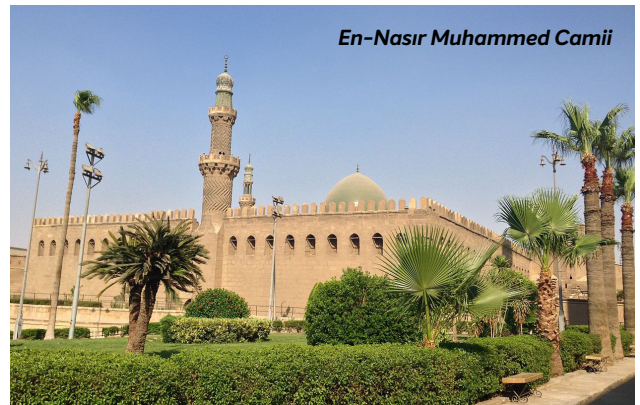
Bir önceki yazımızda kendisinden bahsettiğimiz ve Memlük sultanları arasında tahtta en uzun süre kalan, yaptığı imar faaliyetleriyle bilinen Sultan en-Nâsir Muhammed, Beynül Kasrin’de olduğu kadar kalede de birçok eser yaptırmıştır. Ancak ka-

lede bulunan bu Memlük eserlerinden günümüze yalnızca en-Nâsir Muhammed Camii kalmıştır.

Kahire Kalesi’nde Mehmet Ali Paşa Camii’nin karşısında bulunan bu cami, 1318-1335 yıllarında Kalavun’un oğlu Sultan en-Nâsir Muhammed tarafından yaptırılmıştır. 1468 yılında caminin çöken kubbesi Memlük sultanı Kayıtbay tarafından tekrar inşa ettirilmiş, Osmanlı döneminde kubbe tekrar yıkılmış ve 1935 yılında yeniden inşa edilmiştir.

Caminin revaklı avlusunda yer alan sütunların birçoğu eski Mısır, Roma ve Bizans dönemlerine ait yapılardan alınmış, buna rağmen şaşkınlık yaratacak şekilde güzel bir uyum elde edilmiştir.

Caminin minaresi de gerçekten görülmeye değerdir. İran üslubu seramiklerle kaplı, soğan biçimli tepelikleri bulunan eşsiz güzellikteki minaresi göz kamaştırır.

En-Nâsir Muhammed Camii

Mehmed Ali Paşa Camii

Mısır'daki diğer eserlere nispetle daha yakın bir tarihte, 19. yüzyılın ortalarında, modern Mısır'ın kurucusu olarak kabul edilen Mehmed Ali Paşa tarafından Osmanlı mimari üslubuna uygun olarak yaptırılmıştır.

Mehmet Ali Paşa'nın bu heybetli camisi, Osmanlı başkenti İstanbul'un ihtişamlı camilerinin bir örneği olarak yapılmıştır. Ortadaki büyük kubbesi ve iki zarif minaresiyle klasik Osmanlı mimari üslubunda inşa edilen cami, Mukattam Tepesi'nin zirvesinde boy göstermektedir.

Mehmed Ali Paşa Camii'nin ardında kalan kale burçlarından, Kahire'nin minare ve kubbelerinin muhteşem görüntülerinin muhakkak seyredilmesi gerekir. Şehrin en güzel görüldüğü yerlerden birisi burasıdır diyebilirim.

Sultan Hasan Camii

Kalenin Bâbü'l Azab kapısının hemen karşısında yer alan bu cami, başkentin en ilgi çekici camilerinden birisidir.

Kahire'deki erken Memlük mimarisinin örneklerinden olan cami, devasa boyutlarda inşa edilmiştir. Caminin uzunluğu 150 metre, duvarlarının yüksekliği 36 metre, en yüksek minaresi ise 68 metredir. Külliye ve cami inşaatı, 1356 senesinde Memlük Sultanı Hasan b. Muhammed b. Kalavun tarafından başlatılmıştır.

Mehmed Ali Paşa Camii

Yapımından 5 yıl sonra, 1361 yılında minarelerden birisi çökmüş ve yüzlerce kişi ölmüştür. Meydana gelen bu olay kötüye yorumlanmış ve Sultan en-Nâsır Hasan'a duyulan tepkiyi artırmıştır. Bu olayın ardından Sultanın çöküşü de gecikmemiş ve 1361 yılının sonlarına doğru Sultan Hasan öldürülmüştür.

Caminin içerisine girince etkilenmemek mümkün değil. Geniş iç avlunun ortasına kondurulan ilgi çekici şadırvan, her ayrıntısı ile bizi biraz daha içine çekiyor. Bir şadırvan ne kadar ince, estetik ve ayrıntılı inşa edilebilirse, bu şadırvan da öyle inşa edilmiş. Sadece şadırvandaki ayrıntıları seyretmek dahi insanın saatlerini alabilir.

Bir kez daha Memlüklerin ne kadar güzel eserler ortaya koyduğunu görmüş oluyor ve caminin mihrabı ile minberine doğru ilerliyoruz. Mermer tezyinatın sık bir şekilde kullanıldığı külliyenin renkli taş süslemeli mihrap ve minberi de mermerden yapılmıştır. Bu eser, Memlük sanatı kadar, İslâm sanatının da en güzel örnekleri arasında yer almaktadır.

Sultan Hasan Camii

Er-Rifâi Camii

Sultan Hasan Camii'nden daracık bir yaya yoluyla ayrılan Er-Rifâi Camii, Sultan Hasan Camii'ne ölçüleriyle ve mimarisiyle oldukça benzemektedir. Bu benzerlik, Rifâi Camii'nin yanı başındaki komşusuyla aynı dönemde yapıldığını akla getirirse de, iki cami arasında yaklaşık 450 yıl bulunmaktadır.

1819 yılında yapımına başlanılan caminin yapım süreci yüz yıla yakın sürmüştü ve 1912 yılında tamamlanmıştır.

Camiiyi yaptıran Sultan Hüşyar, Kavalalı İbrahim Paşa'nın torunu Hidiv İsmail Paşa'nın annesiydi. Camiiyi de ailesi için türbe olarak kullanılması için yaptırmıştı.

Camide Memlük üslubunun taklit edilmiş olduğu hemen göze çarpar. Buna rağmen içerisine girdiğinizde geniş salonlar sizi tarihin derinliklerine götürür.

İç mekanda, aralarında Hidiv İsmail Paşa ile Mısır'ın son kralı Faruk gibi hükümdar ailesinin mensuplarının kabirleri bulunmaktadır. Aynı zamanda, İran'da 1979 yılında gerçekleştirilen İslam devriminden kaçıp Mısır'a sığınan son İran Şahı Rıza Pehlevi de ölümünün ardından buraya gömülmüştür. Rifâi Camii, iki devrik liderin kader birliği yaptığı yer olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Tolunoğlu Camii

Abbasiler döneminde Mısır'a vali olarak tayin edilen, sonrasında halifenin eyaletler üzerindeki nüfusu azaldığında Mısır'daki ilk Türk devletini kuran Ahmed b. Tolun, bugün Kahire'de orijinal hâlini korumayı başaran en eski cami olan Tolunoğlu Camii'ni yaptırmıştır.

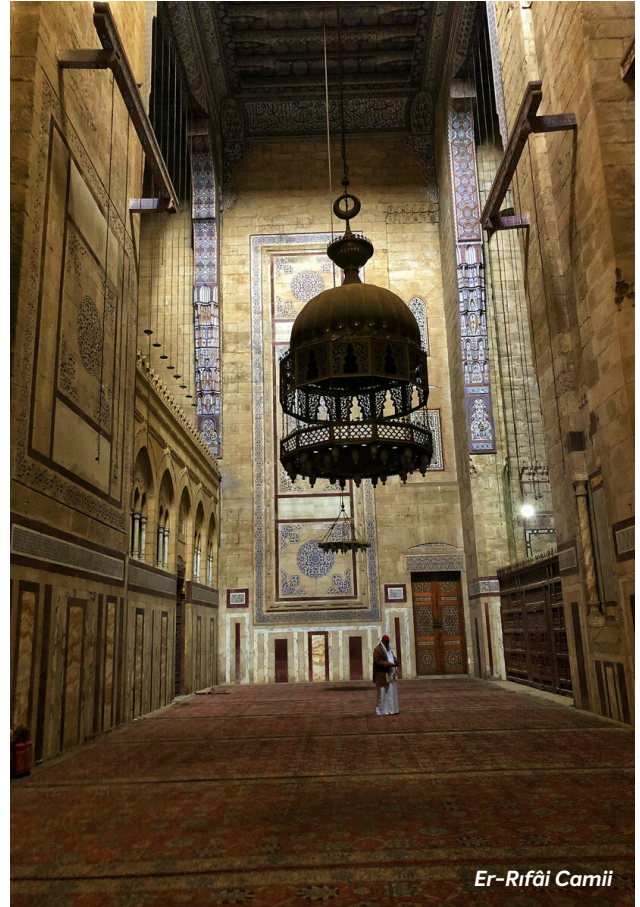
Kahire'nin yanibaşında, Fustat'ın kuzeydoğusunda yeni kurulan ve Katâi adı verilen merkezde "Cebelyeşkür" adlı tepe üzerinde yaptırılan yapı, günümüzde Mısır'da esas biçimini koruyan en eski camidir.

Buhara asıllı bir Türk olan Ahmed'in babası, Abbasi Halifesi Me'mun zamanında 816 yıllarında başkent Bağdat'a gelmiş ve kısa süre içinde halifenin sarayında ve kumandanlar arasında itibarlı bir mevkiye sahip olmuştur.

835 yılı sonlarına doğru Bağdat'ta doğan Ahmed, ertesi yıl Sâmarra'nın kurulması üzerine babasıyla birlikte oraya gitmiş ve çocukluk yıllarını bu şehirde geçirmiştir. Çocukluk yıllarını geçirdiği Samarra'nın şehir planlamasından ve mimari üslubundan ne

Er-Rifâi Camii

Er-Rifâi Camii

kadar etkilendiği ise, kurdurduğu şehir ve yaptırdığı cami görüldüğünde daha net anlaşılacaktır.

Öyle ki; tamamen tuğla ile inşa edilmiş olan Tolunoğlu Camii, mimarisi ve tezyinatının büyük bir kısmı ile Abbâsi geleneğini ve özellikle Samarra üslubunu devam ettirir.

“Cuma Camii” de denilen Tolunoğlu Camii’nin avlusu, haftanın bu en önemli gününde namaz için civarın bütün cemaatini alabilecek kadar büyüktür, avlunun tam ortasında bulunan yapı caminin çeşmesidir. Çeşmenin ilk kubbesi 968 senesinde çökmüş, şimdiki kubbe ise, 13. yüzyılda yapılmıştır. Caminin geniş avlusunu çevreleyen revaklar ibadet edenlere gölgelik alanlar yaratır.

Devrinin hükümdarları arasında seçkin ve saygın bir yeri olan Ahmed b. Tolun, 15 yıllık iktidarında Mısır’a tarihinin en parlak zamanlarından birini yaşatmıştır.

Âdil, cömert ve çok cesur olan hükümdar, mütevazı olmasına rağmen bilhassa emirlerine aykırı hareket edenlere ve devlet otoritesini zayıflatmak isteyenlere karşı sert davranmıştır. Ülke halkı arasında ırk, din ve mezhep farkı gözetmeden herkese eşit muamele etmiştir. Zamanı refah, imar, ilim ve irfan devri olmuştur.

Müslüman bir Türk devleti tarafından Kahire’nin önemli noktalarından birine inşa edilen bu güzel cami, bin yıldan uzun süredir ayaktaadır.

MAVİ SOLUK NOKTA

Mustafa YATMAZ

Hâkim

Uzay...

İnsanoğlu üzerinde en büyük merak uyandıran alanlardan birisi. Asırlar öncesinden başlayarak bu bilinmez âlem, birçok kişi tarafından hayal edilmiş, bilim kurgu yazarları tarafından romanların konusu yapılmıştır.

Henüz 2. Yüzyılda Samsatlı Lukianos, “Gerçek Hikâye” isimli eseri ile Ay’a yolculuk hayalini ifade etmiştir. Bundan başka Jules Verne de “Ay’a Se-

yahat” ve “Ay’ın Etrafında” kitaplarını bu hayalle yazarak gök bilimcilere yol göstermiştir.

Asırlar boyunca insanlığın hayalini kurduğu uzayın fethi gerçek anlamıyla 1950’li yılların sonunda başladı. İnsanoğlunun uzaya gidişi, içinde bulunduğumuz evreni anlamamız yönünde yeni düşünceler geliştirmemizi sağladı.

Yuri Gagarin yüz binlerce kilometre uzaktan dünyamıza baktığında da, Neil Armstrong Ay’a adımını atarken de aynı şeyleri hissetmiş olsalar gerek... Aslında ikisinin de duyduğu heyecan ve buna bağlı olarak hissettikleri, kendi küçük dünyamız üzerinde kapladığımız yerin ne kadar önemsiz olduğu idi.

Gerek Gagarin, gerekse Armstrong bu sonuca Türkçe’ye “Sorgulama Etkisi” diye çevirebileceğimiz “The Overview Effect” adı verilen bakış açısıyla ulaştılar. Bu kavram, astronotların ve kozmonotların üzerinde yaşadığımız Dünya’yı bir bütün olarak görüp evrendeki yerimizi sorguladıkları hissin tanımlamasıdır. Sadece astronotlar ve kozmonotlar değil, her gök bilimci ve bunun üzerine düşünen kimseler de benzer duyguları hissetmiştir.

Armstrong, Ay üzerinde yürüdüğü sırada gördüğü manzarayı ifade ederken “Birden farkına vardım ki, o küçük mavi bezelye tanesi bizim dünyamızdı” diyor.

Üzerinde bulunduğumuz yerküre, bize sonu olmayan kocaman bir yer olarak görünürken, bir başka açıdan baktığımızda bir bezelye tanesi olarak görülebilir. Meselenin fiziksel boyutu bir yana, bize sonsuzmuş gibi görünen her şeyin aslında bir sonu olduğunu ve pek de önemsiz olduğunu anlamak için bakış açımızı değiştirmemiz gerekebilir.

Tüm yaşam ve ölüm bu sahne üzerinde olup bitirken, 1990 yılında Voyager-1 uzay gemisinden 6,4 milyar kilometre uzaktan son bir bakışla çekilen görüntü karşısında gök bilimci Carl Sagan şunları söylemişti:

“İşte orada... Orası evimiz. Bizler oradayız. Sevdiğiniz herkes, tanıdığınız herkes, duyduğunuz herkes, gelmiş geçmiş tüm insanlık hayatlarını orada yaşadı. Bütün neşe ve kederlerimiz, kendinden emin binlerce inanç, ideoloji ve ekonomik doktrin, bütün avcı ve toplayıcılar, bütün kahraman ve korkaklar, bütün uygarlık kuran ve yıkanlar, bütün krallar ve köylüler, bütün aşık çiftler, bütün anne ve babalar, umut dolu çocuklar, mucitler ve gezginler, bütün ahlak öğreticileri, bütün süperstarlar, bütün büyük liderler, türümüzün tarihindeki tüm azizler ve günahkârlar burada, bu gün ışığına asılı toz zerresi üzerinde yaşadılar.

Dünya, muazzam kozmik alanda çok küçük bir sahnedir...

Bu küçük pikselin bir köşesinde yaşayan sakinlerin diğer bir köşenin farkları zorlukla ayırt edilebilen sakinlerine yaptıkları bitmek bilmeyen zorbalıkları düşünün. Yanlış anladıkları ne çok şey vardı, birbirlerini öldürmeye ne kadar da hevesliydi, nefretleri ne kadar da ateşliydi. Afra tafralarımızın, hayali benmerkezçiliğimizin ve evrende ayrıcalıklı olduğuna dair yanılığımızın boyunun ölçüsü bu soluk ışıklı nokta tarafından alındı.

Gezegeneğimiz onu saran devasa kozmik karanlıkta yapayalnız bir noktadır.

Bütün bu karanlık ve enginlik arasında bizi kendimizden korumak için başka bir yerden yardım geleceğine dair hiçbir iz yoktur. Dünya, şimdilik bildiğimiz tek yaşam barınağı. En azından yakın gelecekte türümüzün göç edebileceği başka bir yer yok. Evet, ziyaret edebiliriz, ama yerleşmek? Henüz değil. Hoşumuza gitsin ya da gitmesin Dünya bu zamanda ayakta kalabildiğimiz tek yerdir. Gök biliminin, insanı mütevazı yaptığı ve karakter geliştirdiği söylenir. İnsan kibrinin ahmaklığını uzaktaki bu görüntüden daha iyi vurgulayan bir şey yok gibi. Bana göre bu görüntü, birbirimize nezaketle yaklaşma ve bu soluk mavi noktayı koruma ve gözetme sorumluluğumuza vurgu yapar. Şimdiye dek bildiğimiz tek yuvayı.”

Not: Bu yazı, Carl Sagan'ın 'The Pale Blue Dot' adlı eseri ve içinde bulunduğumuz evren ilham alınarak yazılmıştır.

100 ₺

CEZA MUHALEMESİNDE TOPLANMASI GEREKEN DELİLLER

yayin.taa.gov.tr

@AdaletAkademisi

SOSYAL DESTEĞİN HÜKÜMLÜ PSİKOLOJİSİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Ali Burhan ÖZKAN
Sosyal Çalışmacı

Kişiler arası ilişkilerin ve yakın sosyal bağların kişinin hayatında ne kadar önemli olduğu hususunda ki çalışmalar bir yüzyıl öncesine kadar gitmektedir. Durkheim, 1897 yılında kaleme aldığı “İntihar” isimli çalışması ile o dönem sosyal bilimler alanında çalışmalar yapan araştırmacılar üzerinde, yakın sosyal ilişkilerin ne kadar önemli olduğu hususunda düşünceler oluşmasına ve bu konuda çalışmalar yapılmasına vesile olmuştur (Özbesler, 2001: 7).

İnsan ilişkilerinin odağında kişinin hayatına dair istek ve doyum ihtiyacı yatmaktadır. Toplumsal hayatın ise, karşılıklı olarak beklentiler ve söz konusu beklentilerin doyurulma gayretlerinden ibaret olduğu ifade edilebilir. Yani kişi, kendi hayatında yer alan gayretlerini sadece toplumsal olarak diğer kişilerle kurduğu sosyal ilişkiler yoluyla gerçekleştirebilmektedir. Kişinin diğerleriyle oluşturduğu ilişkiler sosyal destek kavramının oluşmasını da beraberinde getirmiştir (Dülger, 2009: 13).

Sosyal destek genel olarak, yaşamın içinde karşılaşılan her bir durum için kişinin ihtiyacına yönelik olarak biyolojik, psikolojik ve sosyal iyilik durumunun kuvvetlenmesi, korunması ve devamı için önemli bir konuma sahiptir (Özbesler, 2001: 10).

Kişiyne sosyal çevresinden sağlanan yardım ve sosyal destek, kişide sağlam bir psikolojik bağışıklık sisteminin oluşmasını sağlamaktadır. Bu durum da kişilerin sorunlarla başa çıkma yeteneklerini geliştirmekte, kişileri güvensizlikten ve belirsizlikten alıkoymaktadır (Abay Alyüz, 2018: 45).

Sosyal destek, hem hayatın içerisinde karşılaşılan stres yaratan durumların oluşmasını, hem de bu stresli durumların ortaya çıkardığı sonuçları çeşitli şekillerde etkilemektedir. Sosyal destek; kişinin içinde olduğu durum, bu durumun manası ve verilen duygusal tepki üzerinde değişiklik oluşturur. Bu nedenle kişiler stres yaratan yaşam olayları ile baş etme konusunda gelişim gösterirler (Ardahan, 2006: 68).

Sosyal destek sistemi, kişilere üç farklı biçimde yardım etmektedir. İlk olarak, kişinin hayatını etkileyen olumsuz etmenlerin etkisini zayıflatarak yardım etmektedir. İkinci olarak, kişinin hayatında karşılaştığı olumsuz olaylara yönelik olarak kişinin dayanıklılığını artırıp sağlık durumunun daha iyi olmasına katkı sağlayarak yardım etmektedir. Üçüncü olarak ise, çevresel etkenlere karşı tampon görevi yaparak kişilere yardım etmektedir (House’dan akt. Yıldırım, 1997: 82).

Kişi sosyal destek sistemlerine sahipse, bir problemle karşılaştığında bu problemleri aşmak için sahip olduğu sosyal destek sistemleri, çözüme kavuşma noktasında olumlu olarak katkı sağlamaktadır. Sosyal destek, doğrudan çevre ile ilişkilidir. Yani bireyin, hangi çevresel sistemle birlikte olduğu ve bir problemle karşılaştığında söz konusu çevresel sistemle ne düzeyde etkin bir etkileşim kurduğu önemlidir (Ege, 2018: 31).

Hükümlüler, ceza infaz kurumuna girmeden önce sosyal hayatlarında birçok sorunla karşılaşmakta-

dır. Bu sorunlar genellikle hükümlüyü suçta iten sebepleri de bünyesinde barındırmaktadır. Barınma, işsizlik, yoksulluk, eksik kalmış eğitim süreci, madde bağımlılığı, sosyal destek yoksunluğu gibi sorunlar hükümlüleri suç işlemeye yönelten sorunların başlıcalarıdır.

Cezanın infaz edildiği kurumlar; kişilerin özgürlüklerinin bağlandığı ve yeni bir düzen içerisinde hayatlarını devam ettirdikleri kurumlardır. Kişiler, ceza infaz kurumuna girmeleri ile beraber değişen yeni düzenlerinden dolayı hem fiziksel, hem de ruhsal olarak etkilenmekte ve içinde buldukları bu yeni hayat düzenini tanıyarak uyum sağlamaya çalışmaktadırlar. Şüphesiz hükümlülerin bu yeni hayat düzeni, tanıdık sosyal ortamlarından uzaklaşarak belli kurallar kapsamında yaşamaya alışmaları ve yeterli düzeyde sosyal destek göremiyor olmaları bazı uyum problemleri ve psikolojik rahatsızlıklar oluşturabilmektedir. Ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin, kurum dışında bulunan diğer kişilere göre kendine zarar verme ve intihar etme risklerinin daha fazla olduğu bilinmektedir (Ravanoğlu, 2018:10).

Sosyal destek; ceza infaz kurumundaki hükümlünün üstündeki baskıyı azaltarak ailesi ve çevresi ile ilişkilerini sürdürmesine imkân veren önemli bir unsurdur. Ceza infaz kurumu yaşamı, içinde barındırdığı kısıtlı imkânlar ile aileden ve çevreden yalıtılmış şartlarda belli bir süre yaşamayı gerektirmektedir. Böyle bir ortam içerisinde yaşayan her kişide, fiziksel problemler, ruh sağlığının kötüleşmesi gibi sorunlar baş gösterir (İçağasioğlu Çoban ve Akgün, 2011: 67).

Hükümlünün, suç işleyerek ceza infaz kurumuna girmesi nedeniyle sosyal desteğini yitirmesi, ailesi ile ayrı düşmesi, yalnızlık yaşaması gibi sorunlar, ceza infaz kurumunda geçirdiği süreci daha da zorlaştıracak ve hayat sevincini kaybederek hayata yeniden başlama isteğinin kaybolmasına yol açacaktır (Özkürkçügil, 1998: 30).

Ceza infaz kurumunda izole olma durumu, zihinsel olarak zorlanma, gerçeklik duygusunu yitirme, duygusal olarak öfkelenme, saldırganlaşma, gibi sonuçlar yaratabilecek bir yoksunluğa yol açabilir. Bu yüzden ceza infaz kurumunda hükümlünün sosyal destek görmesi önemlidir (İçağasioğlu Çoban ve Akgün, 2011: 67).

Ceza infaz kurumundaki hükümlüler, algıladıkları sosyal destek düzeyi açısından farklılık göstermektedir. Hükümlü olarak ceza infaz kurumunda

olan kişilerin, aile ve yakınları ile görüşme imkânları yasal haklar çerçevesinde ceza infaz kurumu dışındaki hayata göre sınırlanmaktadır. Ancak bu sınırlı görüşme, hükümlü açısından psikososyal yönden fayda sağlamaktadır.

Ceza infaz kurumunda hükümlülerin ailesi ve arkadaşları tarafından ziyaret edilmesi 5275 sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un Hükümlüyü Ziyaret başlıklı 83. maddesinde şöyle düzenlenmektedir: "Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir. (Ek cümle: 24/1/2013-6411/9 md.) Çocuk hükümlüler için ziyaret süresi bir saatten az, üç saatten fazla olmamak üzere belirlenir" (<http://www.mevzuat.gov.tr>, 2021).

Bu kanun hükmüne göre, ceza infaz kurumundaki hükümlüler, aile yakınları ve 3 kişiye kadar olan arkadaşları tarafından haftada bir kez ziyaret edilebilmektedir. Ceza infaz kurumunda, hükümlülerin aileleri ve yakınları ile telefon yoluyla haberleşme hakkı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in Telefonla görüşme hakkı başlıklı 74. maddesinde "Kapalı kurumda bulunan hükümlüler, belgelendirmeleri koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ve vasisi ile telefon görüşmesi yapabilir." hükmü ile düzenlenmektedir (<http://www.mevzuat.gov.tr>, 2019).

Ceza infaz kurumunda ailenin ve yakın çevrenin ziyarete gelmeleri, telefon hakkını kullanarak aile ile görüşme ya da mektup yolu ile haberleşme, hükümlüler için sosyal destek sisteminin işlerliği

açısından gereklidir. Hükümlünün ailesi tarafından ziyaret edilmesi kişinin unutulmadığını ve kendisini önemseyen birilerinin olmasını düşünmesi nedeniyle sosyal destek açısından önem arz etmektedir (Saruç, 2013: 62-63).

Ceza infaz kurumunda bulunulan süreç boyunca aile ve yakın çevre ile ilişkilerin devam ettirilmesi, ceza infaz kurumundan tahliye olduktan sonra da toplumsal hayata uyum sağlamada ve toplumsal bağların devamında da oldukça gereklidir.

Başlı başına sadece hapsedilmek, yani ceza infaz kurumunda bulunmak, beraberinde kişinin sosyal ve duygusal hayatında zararlı etkiler oluşturmaktadır. Bu zararlı etkilerin en aza indirgenmesi için de yöntemlerden birisi, hükümlü ile ailesi, akrabası ve toplum arasındaki ilişkileri korumak, hatta bu olumsuz durumdan dolayı daha da kuvvetlenmesi için gerekli şartları sağlamaktır (Elibal, 2009: 28).

Hükümlüler, ailesinin yanında olduğunu, maddi ve manevi olarak destek vermeye devam ettiğini ve ceza infaz kurumunda bulunma nedeniyle yaşadığı olumsuzluklara rağmen geleceğe dair kendisi ile birlikte ortak plan yaptıklarını hissetmek isterler. Bu duygu, hükümlünün ceza infaz kurumundaki uyum aşamalarını olumlu olarak etkilemekle birlikte salıverildikten sonraki hayat için de bir umut niteliği taşımaktadır (Soytürk, 2013:35).

Ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin, aile ve yakınları ile bağlarını sürdürmeleri ve algıladıkları sosyal destek, tahliye olduktan sonraki hayatları-

nı etkilemektedir. Hükümlü tahliye olduktan sonra tekrar ailesine ve sosyal çevresine dönmektedir. Eğer kurumda cezasını infaz ederken aile ve yakınları ile bağlarını sağlıklı bir şekilde devam ettirebiliyorsa, tahliye olduktan sonraki hayata dair geleceğe yönelik daha umutlu beklentileri olacaktır.

Hükümlülerin ailesi ve yakınlarından oluşan sosyal destek kaynakları, ceza infaz kurumunda olduğu gibi ceza infaz kurumundan çıktıktan sonra da hükümlüler için destek alma noktasında önem taşımaktadır. Sosyal destek sisteminin güçlü olması, hükümlünün toplumsal hayata uyum sağlamasında ve daha da önemlisi yeniden suç davranışının önlenmesinde önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Brown and Ross'dan akt. Saruç, 2013: 174).

Araştırmacılar tarafından mükerrer suçluluğun önlenmesi için yapılan araştırmalarda ortaya çıkan ortak nokta, yeniden suç işlemenin önlenmesi için kullanılan programların, merkezinde insan olan toplum temelli programlar olduğudur. Bu programlarda ayrıca eğitim ve iyileştirme çalışmalarında suça karışmış kişilerin ailesi ile de çalışılmaktadır. Yani hükümlülerin ailesi ve sosyal destek sağlayan kişiler ile çalışılması suçun önlenmesi açısından da önemlidir. (Matthews ve Hubborddan akt. Acar vd., 2013: 169-170).

Ceza infaz kurumunda yürütülen psiko-sosyal yardım çalışmaları, dış dünya ile bağlantısı koparak izole durumda olan hükümlüler açısından gerekli bir hizmettir. Bu hizmetler, hükümlülerin yaşamış oldukları baskıyı yumuşatarak sosyal çevreleri ile

temas kurmalarını sağlamaktadır. Ceza infaz kurumunda psiko-sosyal yardım hizmeti sağlayan psikolog ve sosyal çalışmacıların, hükümlülerin ve hükümlü yakınlarının sosyal destek ihtiyaçlarını gidermek, hükümlülerin yaşamış oldukları baskıyı azaltmak, genel iyilik hallerinin artmasını sağlamak, hükümlülerin ailesi ve çevresi ile temas kurmalarına imkan vererek, bu doğrultuda hükümlülerin sosyal destek düzeyini artırmak amacıyla yürütmüş oldukları psiko sosyal destek çalışmaları önem taşımaktadır (Karakartal ve Yalçınkaya, 2019: 208).

Hükümlünün ceza infaz kurumunda kendini yalnız hissetmesi, yeterli sosyal desteği bulamıyor olması, ruhsal durumunu da olumsuz etkilemekte, çeşitli ruhsal problemler yaşamasına yol açmaktadır. Hatta bu durum hükümlünün intihar etmesine kadar gidecek sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle ceza infaz kurumunda yürütülen psiko-sosyal hizmetler ayrı bir önem taşımakta olup psiko-sosyal yardım servisi tarafından hükümlünün ailesi ve çevresi ile ilişki kurması, kurduğu ilişkinin niteliğinin artırılması da çok önemlidir.

KAYNAKÇA

Abay Alyüz, S. B. (2018). Sosyal Sermaye, Sosyal Ağlar ve Sosyal Destek İlişkisi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yalova.

Acar, H., N. Negiz ve E. Akman, (2013). Sosyal Politika ve Kamu Yönetimi Bileşenleriyle, Sosyal Hizmet Temelleri ve Uygulama Alanları. Ankara: Maya Akademi Yayınları.

Ardahan, M. (2006). Sosyal Destek ve Hemşirelik. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 9(2). (68-75).

Dülger, Ö. (2009). Ergenlerde Algılanan Sosyal Destek ile Karar Verme Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

Ege, A. (2018). Ergenlerin Sorunlarının ve Algıladıkları Sosyal Desteğin Gelecek Beklentilerine Etkilerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Elibal, İ. (2009). Hükümlülerin Açık Cezaevlerindeki İş Yurtlarında Düzenlenen İş ve Meslek Eğitimi Etkinliklerine Yönelik Görüşleri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

İçağasıoğlu Çoban A. ve Akgün, R. (2011). Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Kalan Kadın

Hükümlülerin Psikososyal Durumlarının Saptanması ve Sosyal Desteklerinin Belirlenmesi. Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi. 22 (2). (63-78).

Karakartal D. ve Yalçınkaya, M. (2019). Cezaevinde Yatan Mahkumlara Sunulan Psiko-Sosyal Destek Hizmetlerinin İncelenmesi. Uluslararası Beşeri Bilimler Ve Eğitim Dergisi (IJHE). 5. 10(207-222).

Özbesler, C. (2001). Çocukluk Çağı Lösemileri ve Sosyal Destek Sistemlerinin Aile İşlevlerine Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara

Özkürçügil, A.Ç. (1998). Cezaevinde Yalnızlık ve Yalnızlığın Depresyonla İlişkisi. Kriz Dergisi. 6 (1). (21-31).

Ravanoğlu, A. (2018). Ceza İnfaz Kurumlarındaki Mahkûmlarda Algılanan Sosyal Desteğin Kurumdaki Uyum Ve Ruhsal Durum İle İlişkinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

Saruç, S. (2013). Kadın Hükümlüler: Cezaevi Yaşantısı ve Tahliye Sonrası Gereksinimler, (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Soytürk, S. (2013). Hükümlü ve Tutukluların Sosyal Hizmet Gereksinimlerinin Değerlendirilmesi: Karaman M Tipi Kapalı-Açık Cezaevi Örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Yıldırım, İ. (1997). Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin Geliştirilmesi Güvenirliği ve Geçerliliği. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 13. 8 (1-87).

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5275.pdf>, Erişim Tarihi: 06/05/2021

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.2324.pdf>, Erişim Tarihi: 06/05/2021

YAPISAL-İŞLEVSEL YAKLAŞIM: ÇOCUKLARIN SUÇA SÜRÜKLENMESİNDE AİLE YAPISINA BAKIŞ

Esmâ AVAN

Sosyal Çalışmacı

Suç, tarih boyunca her toplumda görülen bir olgudur. Toplumlar ve zaman değişse de, suç olgusu değişmemiştir. Toplumların ve zamanın değişimi sadece suçun niteliğini, suç olarak kabul edilen davranışları ve insanların suça verdiği tepkileri etkilemiştir. Ancak buna karşılık suç ve suçluluk kavramı daimî olmuştur. Günümüzde çocukların toplum içerisinde duygusal rolünün ağır basmasıyla birlikte çocuk suçluluğuna yönelik çalışmalar oldukça önem arz eder hale gelmiştir. Toplumsal yapıdaki yaşam biçimi, kültürel kökene bağlı farklılıklar, çocuğun suça sürüklenmesinde etkili olan unsurların çeşitliliğine dikkati çekmektedir. Dolayısıyla toplumumuzdaki çocukların suça sürüklenme nedenleri ile batılı toplumlardaki çocukların suça sürüklenmesinin nedenleri önemli oranda farklılaşmaktadır.

Çocuğun sağlıklı bir birey olarak topluma kazandırılmasında en başta aile kurumu, iyi bir eğitim süreci ve çocuğun risk faktörlerinden uzak tutulması gelmektedir. Çocuğun suça sürüklenmesinin önlenmesinde “aile” en önemli unsurdur. Aile, kültürel alt yapısı ile birlikte toplumsal normları ahlaki boyutuyla çocuğa geçirmekte, çocuğun sosyalleşmesine ortam hazırlamakta, dünyaya bakış açısına anlam katmaktadır. Çocuğun ailede almış olduğu eğitim, iyi bir birey olarak yetişmesini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu açıdan aile, çocuğu dış tehlikelere karşı koruyan ve suça sürüklenmesine engel olan koruyucu bir kalkan işlevine de sahiptir. Her

ne kadar çocuğun suça sürüklenmesinde birçok faktör olabileceği bilinse de, çocuk suçluluğunda ailenin sorumluluğunun öneminin oldukça fazla olması nedeniyle bu makalemizde, yapısal-işlevselci yaklaşım açısından çocuğun suça sürüklenmesi karşısında ailenin önemi ele alınacaktır.

Yapısal-işlevselci kuramın önde gelen temsilcilerinden Emile Durkheim'e göre insan bir tarafıyla sınırsız arzu ve isteklerin oluşturduğu ilkel bir benlik iken, diğer tarafıyla da toplumdaki insanlarla kurulan ilişkiden meydana gelen toplumsal bir benliktir. Toplumsal dünyada yaşamak, düzenli ve anlamlı bir hayat sürmek demektir. Toplum, yalnız nesnel olarak kurumsal yapılardan değil, aynı zamanda öznel olarak ferдин bilincini oluşturma konusunda da kaosu karşıtı olarak düzen ve mananın koruyucusudur (Çelik-Efe, 2018: 1426).

Toplumsal yapının sunmuş olduğu bu düzen ve mananın ferde verildiği ilk basamak, toplumun en küçük birimi olan ailedir. Ailenin belirli bir düzen ve sistem çerçevesinde toplumsallaşması ve rekreasyon gibi karşılıklı iletişim ve ilişki içerisinde yerine getirmesi gereken biyolojik ve sosyal birtakım gereksinimleri söz konusudur ki bunlardan en önemlisi üreme(biyolojik)dir. Diğer işlevleri ise, aile içi bireylerin gereksinimlerini karşılama yönünden ekonomik, karşılıklı sevmeye-sevilme, aidiyetlik duygusunu karşılama yönünden psikolojik, güvenli ve sağlıklı bir ortam sunması yönünden koruyucu ve eğitici fonksiyonlardır.

Toplumun devam etmesi bu gereksinimlerin karşılanmasına bağlıdır ki, aile bu fonksiyonları en iyi biçimde karşılamaktadır (Sayın, 1990: 29). Ailede bir statüler ve roller ağı vardır ve bunlar yoluyla aile sisteminin devamlılığı sağlanırken, aile sistemi aracılığı ile de bütün sosyal sistem sürdürülmektedir. Aileyi toplumsal düzenin temel güvencesi ve toplumsal dengenin temel unsuru olarak kabul eden yapısal-işlevselci görüşe göre, düzenin sürekliliği için cinsiyet rolü farklılaşması gereklidir.

Çocuk, toplumda yetişkinlerle aynı ölçüde tam bir ekonomik ve hukuksal statü kazanamamış birey anlamına gelirken bir yandan da anne-babaların üstüne titredikleri değerli varlık olarak görülmüştür (Çelik-Efe, 2018: 1426). Ancak kimi zaman çocuklar doğal güçsüzlükleri, sosyal ve hukuk normlarına uyum göstermede yaşadıkları zorluklar nedeniyle sağlıksız ortamlara yönelmekte ve suça karışabilmektedirler. Ayrıca gelişim döneminde olmaları nedeniyle, fiilin kanunla belirlenen bir suç olduğunu algılama yetenekleri erişkinden beklenildiği ölçüde olmayabilir. Bu nedenle, çocuk çevresi ile bütün olarak değerlendirilerek, sadece çocuk olma özelliğinden dolayı işlediği fiil nedeniyle cezai sorumluluk yüklenmeden öncelikle korunması gerekebilir. Çocukların suça sürüklenmesini önlemede öncelik olarak onları suça sürükleyen nedenlerin belirlemektir. Bir çocuğun suça sürüklenmesinde, bireysel veya kalıtsal faktörler yanında, içinde bulunduğu ailenin ve çevrenin özellikleri de ana etmenlerdir. Çocukların yetiştirilmesi, tartışmasız olarak en iyi biçimde aile ortamında gerçekleşmektedir. Bu bakımdan, aile en etkin eğitim ve sosyalleştirme kurumu olarak çalışmaktadır. Kişilik, aile ortamında gelişir ve çocuğun, toplumun değer yargılarına, niteliklerine uygun bir birey olarak yetişmesi, önce aile çevresinde sağlanır (Yörükoğlu, 2011: 124-126).

Bugün ailenin geleneksel yapısı büyük ölçüde değişmiştir. Eskiden aile üyelerinin birbirlerini doğumlarından ölümlerine kadar kendi yörüngesinde tuttuğu, bir bütün halinde bir aile yapısı varken

artık kuruluşundan kısa bir süre sonra dağılmaya başlayan aile yapıları oluşmuştur. Toplumdaki bu değişim ve dönüşümle birlikte, geleneksel aile eğitim, sosyalleştirme ve dayanışma gibi işlevlerini kaybettiği ve bu görevleri kurumlara devrettiği için, çocukların toplumsallaşmasında ortamları değişmiş günümüzün modern ailesi de geleneksel ailenin koruyucu rolünü yerine getirememiştir. Ailenin yapısındaki bu dönüşüm, çocuğun suça karşı korunmasındaki işlevselliğinde azalma getirmiştir. Bunun sonucunda çocuklar toplumun olumsuz etkilerine karşı daha savunmasız hale gelmişlerdir (Çelik-Efe, 2018: 1427).

Kentleşme ile birlikte bireyselliğin artmasıyla, çocukların yetişkinliğe adım atar atmaz ailenin dışına çıkması, aile ve akrabalık gibi aidiyet bağlarının zayıflayıp çözülmesi, kuşaklar arası iletişimin azalması, güvensiz bir ortam oluşmasına sebep olmuş dolayısıyla suç ve benzeri olayların ortaya çıkmasını doğurmuştur.

Durkheim'e göre bu toplumda oluşan bir "anomi"dir. Anomi, toplumsal denge ve dayanışmanın olmadığı bir durumdur. Suç çalışmaları konusunda oldukça etkili çalışmalar yürüten Durkheim'in en ayırt edici katkılarından biri, ilk kez "anomi" kavramını ele almasıdır.

Yapısal-işlevselci yaklaşımın bir diğer temsilcisi olan Merton, Durkheim'den aldığı bu "anomi" kavramını toplumsal değişimle açıklamıştır. Kişinin çevresini ikiye bölen Merton, değerler ve normların "kültürel çevre"yi oluşturduğunu, insan ilişkilerinin ise "sosyal çevre"yi oluşturduğunu belirtmektedir. Sosyal çevre ile kültürel çevre arasında tutarsızlık olduğu zaman "gerginlik" ortaya çıkmaktadır. Bu gerginlik, toplumsal çevrenin insanı kültürel normlara uygun olmayan şekilde harekete geçireceği anlamına gelmektedir. Bu da, anomiyi anlamına gelmektedir (Bahar, 2009: 40). Dolayısıyla, Merton'un bakış açısına göre, çocuk suçluluğunun bir toplumdaki anomik durumun belirtisi olarak görülmesi gerekmektedir. Özellikle sanayileşme sürecinde yaşanan şehirleşme ve modern yaşamla birlikte köyden kente göç başlamıştır. Kent yaşamına geçişle birlikte geniş aileden çekirdek aileye dönüşen aile yapısı içerisinde kadın, kent yaşamına uyum sağlayabilmek için çalışmak zorunda kalmıştır. Aile içerisinde sosyal desteğin olmaması nedeniyle evde bireylere, özellikle de kadına düşen görev ve sorumluluklarda artış görülmektedir. Yapısal olarak değişen ailede bireylerin görev ve sorumluluklarının geleneksel tanımlamalara göre sürdürülmesi, aile içi dinamiklerin denge kaybetmesine ve çatışmaların yaşanmasına neden olmuştur (Bahar, 2009: 41).

Ne var ki, günümüz toplumlarında geleneksel ailenin kadın ve erkeğe yüklediği toplumsal rolleri, küreselleşme ve kentleşme gibi güçlerin etkisiyle büyük bir hızla değişirken, bu değişim ev ve iş yaşamında da rol değişimlerini ve uyumlarla birlikte yeni dengelerin oluşmasını beraberinde getirmektedir (Aktaş, 2015: 431).

Yapısal-İşlevselci yaklaşıma göre ailenin rol dağılımına ilişkin geçirdiği bu değişim, özellikle kadının çalışma hayatında yer almasıyla belirginleşmiştir. Kadının, erkeğin para kazanma işlevine dâhil olmasıyla, geleneksel aile düzenine dayanan ayrılmış erkek-kadın rolleri değişime uğramıştır. Kadının yeni roller edindiği kent toplumlarının bu çekirdek aile modelinde, onun ev içindeki “anlamli rolü”nü sürdürmesinin imkânsızlaşmasıyla beraber toplumsal beklentilerin karşılanamamasına dikkat çekilmektedir. Aile üyelerinden birinin görevlerini yerine getiremediği bu durum, yapısal-İşlevselci sosyologlara göre, sistemin bütünlüğünü de bozmaktadır. Diğer bir ifadeyle, kadının kendisi dışındaki aile üyelerinin duygusal doyumunu sağlama işlevini yerine getirememesi, aile içi çatışmaları ve ailenin çöküşünü hazırlamaktadır. Dolayısıyla, bu yaklaşıma göre aile içindeki görevlerin karşılanmamasıyla çocuklar duygusal yoksunluk çekmekte ve zor koşullarda yaşamak zorunda bırakılmakta, şiddet ve benzeri mağduriyetlere maruz bırakılmaktadır. Bu durumlara bir tepki olarak da, çocukların suç davranışını ortaya koydukları görülmektedir. Aynı şekilde baba ve/ya anne yoksunluğuna, mağduriyetine karşı kendilerini bir ifade biçimi olarak da tepkisellikle suça yönelmektedirler. Çocuk bazen suça yönelmekle çevresinden, toplumdan intikam almaktadır.

Sonuç olarak; çocuk suçluluğunun önüne geçebilmek için çocuk suçluluğunda en önemli faktör olan ailenin bağımsızlık sisteminin güçlendirilmesi kaçınılmaz görünmektedir. Toplumda ailenin kurumsal yapısı güçlendirildiği sürece, ailenin çocuğun suça karşı korunması karşısında eli güçlenecektir. Ailenin kurumsal yapısının güçlendirilmesi, çocuğun ahlaki değerler açısından geliştirilmesi, çocuğun suça sürüklenmemesi açısından göz ardı edilmemelidir. Modernleşme noktasında, geleneksel aile yapısından çekirdek aileye hatta tek ebeveynli aileye doğru dönüşüm günümüz koşullarında kaçınılmaz görünse de, aile içerisinde bu hızlı gelişim ve dönüşümü destekleyecek nitelikte eşler arası rol paylaşımının olmaması, ebeveyn-çocuk ilişkilerinde dengenin sağlanamaması, çocuğun değer yargılarında boşluk oluşturabilmektedir. Dolayısıyla çocuk geleneksel değerleri benimsemekte olumsuz bir tavır sergileyebilmektedir. Ailenin denetiminden uzaklaşan çocuk olumsuz şartlarla karşı

karşıya kalmaktadır. Özellikle ebeveynlerin çalışması, boşanmadan kaynaklanan ayrılık, ilgisizlik vb. sebeplerle yalnızlaşan çocuk, sokağın ve akranlarının olumsuz etkilerine karşı korumasız kalmakta ve suça daha kolay bulaşabilmektedir.

Nihayetinde sağlıksız toplum yapısı, çocuk suçluluğunun artışı tetikleyen bir unsur haline gelebilmektedir. Çocukların aile içerisinde sevgi, şefkat ve ilgiden mahrum edilmeleri, yeni arayışlara yönelmelerine kapı aralamakta ve onları keşmekeş bir yaşam içerisine sürükleyebilmektedir.

Bu tehlikenin önüne geçmek için, çocuğun ahlaki karakterini dirençli hale getirmek gerekir. Bu noktada toplumun ahlaki durumunun yükseltilebilir bir seviyeye getirilmesi ve çocuğun böyle bir toplum ile etkileşiminin sağlanması önem arz etmektedir. Çocukların ahlaki sosyalleşmesini sağlayan en temel kurumlardan biri olan aile, çocuğun suça sürüklenmesi karşısında da koruyucu bir faktör olacaktır.

KAYNAKLAR

Aydın, Kemal, “Yapısal İşlevselci Teori ve Toplumsal Tabakalaşma” *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, no. 8 (Nisan-Ekim 2014).

Aktaş, Gül. “Türkiye’de Aile Sosyolojisi Çalışmalarına Genel Bir Bakış” *Sosyoloji Konferansları*, 2015.

Bahar, Halil İbrahim. *Sosyoloji*. 3. Baskı cilt. Ankara, Uşak Yayınları, 2009.

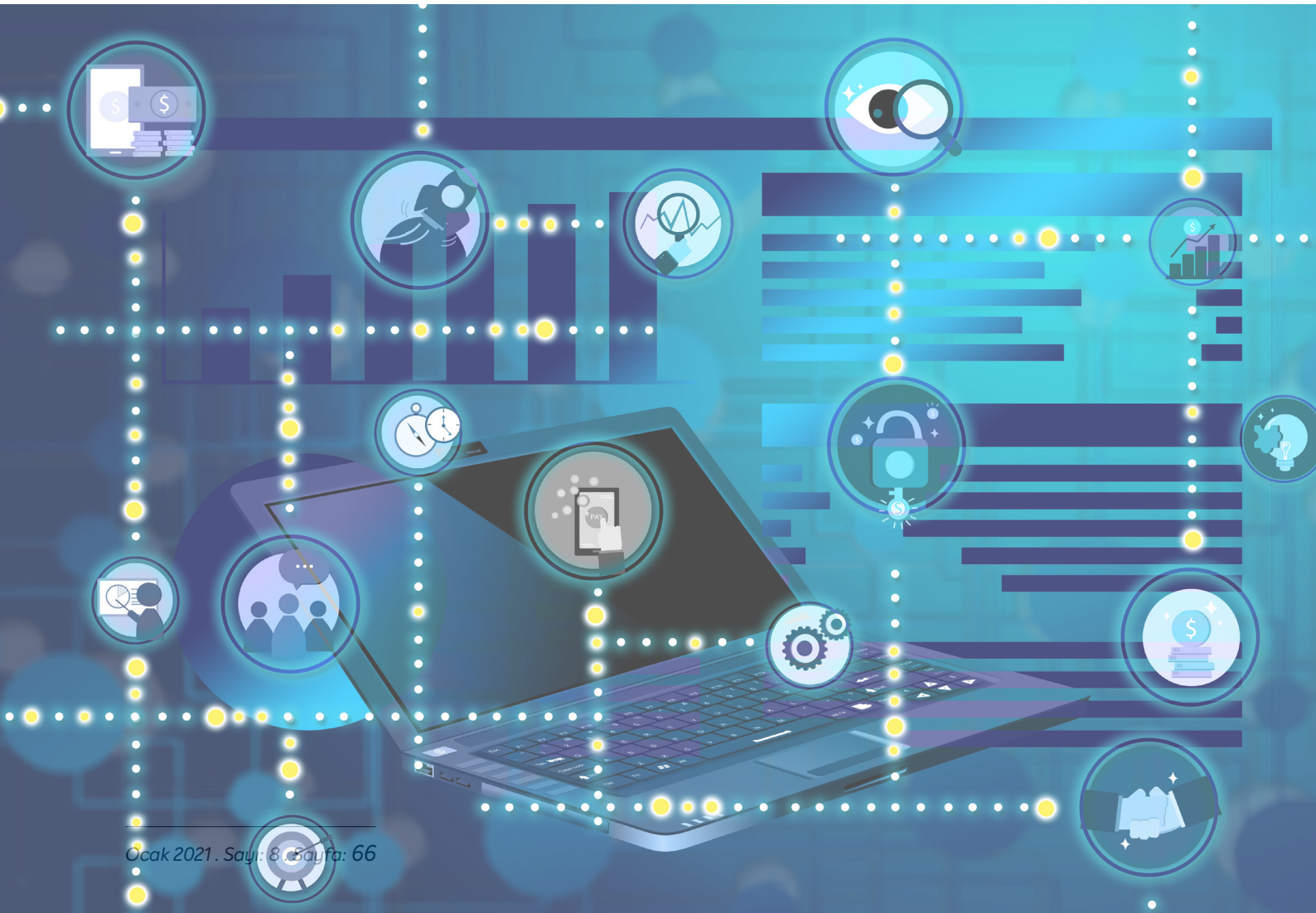
Çelik, Ercan ve Efe Adem. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* Y.2018, C.23, S.4, s.1425-1432.

Sayın, Önal. *Aile Sosyolojisi: Ailenin Toplumdaki Yeri*, İzmir, Bornova, Ege Üniversitesi Basımevi, 1990.

Yörükoğlu, Atalay. *Çocuk Ruh Sağlığı*. 31 cilt. Özgür Yayınları, 2011.

GELECEĞE YÖN VERME HEDEFİNDE BİR YOL HARİTASI:
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ
STRATEJİK PLANI 2021
2025

Ferhat EKER
Hâkim

Stratejinin birçok tanımı vardır, ancak strateji genellikle hedefler belirlemeyi, bu hedeflere ulaşmak için eylemler gerçekleştirmeyi ve bu eylemleri yürütmek için kaynakları kullanmayı içerir. Bir strateji, belirlenen hedeflere, eldeki araçlarla (genelde kaynaklarla) nasıl ulaşılabileceğini açıklar. Stratejik planlama ise, temel olarak bir kuruluşun yönünü tanımlama ve kaynaklarını bu yönde kullanma konusunda kararlar alma sürecidir.

Bununla birlikte, stratejik planlama doğası gereği analitiktir; yani “doğru noktaları bulmayı” gerektirir. Tipik stratejik planlama çalışmaları, mevcut uygulamaları güçlendirmek ve yeni ihtiyaçları belirlemek için, kurumun misyonunun ve paydaşlarının da dikkate alınarak değerlendirilmesini içerir. Bunun sonucunda, kurumun mevcut durumunun tespitini yapan, neyi başarmak istediğine ilişkin yol gösterici bir rehber olan ve faaliyet planlamalarını da içeren stratejik plan ortaya konulur.

Türkiye Adalet Akademisi olarak, Ülkemizin geleceğinin temellerinin atıldığı bir kurum olmanın bilinciyle aldığımız sorumluluğun gereğini yerine getirme yolunda rehberimiz olan, vizyonumuz ve misyonumuz ile üst politika belgelerinde yer alan öncelikler doğrultusunda uzun bir süreçte yoğun emekle hazırladığımız, 2021-2025 yıllarını kapsayan Stratejik Planımızı uygulamaya koymuş olmanın haklı mutluluğunu yaşıyoruz.

Evet, adalet bir devleti ayakta tutan temellerin başında gelmektedir. Platon’a göre “birlikte yaşama zorunluluğundan doğan”, Rousseau, Hobbes ve Locke’a göre “toplum sözleşmesinin bir sonucu” olan Devlet; genellikle unsurlarından hareketle hukuki açıdan “Ülke adı verilen belirli bir toprak üzerinde yaşayan insan topluluklarının, egemenlik anlayışı altında örgütlenmesi” olarak tanımlanmıştır.

Bu tanımdaki unsurlardan belki de en önemlisi egemenlik denilen, ancak daha kapsayıcı olduğu düşüncesiyle tercih ettiğim hâkimiyet unsurudur. Hâkimiyet, bir şey üzerinde hükmedebilmeyi ifade eder. Hükmedebilmek, hem güç, hem de çok büyük sorumluluk demektir. Devletin kayıtsız ve şartsız millete ait olan hâkimiyetinin tecelli alanı olan yargı, Anayasa’da da belirtildiği üzere Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.

İşte tam da bu noktada Türkiye Adalet Akademisi; ülkemizin 2023 ve 2071 vizyonu kapsamındaki hedeflere ulaşması için, hukukun üstünlüğü ile temel hak ve özgürlükleri esas alan, daha hızlı, adil, etkin, öngörülebilir ve erişilebilir bir adalet sistemi tesis etme yolunda, hâkim, Cumhuriyet savcısı ve yar-

gı profesyonellerinin yetkin ve donanımlı kılınması gibi bir görevi üstlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemine uyum amacıyla, 2 Mayıs 2019 tarihli ve 30762 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “34 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” ile kamu tüzel kişiliğini haiz, bilimsel, idari ve mali özerkliği olan, özel bütçeli, Adalet Bakanlığı ile ilgili bir kurum olarak Türkiye Adalet Akademisi, yeniden kurulmuştur.

Türkiye Adalet Akademisi; yeni dönemde “Güven Veren Adalet İçin Etkin Eğitim” anlayışını temel olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Türkiye Adalet Akademisinin misyonu; Anayasa ve kanunlardan almış oldukları yetki çerçevesinde, hukuka ve insan haklarına bağlı, tarafsız, bağımsız, hür vicdaniyle karar veren, meslek etik ilkelerini benimseyen ve uygulayan, toplumun adalet ihtiyacına cevap verebilecek nitelikte hâkim ve savcılar yetiştirmektir.

Etkin, verimli ve kaliteli bir yargı hizmeti sunulması, ancak donanımlı insan kaynağıyla mümkün olabilir. Dolayısıyla mesleki gelişim ile bireysel gelişim ve akli/entelektüel gelişim birbirini tamamlayan temel unsurlardır. Bu nedenle kavrayışı yüksek, anlayışı derin, ifade yeteneği gelişmiş, güven veren, yetkin hâkim ve savcılar ile yargı personelinin yetiştirilmesi, bu alanlarda yürütülecek eğitim faaliyetlerine bağlıdır.

Bu kapsamda, Plan’da Akademisinin ortaya koyduğu yeni eğitim modeli; “Tamamlayıcı Hukuk Eğitimi”, “Sürdürülebilir Hukuk Eğitimi” ve “Kişisel Mesleki Gelişim Eğitimi” olmak üzere üç temeli kapsamaktadır.

Yeni modelde; eğitim müfredatında sadeleşmeye ve eğiticilerde profesyonelleşmeye gidilerek, interaktif eğitim modülleri, zengin içerikli ve pratik faydaları olan eğitim materyalleri ile çevrimiçi ve çevrimdışı görüntülü eğitim verilmesi hedeflenmektedir.

Şüphesiz, stratejik planların sahiplenilmesi, gerek hazırlık gerekse uygulama aşamasında önem arz etmektedir. Planın sahiplenilmesi bağlamında tüm aktörlerin süreçten haberdar edilmesi gerektiği düşüncesi ile ön hazırlık döneminde paydaş görüşlerinin alınmasına ağırlık verilmiştir. Birim yöneticileri, hâkimlerimiz ve her kademedeki çalışanlarımızın destek verdiği Plan'ın ortaya çıkmasında üst yönetici olarak hazırlık çalışmalarının her aşamasına katılmış olan Başkanımız Sayın Muhittin Özdemir de sürece liderlik etmiş ve Başkanımızın görüşleri stratejik plana yansıtılmıştır.

Bunun yanı sıra, Plan'ın hazırlık sürecinde yürürlükte bulunan üst politika belgeleri niteliğindeki On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), Orta Vadeli Program (2020-2022) ve özellikle hukukun üstünlüğü, adil ve etkin yargılama, adalete erişimin kolaylaştırılması, adalet sistemine duyulan güvenin artırılması, hukuk eğitiminin kalitesinin artırılması gibi hedeflere sahip Yargı Reformu Strateji Belgesi (2019-2023) incelenmiş ve bu belgelerde Akademinin sorumlu ve/veya ilgili olduğu değerlendirilen bölümler ile bu alanlarda gelişime ihtiyaç duyulan hususlar tespit edilmiştir.

YENİ DÖNEMDE AMAÇLAR VE HEDEFLER

Meslek Öncesi Eğitim

Türkiye Adalet Akademisinin kuruluş gayesi ışığında ilk amacı; toplumun adalet beklentisini karşılayacak yetkinlikte, hukuka ve insan haklarına bağlı, bağımsız, tarafsız, Anayasa'ya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm veren, mesleki etik ilkelerini benimseyen hâkim ve savcılar yetiştirmektir.

Bu amaca ulaşmayı kolaylaştırmak adına adayların, bağımsız, tarafsız ve hür vicdanlarıyla karar verecek, yargı etiği kurallarını benimseyecek şekilde yetiştirmelerini sağlamaya yönelik interaktif yöntemlerle, uygulamaya dayalı, tamamlayıcı meslek öncesi eğitim verilmesi hedeflenmiş ve 2021 yılı ile birlikte müfredatta bu yönde değişikliklere yer verilmiştir.

Akademinin ortaya koyduğu yeni eğitim modelinin üç temelinden birisi olan "Kişisel Gelişim Eğitimi" kapsamında, adayların kişisel gelişimlerini arttırma ya yönelik çalışmalara ayrıca önem verilmektedir.

Bu kapsamda, Akademinin yeni yapısında "Kişisel Gelişim Merkezi" kurulmuş ve alanında uzman görevliler tam zamanlı olarak Akademide istihdam edilmiştir. Gerektiğinde nitelikli uzmanlıklardan faydalanmak üzere diğer profesyonellere de Akademide görev verilmektedir.

Meslek etiğinin önemine binaen de müfredatta geliştirmeler yapılmıştır.

Özellikle Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde de yer bulan hukuk metodolojisi ve hukuki argümantasyon temalı eğitimlere müfredatta yer verilmiştir. Bu çerçevede yargıya büyük güç katacağına inandığımız, "Yargı Kararlarında Gerekçelendirme Çalışmasına" da başlanmıştır.

Bu çerçevede Türkçenin daha etkin şekilde kullanılması, anlaşılabilir ve daha etkin bir hukuk dilinin oluşturulması hedefiyle "Kararların Dili" dersi de müfredatta eklenmiştir. Ayrıca, adayların yabancı dil öğrenmeleri ve akademik çalışma yapmaları da önümüzdeki dönemde teşvik edilecektir.

Nitekim Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2 Mart 2021 tarihinde açıklanan "Özgür Birey, Güçlü Toplum; Daha Demokratik Bir Türkiye" vizyonu doğrultusunda insan hakları standartlarını yükseltmek amacıyla matuf temel politika belgesi olan İnsan Hakları Eylem Planı'nda da mahkeme ve savcılık kararlarının, Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarında belirlenen standartları da karşılayacak şekilde yeterli, ikna edici ve anlaşılabilir olmasına ilişkin eğitim faaliyetleri düzenlenmesinin öngörülmesi, çalışmalarımızın ne kadar isabetli olduğunun da göstergesi olmuştur.

Meslek İçi Eğitimler

Türkiye Adalet Akademisinin diğer bir önemli çalışma alanında da, uzmanlaşma esaslı eğitimlerle, hâkim ve savcıların insan haklarına ve evrensel hukuk ilkelerine uygun, adil, hızlı ve etkin yargılama yapabilme becerilerini geliştirmek, diğer hukuk profesyonellerinin alanlarıyla ilgili bilgi, birikim ve kapasitelerini arttırmak amacıyla yola çıkmıştır.

Yargı mensuplarının bilgilerinin güncelliğini ve mesleki gelişimlerini sağlamak amacıyla sürekli ve zorunlu eğitim modeline geçilmesinin planlandığı yeni dönemde hâkim ve savcıların ihtiyaç duydukları konularda eğitim faaliyetleri yürütülmesi hedeflenmiştir.

Yeni eğitim metotları uygulamak suretiyle meslek içi eğitimin kapasitesinin artırılmasının sağlanacağı bu dönemde, mesleğe yeni başlayan hâkim ve savcılar ile müstemir yetkisi değişen hâkimlerin adaptasyonu amacıyla uzaktan eğitim ve diğer metotlarla uygulama eğitimi verilmektedir.

Nitekim ağır salgın şartlarında dahi meslek içi eğitimler, daire başkanından başlayarak her kademedeki çalışanın üstün gayretleri ile neredeyse hiç sekteye uğramadan çevrimiçi yöntemler ile devam ettirilmiştir.

Mesleki uzmanlaşmayı sağlamak da, 34 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde yer bulan ve üst politika belgelerinde belirlenen alanlarda eğitim programları düzenlenerek ulaşılmaya çalışılan bir diğer hedefdir.

Bu çerçevede ihtiyaç duyulan konularda, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan hukuk profesyonellerine yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirmek, özellikle Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Noterler Birliği ve ilgili meslek kuruluşları ile iş birliği yapılarak düzenlenen eğitim programları sayısının artırılması da önemli hedeflerimiz içinde yer almaktadır.

Eğitime Hasredilmiş İnsan Kaynağı

Türkiye Adalet Akademisinin bu dönemde belki de en önemli yeniliği, Akademiye atanan veya görevlendirilen öğretim görevlileri ile eğiticilerin yetkinliklerini geliştirerek uygulamaya dayalı eğitim vermelerini sağlamak amacıyla yatmaktadır.

Meslekte fiilen sekiz yılını tamamlamış hâkim ve savcılarının, öğretim elemanı olarak görev yapmak üzere Adalet Bakanı tarafından, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu hükümleri uyarınca Akademiye atanabilmeleri veya görevlendirilebilmelerini mümkün kılan 34 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Akademi tarihinde ilk defa tam zamanlı olarak eğitim vermek üzere öğretim görevlileri istihdam edilmiştir.

Her biri alanında temayüz etmiş, tecrübeli hâkim ve savcılarının, bu suretle adaylara katkıları gözle görülür şekilde eğitim kalitesinin artmasını sağlamıştır.

Bunun yanı sıra eğitimlerde görevlendirilmek üzere, alanında yetkin kişilerden eğitici havuzu oluşturularak, gerektiğinde emekli hâkim ve savcılar ile alanında uzman kişilerin eğitici olarak görev yapmaları sağlanarak, eğitimin etkinliği ve verimliliği artırılması hedeflenmektedir.

Öğretim görevlileri ve eğiticilerin yapımı tamamlanan "Akademi Uygulama Adliyesi" ve diğer imkânları kullanmak suretiyle pratiğe dayalı eğitim vermeleri sağlanmaktadır. Suçun ihbarından itibaren başlayan ve fiili çalışma gerektiren tüm süreçlerin simüle edildiği savcılık uygulamalarına ilişkin adayların memnuniyeti müşahade edilmiştir.

Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri

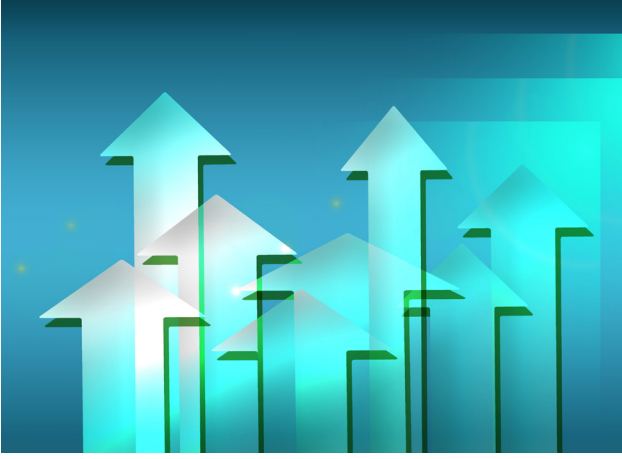
Akademinin; ulusal ve uluslararası düzeyde model alınan, özgün, saygın ve yenilikçi bir kurum olması için araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütmesi de önemli amaçlarından birisidir.

Hâkim ve savcı adaylarının eğitiminde kullanılmak üzere müfredata ve interaktif eğitim anlayışına uygun, uzaktan eğitim yöntemlerini de içeren eğitici ve aday modülleri hazırlanması hedefiyle yola çıkılan bu süreçte, Akademi tarafından sürdürülen eğitim faaliyetleri analiz edilerek uzaktan eğitim teknolojilerinin de kullanıldığı yeni yöntem ve metotların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu hedef doğrultusunda yeni dönemde ihtiyaç duyulan konularda çevrimiçi ve çevrimdışı uzaktan eğitim organizasyonları düzenlemek için "Uzaktan Eğitim Merkezi" kurulmuş ve dijital eğitim platformu (uzem.taa.gov.tr) geliştirilmiştir. Dışarıdan hizmet alımı yapılmaksızın doğrudan iç kaynakların etkin kullanıldığı bu platform, özellikle salgın döneminde ihtiyaçları giderme noktasında yeri dolduramaz bir katkı sağlamaya devam etmektedir.

Öte yandan, Akademi tarafından gerçekleştirilen her türlü eğitim programına yönelik ölçme, değerlendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek için "Ölçme ve Değerlendirme Merkezi" de kurulmuştur.

Araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde, adalet ve hukuk bilincini geliştirmek, yargıya du-

yulan güveni artırmak amacıyla ulusal ve uluslararası projeler hazırlayıp yürütmek ve diğer kurumlar tarafından yürütülen projelere destek sağlamak, süreli ve süresiz yayın faaliyetleri yürütmek ve bir eğitim kurumunun can damarlarından biri olan kütüphane hizmetlerini geliştirmek de hedeflerimiz arasındadır. Bu kapsamda, mevcut kütüphanemizin daha da geliştirilmesi ve yenilenmesine de büyük önem verilmektedir.

İnsan Hakları

Türkiye Adalet Akademisinin bu Plan döneminde en çok önem verdiği bir diğer amacı da hâkim ve savcılar ile adayların insan hakları konusundaki farkındalıklarını ve yetkinliklerini artırmaktır.

Nitekim son olarak yürürlüğe giren İnsan Hakları Eylem Planı'nda da hâkim, savcı ve adaylara yönelik meslek öncesi ve meslek içi eğitim faaliyetlerinde Anayasa Mahkemesi ve AİHM içtihatlarını da içerecek şekilde düzenli olarak insan hakları eğitimi verilmesinden bahsedilmesi, Akademinin bu konularda öncü niteliğini ortaya koymuştur.

Bu kapsamda adayların, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) hükümleri ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) ve Anayasa Mahkemesi uygulamaları konusunda farkındalıklarının artırılmasını sağlamak amacıyla AİHS hükümleri ile AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda ihtiyaç duyulan konularda hâkim ve savcılara yönelik eğitim programları düzenlenmesi hedeflenmiştir.

Avrupa Konseyi'nin "Hukukçular İçin İnsan Hakları Eğitimi Programı" (HELP) platformu kullanılarak ifade ve basın özgürlüğü başta olmak üzere insan hakları konusunda başarılı bir şekilde verilmekte olan eğitimlere devam edilecektir. Ülkemizin bu alanda en çok eğitim alanlar sıralamasında üst sıralarda olduğunu da belirtmeden geçemeyeceğim.

Ulusal ve Uluslararası Kuruluşlarla İş Birliği Yapmak

Hukuk ve adalet eğitimi alanında, bilgi ve deneyimlerin karşılıklı olarak paylaşılması amacıyla yola çıkılan bu yeni dönemde; iş birliği yapılmasında fayda görülen ülkelerin yargı mensuplarına yönelik programlar düzenlenmesi, eğitim alanında yabancı ülkelerdeki yargı okulları ile iş birliği yapılarak kurumsal eğitim kapasitesi güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Özellikle gönül coğrafyamızdaki ülkelere gelen eğitim talepleri, mevcut şartlar dâhilinde karşılanmaya çalışılmaktadır.

Hukuk ve adalet anlayışı bakımından ortak bir bakış açısı geliştirilmesi için kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği geliştirilmesi, yargı mensuplarına yönelik eğitimin standartlarının ve kalitesinin artırılması ve ihtiyaç duyulan konularda uzmanlaşmaya dayalı eğitim programları yapılması amacıyla ulusal ve uluslararası iş birliği yapılması hedeflenmektedir.

Akademnin Kurumsal Kapasitesini Güçlendirmek

Akademnin fiziki kapasitesinin artırılması, insan kaynakları kapasitesinin güçlendirilmesi, kurum içi ve kurum dışı farkındalığın artırılması amacıyla; kurumsal iletişim faaliyetleri yoğun bir şekilde gerçekleştirildiği bu dönemde, mali imkânların elverdiği ölçüde akademnin kurumsal kapasitesinin de güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

SON SÖZ

Bu kadar kapsamlı ve en ince detayına kadar düşünülmüş Stratejik Planı elbirliği ile ortaya çıkaran başta Başkanımız Sayın Muhittin Özdemir olmak üzere tüm daire başkanları, hâkimler ve her kademedeki çalışanlarımıza içten teşekkür ediyorum.

Öte yandan, işin mutfağında yer alan ve stratejik plan çalışmalarının tümünün yürütülmesi ve sonuçlandırılmasında üstün gayret gösteren Strateji Geliştirme Başkanlığının tüm çalışanlarına şükranlarımı sunuyorum; Plan'ın başta Akademimiz olmak üzere Devletimiz ve Milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

İDDİANAMEDE

İSNAT KONUSU VE

İSNADIN EKSİKLİĞİ SORUNU

Nurullah BODUR

BAM Daire Başkanı

A. GENEL OLARAK

Ceza yargılamasında, istisnai durumlar hariç olmak üzere, kamu davası açma görevi Cumhuriyet savcısına aittir. Ceza muhakemesinde iddia makamını temsil eden Cumhuriyet savcılarını “davasız yargılama olmaz” kuralının gereği olarak, çözülmesi gerektiği iddiası ile bir uyuşmazlığı, yargılama makamının önüne getirirler. Ülkemizde, kural olarak, Cumhuriyet savcılarının dava açma tekeli bulunmaktadır. Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 170/2. maddesi uyarınca Cumhuriyet savcısı dava açma konusundaki bu yetkisini, mahkemeye hitaben düzenleyeceği iddianame ile kullanır.

Bu yazımızda genel anlamda iddianame ve iddianamenin unsurları kısaca incelendikten sonra asıl konumuz olan ve mevcut uygulamada sıklıkla eksikliği tespit edilen “iddianamede isnat” konusunu açıklamaya çalışacağız.

Kamu davasının açılması hususunda temel iki ilke bulunmaktadır. Bunlardan birincisi dava açmak için gerekli koşullar oluştuğu takdirde, dava açmaya yetkili makamın dava açmaya mecbur olduğunu ifade eden ilke, diğeri ise dava açıp açmama konusunda bir değerlendirme yapmaya imkân veren yani takdir etme imkânı sunan ilkedir.

1. Mecburilik İlkesi

CMK kural olarak mecburilik ilkesini benimsemiş, istisnai durumlarda maslahata uygunluk ilkesine yer vermiştir.

Her iki durumda da dava açmak için gerekli şartların varlığı zorunludur. Yani, dava açmanın mecbur olması demek, her olayın kamu davası olarak yargılama makamının önüne getirilmesi demek değildir. Kamu davasını açmaya yeterli delil yok ise veya dava açmak için gerekli diğer şartlar bulunmuyor ise kamu davasının açılması mümkün değildir.

Bu sisteme göre kamu davasını açmakla görevli resmi makam, dava açmak için yasal şartların oluşması durumunda dava açmak ve açılan davayı yargılama sonuçlanıncaya kadar takip etmek zorundadır.

2. Maslahata Uygunluk İlkesi

Bir fiilin işlendiği haberinin alınması üzerine, bu fiilleri takibe yetkili makamlar tarafından derhal soruşturmaya başlayıp başlamamakta, soruşturmanın sonucunda ceza veya tedbir uygulanmasını gerektirecek hususlarda fiilin ve failin belli olması, yeterli emareler teşkil edecek vakıaların bulunması, yani şüphelerin ciddi olduğunun tespit edilmesi durumunda Cumhuriyet savcısının kamu davasını açıp açmamakta ve nihayet kamu davasını yargılama sonuçlanıncaya kadar takip edip etmemekte takdir yetkisini ifade eden ilkeye maslahata uygunluk ilkesi denir.

Bu ilkeye “*takdirilik ilkesi*” de denilmektedir. Dava açmakta mecburiyeti değil, ihtiyarılığı kabul eden maslahata uygunluk sistemine göre, dava açılması için, kanuni şartların bulunması yetmez. Her dava için maslahata uygunluk diye tabir edilen “*lüzum*” şartı da aranmalıdır. Eğer dava açılması suçtan meydana gelen zarardan veya suçlunun cezasız kalmasındaki toplum zararından daha büyük bir zarar yaratacak ise veya suçlunun kişiliği bakımından işlediği iddia olunan suça göz yummak daha faydalı ise, dava açılmayabilecektir.

B. İDDIANAME

1. Kavram

Yargılamada, iddia makamının görevi olan iddia, yargılama makamının yargılayacağı uyuşmazlığı yargılama makamının önüne getirmek ve orada tutmaktır. Uyuşmazlık önüne gelince yargılama makamı harekete geçeceğinden, iddia görevini, yargılama makamını harekete geçirmek ve hareket hâlinde tutmak olarak da tanımlamak mümkündür. Suç haberinin alınması ile başlayıp, esas olarak savcı ve onun yardımcıları sıfatıyla kolluk tarafından gerçekleştirilen ve varlık sebebi “*kamu davasının açılmasına gerek olup olmadığının araştırılması*” olan, kural olarak yazılı ve gizli gerçekleştirilen bir dizi idari nitelikteki faaliyet olan soruşturma evresi sonucunda savcının dava açmak için gerekli şartların oluştuğu sonucuna varması durumunda, iddialarını bildirmek için düzenlediği kanunda belirtilen unsurları taşıyan yazılı belgeye iddianame denir.

İddianame adında yer alan “*name*” sözcüğünden de anlaşılacağı gibi yazılı bir belgedir ve düzenlenip ilgili mahkemeye sunulur. Bu nedenle muhatap olunan görevli ve yetkili mahkemeye hitaben yazılır. Uygulamada mahkemeye hitaben yazılan iddianameler “*saniğin cezalandırılması*” istemi ile tamamlanmaktadır. Bu durumu eleştiren Kunter;

“İddia makamının eylemi hukuki bakımdan nitelendirmesi demek olan tavsif veya diğer bir deyişle nitelendirme bugün onun işbirliği sistemi içinde kollektif yargılamanın gereği olarak bildirdiği bir mütalaadır. İddia makamı, bugün, ancak bu konuda yargılama yapılmasını ister. Yaptığı hazırlık soruşturması onda saniğin gerçekten suçlu olduğu kanısını doğurmuş olsa bile, Muhakeme Hukuku onun bu kanısını şüphe olarak kabul eder. İddia, müdafaa ve yargılamadan oluşan yargılama işlemlerinin sonuna doğru sıra savcının esas hakkındaki mütalaasını bildirmesine gelince savcı şüphesini yenmiş olsa bile mahkûmiyet kararı verilmesi görüşünde olduğunu söyleyecektir. Zira onun ne istediği değil, ne yolda karar verilmesi gerektiği hakkındaki mütalaası sorulmaktadır.” Demektedir.^[1]

CMK'nın 170/6. maddesi bu tartışmayı bir ölçüde sonuçlandırmıştır. Gerçekten de söz konusu madde uyarınca; iddianameyi düzenleyen Cumhuriyet savcısı, düzenlediği iddianamenin sonuç kısmında, işlenen suç dolayısıyla kanunda yer alan ceza ve güvenlik tedbirlerinden hangisinin uygulanmasını istediğini açıkça göstermek zorundadır. Bu nedenle, Cumhuriyet savcısının iddianamesinin sonucunda, durumu ortaya koyup takdiri mahkemeye bırakması yerinde değildir. Savcı, sanık hakkında dava açarken yazdığı iddianamesinde, mahkeme önüne getirmek istediği uyumsuzluğu toplanan delillerle uyumlu şekilde anlatmalıdır. İddianamenin içeriğinden, isnadın ne olduğu, sanığa hangi suçun yüklendiği, açık biçimde anlaşılmalıdır. Bu şekilde yapılacak bir yazım, uyumsuzluğu çözecek hâkim için iyi bir yol gösterici olduğu ve davanın konusunu ve sınırlarını çizdiği gibi, savunma açısından da hangi konuların tartışılacağına bilinmesi ve karşı tezin oluşturulması için yararlıdır.^[2]

İddianame mahkemeye hitaben yazılmakta ise de; aslında şüpheliye yönelik bir belgedir. İddianame ile iddia makamı, dava konusu olayla ilgili olarak olayları ortaya koymakta ve iddialarını sıralamaktadır. Cumhuriyet savcısının düzenlediği iddianame CMK'nın 176. maddesi uyarınca sanığa tebliğ edilir. İddianameyi tebliğ alan sanık, burada yer alan iddiaları öğrenir ve duruşma gününe kadar kural olarak CMK'nın 176/4. maddesi gereği en az bir haftalık süre içinde savunmasını hazırlar. Bu nedenlerle iddianamenin açık, olayları tümü ile anlatan, sanığın leh ve aleyhine olan hususları gösteren nitelikte olması, soruşturma dosyasında bulunan belge ve tutanaklara atıf yapmakla yetinmeyip, bunların iddiaya esas alınan kısımlarını açıklar biçimde düzenlenmesi gereklidir.

2. İddianamenin Unsurları

CMK'nın 170. maddesinde iddianamenin unsurları sayılmıştır. Bu unsurlar genel itibarıyla mülga 1412 sayılı Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu'nun 163. maddesi ile benzerlik göstermektedir. Ancak eski düzenlemeye birkaç yeni unsur eklendiği gibi, bu unsurların bir veya birkaçının eksikliği CMK'nın 174. maddesinde iddianamenin iadesi sebebi olarak kabul edilmiştir.

CMK'nın 170. maddesinde yer alan unsurların bir kısmı şekli unsurlar olup, bir kısmı ise iddianamenin içeriği ile ilgilidir.

a. Görevli ve Yetkili Mahkeme

İddianame, dava konusu yapılan suça ilişkin yargılamayı yapmakla görevli mahkemeye hitaben düzenlenir. Bu nedenle iddianamede görevli ve yetkili mahkemenin gösterilmesi gerekir. Göreve, başka bir deyimle madde bakımından göreve ilişkin kurallar, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkındaki Kanunun 10, 11 ve 12. maddeleri ile Özel Kanun-

larda (Örneğin 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu) düzenlenmiştir.

Dava konusu suçlarla ilgili yetki, bir başka deyimle yer bakımından göreve ilişkin kurallar ise CMK'nın 12 vd. maddelerinde düzenlenmiştir. Cumhuriyet savcısı düzenleyeceği iddianameyi bu kurallara uygun olarak belirleyeceği görevli ve yetkili mahkemeye hitaben yazmalıdır.

b. Şüphelinin Kimliği

İddianamede şüphelinin kimliğinin yazılı olması gereklidir.

c. Şüphelinin Müdafisi

Gerek zorunlu müdafilik kurumunun uygulama alanı bulunduğu durumlarda ve gerekse de şüphelinin kendisinin müdafini belirlemesi durumunda, soruşturma aşamasında şüphelinin bir müdafisi bulunmakta ise, bu müdafinin isminin ve adresinin iddianamede gösterilmesi gereklidir. Mahkeme, iddianamede ismi gösterilen bu müdafiyeye (iddianame tanziminden sonra yeni bir müdafisi belirlenmemiş ise) duruşma gününü bildirecektir.

d. Maktul, Müşteki, Mağdur ve Suçtan Zarar Görenin Kimliği

Dava konusu olayla ilgili maktul, müşteki, suçtan zarar gören veya mağdurun kimlik bilgileri iddianamede gösterilecek, mahkeme suçtan zarar gören ve mağduru duruşmaya çağıracaktır. Mağdur ve suçtan zarar görenin bilinmemesi veya açık kimlik bilgilerinin veya adreslerinin tam olarak bilinmemesi hâlinde; bu durumun iddianameye yazılması, bu bilgilerin aranmasına rağmen neden bulunamadığının sebepleri ile birlikte açıklanması gereklidir.

e. Müştekinin, Mağdurun veya Suçtan Zarar Görenin Vekili

Şüphelinin müdafinin isminin gösterildiği gibi, mağdurun, suçtan zarar görenin veya müştekinin bir vekili var ise bu vekilin isminin ve adresinin iddianamede gösterilmesi gereklidir. Mahkeme bu vekile (iddianame tanziminden sonra yeni bir vekil belirlenmemiş ise) duruşma gününü bildirecektir.

f. İhbarda Bulunanın Kimliği

Soruşturma bir kişinin ihbarı ile başlamış ise ve bu kişinin isminin gösterilmesi kendisi için bir sakınca oluşturmuyor ise iddianamede ihbarda bulunanın kimliğinin yazılı olması gereklidir.

g. Şikâyet Tarihi

Dava konusu suçun şikâyete tabi olması durumunda şikâyet belirli bir süre ile sınırlandırılmış olduğundan, şikâyetin yapıldığı tarihin bilinmesi gereklidir. Bu anlamda CMK düzenlenecek iddianamede şikâyet tarihinin yazılmasını zorunlu unsur olarak görmüştür. Suçun takibinin şikâyete bağlı olup olmamasının bu anlamda önemi bulunmamaktadır.

h. Yüklenen suç ve Uygulanması İstenen Kanun Hükümleri

Cumhuriyet savcısı, düzenlediği iddianamede, dava konusu yaptığı olayları, bu olayla ilişkin delilleri ortaya koyduktan sonra, olayın hukuki nitelendirmesini yapıp, eylemin kanunun hangi hükmünü ihlal ettiği düşüncesinde olduğunu açıkladıktan sonra, dava sonucunda uygulanmasını istediği kanun maddesi hükümlerini belirtir. Uygulanması istenen kanun maddeleri veya sevk maddeleri olarak anılan bu husus iddianamenin zorunlu unsurlarındandır. İddianamede sevk maddesinin gösterilmesi son derece önemlidir. Zira görevli mahkemenin tespiti, sanığın adil yargılanma hakkının korunması ve sanığa ek savunma verilmesinin gerekli olup olmadığı gibi hususlar sevk maddelerine göre tespit edilecektir.

i. Suçun İşlendiği Yer, Tarih ve Zaman Dilimi

Suçun işlendiği yer, davaya bakma yetkisinin (yer bakımından görevin) hangi mahkemeye ait olacağı sonucunu doğuracaktır. Ayrıca, iddianameyi tebliğ alıp savunmasını hazırlayacak olan sanık iddianamede yer alan bu yere bakarak savunmasını hazırlayacak, belki de o tarih ve zamanda söz konusu yerde olmadığını ispata çalışacaktır.

Sanığın sorumluluğu pek çok kez suç tarihi esas alınarak belirlenecektir. Dava zamanlaşımı, yaş küçüklüğü, sanığın akli durumu, mağdurun yaşı, ceza hükmünün zaman bakımından uygulanması vb. durumlar hep suç tarihine göre ele alınacak konulardır.

j. Suçun Delilleri

Görevli ve yetkili mahkemeye hitaben düzenlenecek iddianamede, soruşturma sonucunda elde edilen delillerin neler olduğu yazılmalıdır. Delillerin iddianamede yazılmasına ilişkin zorunluluk davanın açıldığı tüm mahkemeler için geçerlidir.

k. Gözaltı ve Tutukluluk Tarihleri

Şüpheli soruşturma aşamasında gözaltına alınmış ise gözaltına alınma ve salıverilme tarihleri ile şüpheli hakkında tutuklama ve/veya gözlem altına alma tedbirleri uygulanmış ise buna ilişkin tarihlerin iddianamede yazılı olması gereklidir. Soruşturma veya yargılama sonucunda verilecek karara veya hükme göre TCK'nın 63. maddesi ve/veya CMK'nın 141 vd. maddelerinin uygulanması gerekecektir.

l. İddianamede Yer Alan Olaylarla Delillerin İlişkilendirilmesi

CMK'nın 170. maddesinin iddianamenin unsurları açısından getirdiği en önemli düzenleme budur. CMK'nın 170/4. maddesi uyarınca; iddianameyi düzenleyen Cumhuriyet savcısı sadece olayları anlatmak ve bir oluş ortaya koymakla yetinemez. Bunun yanı sıra kendisini bu oluşa götüren, bir başka anlatımla olayın bu şekilde olduğu yolundaki inancına neden olan delilleri ortaya koyması ve bu delilleri söz konusu an-

latımla ilişkilendirmesi gereklidir. "olaylar ile deliller arasında ilişki kurulmaksızın, sadece olaylara ve sadece delillere art arda yer verilmiş ve takdirin mahkemeye bırakılmış olması hâlinde"^[3] iddianamenin iadesine karar verilecektir.

m. Şüphelinin Lehine Olan Hususların Gösterilmesi

Düzenlenecek iddianamede sadece şüphelinin aleyhine olan hususların belirtilmesi yeterli olmayıp onun lehine olan hususların ve delillerin de gösterilmesi gereklidir.

n. Uygulanması İstenen Ceza ve Güvenlik Tedbirinin Gösterilmesi

İddianamenin sonuç kısmında Cumhuriyet savcısı yaptığı değerlendirme sonucunda; şüpheli hakkında uygulanmasını istediği ceza hükümleri ve güvenlik tedbirlerinin neler olduğu ayrıca göstermelidir.

o. Cumhuriyet Savcısının İmzası

5271 sayılı CMK da iddianameyi düzenleyen Cumhuriyet Savcısının imzasının bulunması gerektiğini düzenleyen açık bir hüküm yoktur ancak CMK'nın 169/2. maddesi uyarınca her soruşturma işleminin bir tutanağa bağlanması gerekli olduğundan ve Cumhuriyet savcısı tarafından düzenlenen iddianame de bir soruşturma işlemi olduğu için, düzenlenen iddianamenin Cumhuriyet savcısı tarafından imzalanması gereklidir.

İddianamenin yasal unsurlarına kısaca değindikten sonra, asıl konumuz olan "iddianamede isnat" hususunu ele almak gerekmektedir.

C. İDDİANAMEDE İSNAT

1. Kanuni Düzenlemeler

Mülga CMUK'un 150. maddesinde; "Tahkikat ve hüküm, yalnız iddianamede beyan olunan suçta ve zan altına alınan şahıslara hasredilir. Bu hudut dahilinde olarak, mahkemeler istiklal ile hareket etmek hak ve görevine haiz olup ceza kanununun tatbikinde kendilerine arz edilen iddialarla bağlı değildirler." 257. maddesinde ise; "Hükmün mevzuu, duruşmanın neticesine göre iddianamede gösterilen fiilden ibarettir. Fiili takdirde mahkeme, iddia ve müdafaalarla bağlı değildir." hükümlerine yer verilmiştir.

CMK'nın 225. maddesinde ise;

"(1) Hüküm, ancak iddianamede unsurları gösterilen suçta ilişkin fiil ve faili hakkında verilir.

(2) Mahkeme, fiilin nitelendirilmesinde iddia ve savunmalarla bağlı değildir."

Şeklinde hükme yer verilmiştir. Yani yeni yasal düzenlemede 1412 sayılı Kanun'un 150 ve 257. maddelerinin kapsamı tek madde hâlinde düzenlenmiştir.^[4]

İddianamede isnat eksikliği sorununun tam olarak anlaşılabilmesi bakımından, hüküm kavramının kı-

saca açıklanıp, özelliklerinin vurgulanmasında fayda bulunmaktadır.

2. Hüküm Kavramı

Hüküm, yargılama makamının/mahkemenin, önüne getirilmiş olan davayı/uyuşmazlığı çözen karardır. Uyuşmazlığı/davayı doğrudan doğruya çözdüğü için, mahkemenin bu kararı, ara kararı olmayıp, son karardır. Yasa buna “*hüküm*” demektedir (CMK, m. 223). CMK’da; “duruşmanın sona erdiği açıklandıktan sonra, ‘hüküm’ verilir” denmektedir (CMK, m. 223/1). Görülüyor ki Kanun, mahkemenin duruşmaya son veren kararı anlamında verilen bu karara “*hüküm*” adı verilmektedir. Öğretide, “*hüküm*” terimi yerine “*son karar*” demenin yerinde olacağı ileri sürülmüştür.^[5]

3. Hüküm Türleri

CMK’da hangi kararların hüküm sayıldığını açıkça düzenlemiştir. Buna göre, beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet, güvenlik tedbirlerine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşmesi kararları hükümdür (CMK, m. 223/1). Ayrıca adli yargı dışındaki bir yargı makamına (merciine) yönelik görevsizlik kararının kanun yolu bakımından hüküm sayılacağı düzenlenmiştir (CMK, m. 233/10).

Yargıtay, CMK’nın 223. maddesinin 10. fıkrası uyarınca, adli yargı ilk derece mahkemesince askeri mahkemeye yönelik olarak verilen görevsizlik kararının hüküm olduğu için temyiz yasa yolunda incelenebileceğine karar vermiştir.^[6]

CGK, 15. 07. 2008, 174/191 sayılı kararına göre bir kararın temyiz edilebilmesi için, o kararın “*hüküm*” niteliğini taşıması gerekmektedir. Hangi kararların hüküm sayılacağı ise Mülga CMUK’un 253 ve CMK’nın 223. maddelerinde sayılmıştır. Mülga CMUK’un 253. maddesine göre sanığın beraatına veya mahkûmiyetine ilişkin kararlarla, davanın reddine, durmasına ve düşmesine dair kararlar hükümdür.

CGK, 22. 11. 2005, 10-140/143 sayılı kararına göre Yasamızın temyiz edilebilirlik için aradığı ilk koşul verilen kararın hüküm niteliğinde olmasıdır.

5237 sayılı TCK’da yaptırım olarak cezalar ve güvenlik tedbirlerine yer verilmiş, 5271 sayılı CMK’nın 223. maddesinde de güvenlik tedbirlerine hükmedilmesine ilişkin kararların hüküm sayılacağı açıkça belirtilmek suretiyle, tedbir kararlarının temyiz yeteneğinin bulunup bulunmadığı konusundaki tartışmalar da sonlandırılmıştır.

4. Hükümün Konusu

CMK’nın 225. maddesine göre ise, hükümün konusu iddianamede unsurları gösterilen suça ilişkin fiil(ler)dir. Hükümün konusunu, iddianamede sınırları belirti-

lererek dava konusu yapılan fiil(ler) oluşturur. Bu madde ile ilgili hükümet tasarısı gerekçelerinde de belirtildiği gibi, kamu davasının konusu ile hükümün konusu maddi olay bakımından aynıdır.^[7]

Mahkeme “*davasız yargılama olmaz*” ilkesi uyarınca yargılamayı, iddianamede açıklanan eylem ya da eylemler konusunda yapabilir. Mahkeme, sanığın (failin), iddianamede ceza davasının konusu yapılmamış eylemlerini kapsayacak biçimde yargılama yapamaz. Yüce Yargıtay’ın yerleşik görüşüne göre de; hükümün konusu, iddianamede gösterilen eylem ve sanık olan kişiyle sınırlıdır. Mahkemeler, iddianamede gösterilen eylem ya da eylemlerle sınırlı olarak yargılama yapmak zorundadır. Bu nedenle Yüce Mahkemeye göre, verilecek son karar (hüküm), kim hakkında ve hangi eylemden dolayı dava açılmışsa o konuyla sınırlı olacaktır.^[8]

Davasız yargılama yapılamaması ilkesi mahkemenin açılmamış bir davaya bakmasını yasaklar. Cumhuriyet savcısı bir eylemden/ olaydan dolayı ceza davası açmadıkça, mahkeme o eylemle/olayla/ suçla ilgili olarak yargılama yapamaz. Bu ilke, öğretide, “davacı ve davanın olmadığı yerde, yargıç da yoktur” biçiminde belirtilmektedir.^[9] Yine bu ilkeye göre, bir mahkeme, hangi sanık ve hangi olay(lar)/eylem(ler) iddianamede açıklanmışsa, o sanık ve o eylem(ler)/olay(lar) için yargılama yapılabilir ve hüküm kurulabilir.^[10]

Böylece, ceza davasının konusu ile hükümün konusu iddianamede açıklanan eylem(ler) ve kişi(ler)dir. Başka bir söyleyişle, Ceza davasının/kamu davasının konusu ile hükümün maddi konusunun aynı şeyler olduğunu söyleyebiliriz.^[11]

Kamu davasına konu olan eylem ya da eylemler hakkında namenin ayrıntılı olması, yüklenen suçun unsurlarını oluşturan fiil/fiillerin nelerden ibaret olduğunun hiçbir duraksamaya yer bırakmayacak biçimde açıklanması zorunludur. Böylelikle sanık; sorgusundan önce iddianame okunduğunda üzerine atılı suçun ne olduğunu anlamalı, buna göre savunmasını yapabilmeli ve kanıtlarını sunabilmelidir. Yüklenen suç açık ve net olarak belirlenmeli, savunma hakkı kısıtlanmamalıdır.

5. Eylem Kavramı

İddianamede açıklanan eylem ya da eylemler hükümün/ceza davasının konusudur. Ceza Yargılama Kanunu’nda, eylemden (fiilden) ne anlaşılması gerektiği konusunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır.

Ceza yargılaması hukukunda “*eylem*” (fiil) kavramı, tarihsel olarak failce yaşanmış ve dış dünyaya yansımış olaylardır.^[12]

Ceza yargılamasının konusu ile ilgili olarak “*eylem*” (fiil) deyince ne anlaşılması gerektiği konusunda çeşitli görüşler bulunmaktadır.^[13]

Bir görüşe göre, ceza yargılaması hukuku bakımından eylem (fiil) kavramından, iddianamede açıklanan olayın bütünü anlaşılması gerekir. İddianamede, Cumhuriyet savcısı işlenmiş olan eylem ya da eylemleri bireyselleştirerek belirtir. Eylem ya da eylemler iddianamede belirtilirken/açıklanırken/ bireyselleştirilirken, ceza hukuku anlamında bir suç tipinin ve bunun öğelerinin açıklanması söz konusu değildir. Eylem (fiil) belirtilirken, failin davranışının kim ya da kimlere yönelik olduğu, ne zaman ve nerede yapıldığının gösterilmesi gerekir.^[14]

İddianamede belirtilmeyen ve bireyselleştirilmeyen olaylar ceza yargılamasının konusu olamaz. Yargılama makamı iddianamede belirtilen/açıklanan/belli edilen/bireyselleştirilen olay ya da olayları yargılayabilir. Başka bir deyişle mahkeme, iddianamede açıklanmayan eylem ya da eylemleri yargılayamaz ve hükme konu yapamaz.

Gerek ilmî ve gerekse kazai tüm görüşlerde ortak olan özellik, eylem (fiil) deyince anlaşılması gereken, daha doğrusu ceza yargılamasının konusu, iddianamede yer alan olay ya da olaylardır.

D. İDDIANAMEDE İSNAT(SIZLIK) SORUNU

CMK'nın 225 maddesine göre "Hüküm, ancak iddianamede unsurları gösterilen fiil ve fail hakkında verilir." Görülüyor ki, iddianamede belirtilen olay ya da olaylar ceza davasının konusunu oluşturmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6/3-a maddesi uyarınca sanık kendisine yöneltilen suçlamanın niteliği ve nedeninden... haberdar edilme hakkına sahiptir. Bu kural adil yargılanma hakkının teminatı olup, sözleşmeye taraf ülkeler bu ilkeye uygun hareket etmek durumundadır.

Bu durumda, ceza yargılamasının konusu, iddianamede şüpheli tarafından işlendiği iddia olunan eylem ya da eylemlerdir. İddianamede, suç teşkil ettiği düşünülen ve fail tarafından gerçekleştirilen fiilin, bireyselleştirilerek anlatılan, dışa yansımış maddi olayın bütünü, ceza yargılamasının/hükmün konusunu oluşturan eylem ya da eylemler olarak kabul etmek gerekir. Başka bir deyişle, iddianamede açıklanan maddi olayın bütünü içinde, ceza hukukuna aykırı düşen ve bu nedenle cezalandırılabilir nitelikte olan eylem(ler) ceza yargılamasının konusu olacaklardır.^[15] Böylece, ceza yargılamasının/hükmün konusunu sınırlayan, iddianamede açıklanan dış dünyaya yansımış, maddi insan davranışlarından oluşan olayların bütünüdür. Yargılama makamı, bunların içinden cezai yaptırım konusu olanları açıklayıp yargılayacaktır. Daha doğrusu, mahkeme, cumhuriyet savcısının düzenlediği iddianamede açıklanan tarihsel olay içinde kalan ve başka bir davaya konu edilmemiş tüm eylem(ler)i yargılamak zorundadır.^[16]

Bu açıklamalardan sonra diyebiliriz ki Cumhuriyet savcısının iddianame metnindeki, tarihi olay içinde yer alan tüm eylemler yargılamaya ve hükme konu olacaktır. Mahkemece, iddianamede, açıklanan eylemler nesnel (objektif) olarak değerlendirilerek, yargılamanın (uyuşmazlığın) konusu belirlenmelidir. Çünkü cezalandırılabilir nitelikte olan, iddianamedeki eylem(ler) yargılamanın nesnel (objektif) öğesini oluşturur.^[17]

Bu nedenle yargılamanın, bir başka deyişle, hükmün konusu, Ceza Yargılama Kanunu'na göre, nesnel (objektif) niteliktedir. İddianameyi düzenleyen Cumhuriyet savcısının amacı ya da iradesi gibi öznel (sübjektif) ölçütler gözetilerek yargılamanın (uyuşmazlığın) konusu belirlenemez.^[18]

Yargıtayın yerleşik uygulamasına göre, bir olayın açıklanması sırasında başka bir olaydan söz edilmesi o olay hakkında dava açıldığını göstermemektedir. Dava açılacak olayın açıkça ve bağımsız biçimde gösterilmesi gerekmektedir. Bu nedenle Cumhuriyet savcısı başka bir olaya bağımlı ve dayalı olarak bir olaydan söz etmiş ise, dava açma iradesi bu olay için söz konusu olamaz.^[19]

Yüksek Yargıtay başka bir kararında; "somut olayda 10.03.2006 tarihli iddianamenin anlatım kısmında sanığın üzerine atılı hakaret suçu açıklanırken trafik ekip otosunu yumrukladığının belirtilmiş olmasının mala zarar verme suçundan dava açıldığını göstermeyeceği" gerekçesiyle ilk derece mahkemesince "mala zarar verme" suçundan kurulan hükmün bozulmasına karar vermiştir.^[20]

İddianamede açıklanan, ceza hukuku açısından cezalandırılabilir tüm eylemler hakkında, yargılama yapılarak hüküm kurulması gerektiği görüşünü benimseyen, bu kararın yerinde olduğu kanısındayız.

Yüksek Yargıtay bazı kararlarında, iddianamede nitelendirilen suça bağlı kalınarak yargılamaya devamlı karar verilmesi gerektiğini belirtmekte ise de; Bu görüşe katılmak mümkün değildir, zira davanın hukuki konusu ile hükmün konusu ayrı şeylerdir. Cumhuriyet savcısının iddianamede eylem(ler)i nitelemesi, yani ceza hukuku karşısında bunlara koyduğu hukuksal tanı iddia makamının savıdır, bu sav karşısında mahkeme eylem(ler)i nitelemede özgürdür (CMK, m. 225/2). Ceza yargılamasının konusu iddianamede açıklanan eylem ya da eylemlerdir. Hükmün maddi konusunu da yine iddianamede açıklanan eylem ya da eylemler oluşturur. Ancak, mahkeme, iddia ve savunmaya bağlı kalmaksızın iddianamede açıklanan eylem ya da eylemleri Cumhuriyet savcısının hukuki nitelendirmesinden ayrı bir hukuki nitelendirme sonucu hükmün hukuki konusunu belirleyebilir.

Davasız yargılama yapılamaması ilkesinin iki ögesi (unsuru) bulunmaktadır.

Bunlar kişi ve eylem öğeleridir.

İddianamede açıklanan dış dünyaya yansımış maddi olayın bütünü içinde yer alan cezalandırılabilir eylem ya da eylemler ceza yargılamasının nesnel (objektif) ögesini oluşturmaktadır. Suçu işlediği konusunda yeterli şüphe bulunması nedeniyle Cumhuriyet savcısının düzenlediği iddianamede, “*şüpheli*” olarak gösterilen kişi ise ceza yargılama konusunun öznel (subjektif) ögesini oluşturur.^[21]

Ceza yargılaması hukukunda her uyuşmazlık için ayrı bir yargılama yapılması temel ilkedir.^[22] Her eylem için ayrı bir soruşturma ve yargılama yapılarak ayrı bir karar verilecektir. Temel ilke bu olmakla birlikte birden çok ceza yargılaması/uyuşmazlık konusunun (kişi ya da eylem yönünden) bağlantıya ilişkin yasa kuralları uyarınca, bir ceza yargılaması konusu yapılarak sonuçlandırılması olanaklıdır (CMK, m. 8-11).^[23] Ceza yargılamasının konusunu oluşturan nesnel (maddi olay eylem) ve öznel (şüpheli ya da sanık) ögesinin aynı kalması kuraldır.

Yargılama maddi gerçeği ortaya çıkarmak için yapılmaktadır. Hüküm (son karar) verildiğinde, mahkeme maddi gerçeği saptamış olmaktadır. Hükümün yanlış olması olasılığı göz önünde tutularak bu karara karşı birtakım hukuki denetim yolları öngörülmüştür. Bu çareler itiraz, istinaf ve temyiz gibi yasa yollarıdır. Bu yasa yolları da tüketildiğinde ve artık hiçbir yasa yolu kalmadığında, verilen karar, kesin hüküm (yargı) hâlini almaktadır. Bir uyuşmazlık için yargılama yapılır ve karar da kesin hüküm (yargı) hâlini alırsa, artık bu uyuşmazlık için kural olarak, yargılama yapılması kabul edilmemekte, dava da açılmamaktadır (CMK, m. 223/7). Bu sonuç, yargılama birliği ilkesinin bir görünüşüdür.^[24]

Bir ceza yargılamasının, bir kesin hüküm (yargı) ile sona ermesinin özelliklerinden biri de, kesin hükmün (yargının) otoritesinin korunması ve değerliliğidir.^[25] Bu da kesin hükmün (yargının) yerine getirilebilmesi ve göz önünde tutulabilmesi sonucu aynı suçtan dolayı aynı sanık aleyhine tekrar ceza davası açılmasıdır (CMK, m. 223/7). Bir kimse hakkında aynı eylemden (fiilden) dolayı açılmış bir dava varsa yeni bir dava açılmaz. Yine bir kimse hakkında bir eylemden dolayı yapılan yargılama sonunda verilmiş kesin hüküm (yargı) bulunuyorsa, aynı eylemden dolayı ikinci defa yargılama yapılamaz. Bir kimse hakkında aynı eylemden dolayı bir kez yargılama yapılabilir. Bu tekrar yargılamama ilkesi Latince “*ne (non) bis in idem*” olarak adlandırılmaktadır. Yargılama hukukunun temel ilkelerinden olan bu ilkeye, Türk Ceza Yargılama Kanunu’nda 1973 yılında yapılan değişiklikle yer verilmiştir. Bu ilke yürürlükten kaldırılan 1412 sayılı Ceza Yargılama Kanunu’nun 253. maddesinin 3. fıkrasında “*Aynı konuda, aynı sanık için evvelce verilmiş bir hüküm veya açılmış bir dava var ise davanın reddine karar verilir*” biçiminde düzenlenmişti. 5271 sayılı Ceza Yargılama Kanunu’nun 223. maddesinin 7. fıkrası bunu “*Aynı fiil nedeniyle, aynı sanık için önceden verilmiş bir hüküm veya açılmış bir dava varsa davanın reddi-*

ne karar verilir” diye ifade etmiştir.

“*Ne bis in idem*” ilkesine Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 7 numaralı ek protokolünde de yer verilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne Ek 7 numaralı protokolün 4. maddesine göre, “*Hiç kimse, bir devletin yasaları veya ceza yargılaması uyarınca daha önce kesin olarak beraat ettiği (aklandığı) ya da hüküm giydiği (mahkum olduğu) aynı eylemden ötürü aynı devletin ceza mahkemeleri tarafından yeniden yargılanamaz ve cezalandırılmaz*.”^[26] Protokol ile aynı devlet içinde iki kez aynı eylemden dolayı ceza yargılaması yapılamayacağı öngörülmektedir.^[27] Ayrıca ek protokolde yargılamanın yenilenmesini gerektiren hâllerde bu ilkenin davanın yeniden açılmasını engellemeyeceği de belirtilmiştir (m. 4/2). Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, ilkenin iç hukuktaki etkisini düzenlemektedir. Bu ilke, yalnızca aynı devlet içinde aynı olaylardan dolayı iki kez cezalandırmama konusundadır. İki kez yargılanmama hakkı, bu ilke uyarınca ulusal düzeyde tanınmış bir haktır. Sözleşmeye taraf devletler, iki ya da daha fazla devlet mahkemeleri tarafından verilen hükümler arasında bu ilkeyi uygulamayı öngörmemişlerdir.^[28]

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 15. maddesine dayanılarak dahi bu kuraldan ayrılamayacağını, yalnızca yeni ya da sonradan öğrenilen olaylar ve verilmiş karara etki edecek derecede önemli yargılama hukuku hataları ile yargılamanın yenilenebileceğini kabul etmiştir (m. 4).

Tekrar yargılamama (ne bis in idem) ilkesi, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Sözleşme’nin 14/7. maddesinde, “*hiç kimse, bir ülkenin yasalarına ve ceza usulüne göre daha önce kesin olarak mahkum olmuş ya da beraat etmişse, aynı fiil için yeniden yargılanamaz ve cezalandırılmaz*” şeklinde düzenlenmiştir.^[29]

Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı’nın 50. maddesi hükümlerinde “*hiç kimse daha önce kanuna dayalı olarak yapılan bir ceza yargılaması sonucunda beraat ettiği ya da cezalandırıldığı bir fiilden dolayı tekrar yargılanamaz ya da cezalandırılmaz*” şeklinde ifade edilen “*ne bis in idem*” ilkesine yer verilmiştir.^[30] Bu ilkeyi içeren en önemli sözleşme, Ceza Yargılarının Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi’dir (m. 53).^[31] Bu sözleşmenin 53. maddesine göre;

Bir Avrupa ceza yargısına konu olan kişi, beraat etmişse yahut hakkında bir yaptırıma (müeyyideye) hükümlenip de bu yaptırım (müeyyide) tamamen yerine getirilmişse ya da yerine getirilmekte ise, yaptırımın (müeyyidenin) tamamı veya yerine getirilmemiş kısmı genel veya özel affa uğramışsa, bu yaptırım (müeyyide) zamanaşımı dolayısı ile yerine getirilemiyorsa, Mahkeme suçluluğu tespit edip yaptırımı (müeyyideyi) belirlememişse, aynı eylemden dolayı diğer bir sözleşen devlette kovuşturulamaz, mahkûm edilemez veya hakkındaki yaptırım (müeyyide) yerine getirilemez (TCK, m. 53/1).

Usulünce onaylanan sözleşmeler iç hukukun parçası hâline geldikleri için, sözleşmeye taraf olan ülkeler, sorunu sözleşme hükümlerine göre çözerler. Sözleşme bulunmayan hâllerde ise sorun iç hukuk kuralları doğrultusunda çözülür (TCK, m. 8-13).^[32]

Ceza yargılaması konusu olan bir uyuşmazlık hakkında kesin hüküm (yargı) bulunduğunu kabul etmek için, “*eylemin aynı*”, “*kişinin (sanığın) aynı*”, “*konunun (davanın) aynı*” olması gerekir.^[33]

Ceza yargılaması konusunu oluşturan bir eylem/olay hakkında kesin hüküm verilmiş olması durumunda, aynı eylem/olay ve kişi hakkında, aynı konuda, yeniden dava açılmaz ve yargılama yapılamaz.

Yüce Yargıtay da yerleşik uygulamalarında, kesin hükümün söz konusu olabilmesi için kişinin ve eylemin aynı olması gerektiğini açıkça vurgulamıştır.^[34] Mülga CMUK’un 253/3. maddesinde eylemin (fiilin) aynı olması açıkça belirtilmemiştir. Ancak, yürürlükten kaldırılan Kanundaki “*aynı konu*” terimi ile eylemin aynı olmasının amaçlandığının (kastedildiği) öğretide kabul edilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.^[35]

Eylem, uyuşmazlık konusu olan olaydır. Eylemin aynı olması, insan davranışı olan olayın aynı olmasıdır. Eylemin hukuksal nitelendirilmesi değildir. Örneğin “*bir eylem hakkında kasten yaralama suçundan eyleminden dolayı dava açılması ve kesin hüküm verilmesi durumunda, sonra aynı eylem hakkında öldürmeye teşebbüs suçundan dolayı dava açıyorum*” denilemez. Burada kesin hükümle eylem saptanmıştır. Mahkeme, önüne getirilmiş eylemi her bakımdan incelemiş ve ona bir hukuksal tanı koymuştur. Bu nedenle aynı eylemin bir başka şekilde nitelendirilmesi ile dava açılmaz. Kesin hükmün ilişkili olduğu eylem dışında kalan başka bir eylem için zamanaşımı süresi içerisinde dava açılabileceği ve yargılama yapılabileceği doğaldır.^[36]

Eylemin aynılığı, iddianame ile bağlantılıdır. İddianamede sınırı çizilen v tarifli açıkça tarifli yapılan eylem esas alınır. Eylemin nitelendirilmesi değişse de, iddianamede belirtilen olaylar ile bunların içinde olan suçun maddi unsuru, ikinci bir dava konusu yapılamaz.^[37]

Aynı eylem hakkında bir kez dava açılabileceği tespiti önceki davanın ceza davası olması hâli içindir. Başka bir söyleyişle konunun aynı olması demek, iki davanın da ceza davası olması demektir. Biri ceza davası diğeri tazminat davası ise, konular aynı demek değildir. Bir ceza davası sonucu kesin hükme (yargıya) varılmış ise, aynı uyuşmazlık için bir başka ceza davası açılmaz. Ama hukuk davası açılabilir. Örneğin, hakaret suçundan ceza davası açılmış, sanık beraat etmiş ve bu kesin hüküm (yargı) hâlini almış olsa dahi aynı sanık hakkında aynı olay nedeniyle hukuk mahkemesinde tazminat davası açılabilir. Kesin hüküm ceza davasına engeldir. Ceza davasının, kamusal dava ya da şahsi dava olması değişiklik yaratmaz; Ceza davasından

biri adli yargıda, diğeri adli yargı dışındaki mahkemede görülse dahi konular aynıdır.^[38] Örneğin askeri mahkemeden verilmiş aynı eylem nedeniyle kesin hüküm (yargı) varken, adli yargıda aynı eylemden dolayı tekrar yargılama yapılamaz ve karar verilemez. Bir eylemden ceza davası açılmış ise, aynı kişi ve eylem için bir ceza davası daha açılması kabul edilemez. Bu da yargılama birliği ilkesinin bir sonucudur. Uyuşmazlık bir mahkemenin önündedir. Bu mahkeme/yargıç yargılama organı adına yargılama yapmaktadır. Başka bir mahkemenin/yargıcın da bu organ adına görevlendirilmesi gereği yoktur. Bu gereksiz olduğu gibi, aynı zamanda sakıncalıdır.^[39]

Yargıtay da bir kimse hakkında, bir eylemden dolayı, bir ceza davası açıldıktan sonra, aynı eylemden dolayı aynı kişi hakkında ceza davası açılmayacağını kararlarında açıkça belirtmiştir. Birinci dava ile yargılama sürerken ikinci defa açılan davanın reddine karar verilmesi gerektiği kararda açıklanmıştır.^[40]

Yukarıda anlatılanlardan da açıkça anlaşılacağı üzere, sanığın üzerine yüklenen fiilin/eylemin açık ve net şekilde iddianame içeriğinde yer alması, adil yargılama hakkı ile doğrudan ilgilidir. Gerek savunma hakkının kısıtlanmaması ilkesi, gerek tekrar yargılanama ilkesi ve gerekse yargılamanın konusunun tespiti tamamen isnat edilen fiile bağlı olarak gerçekleşebilmektedir. Ne var ki uygulamada tarafların verdiği beyanlar ile ve varsa alınan rapor içeriklerinin iddianame metnine aktarılması ile yetinilerek iddianame tanzimi yoluna gidildiği görülmektedir.

Belirtmek gerekir ki, bir belge de “iddianame” başlığının yazılmış olması o belgeyi CMK 170 vd maddeleri anlamında iddianame hâlen getirmez.

Her iddianame bir veya birkaç iddia içermek zorundadır. Bu iddia ve/veya iddiaların, kamu adına dava açma tekeline yasal olarak elinde bulunduran Cumhuriyet Savcısı tarafından, sav olarak, ileri sürülmesi zorunludur. Taraf beyanları ve deliller toplandıktan sonra, oluşan kanaate göre, iddia makamı kendi kabul ve iddiasını açıkça ve ayrıca iddianamede belirtmek zorundadır. Böylelikle iddia makamı, uyuşmazlık konusu olarak görüp yargılama makamından çözümlenmesini istediği hususu belirterek kendi tezini ortaya koymalı, savunma tarafı ise açıkça ileri sürülen bu teze karşı antitezini savunma olarak öne sürmelidir. Yargılama mercii ise davanın taraflarınca öne sürülen tez ve antitezi, dosya kapsamında bulunan deliller ile birlikte değerlendirerek sentez olarak nitelenebilecek maddi gerçeği tespit edip, ortaya konulan maddi gerçeğe göre hüküm vermelidir.

Adana Bölge Adliye Mahkemesi 12. Ceza Dairesi’nin 05/11/2020 tarih ve 2019/625 esas ve 2020/1226 karar sayılı kararına göre, AİHS’nin 6/3-a maddesine göre resmi merciler tarafından bir suç isnadına maruz kalan kişi, kendisine yöneltilen suçlamanın niteliğini ve sebeplerini ayrıntılı olarak öğrenme hakkına

sahiptir. İddianame, kişinin suçlandığı resmi belgedir. İddianame, sanığa savunma hazırlayabilme imkanı vermesi açısından isnat edilen ve suç sayılan maddi fiilleri, fiillerin hukuki nitelendirmesini, yerini, zamanını açıkça göstermeli, hukuki nitelendirmesi yapılan fiilin, kanunda karşılığı olan suç ve cezası hakkında bilgi içermelidir. Isnat edilen suçun dayanağı olan maddi olaylar hakkında sanığın bilgilendirilmemesi, sözleşmenin 6/3-a maddesinin açıkça ihlalidir.

CMK'nın 170/3-6. maddesi uyarınca iddianamede, "Yüklenen suç ve uygulanması gereken kanun maddeler, mevcut delillerle ilişkilendirilerek yüklenen suç oluşturulan olaylar" gösterilecek, aynı Kanunun 225. maddesine göre de hüküm, ancak iddianamede unsurları gösterilen suça ilişkin fiil ve faili hakkında verilecektir.

Kanuni düzenlemelerde açıkça belirtildiği gibi, hükmün konusu iddianamede gösterilen eylemdir. İddianamede açıklanan fiilin dışına çıkılarak dava konusu yapılmayan bir eylem nedeniyle yargılama yapılması ve açılmayan davadan hüküm kurulması Kanuna aykırıdır. Bu nedenle iddianamenin ayrıntılı olması, sanığa yüklenen fiilin nelerden ibaret olduğunun hiçbir duraksamaya meydan vermeyecek şekilde açıklanması zorunludur. Sanık sorgusundan önce iddianame okunduğunda yüklenen suçun ne olduğunu anlamalı ve buna göre savunmasını yapabilmeli, fiille ilişkilendirilen kanıtlara karşı kendi kanıtlarını sunabilmelidir. İşlendiği iddia edilen fiil ve yüklenen suç belirsiz olmamalı açık ve net olarak anlaşılmalı, savunma hakkı kısıtlanmamalıdır.

Yargıtay 4. CD'nin 2012/12301 Esas, 2013/27445 Karar ve 2010/12881 Esas, 2012/11858 Karar ile Yargıtay 14. CD'nin 2015/4905 Esas, 2019/10464 Karar sayılı ilamları kapsamında istinafa konu somut olay değerlendirildiğinde, sanığa yüklenen ve suç olduğu kabul edilen eylemlerin tereddüte mahâl vermeyecek biçimde neler olduğundan bahsedilmeksizin "sanığın hakkında cinsel saldırı suçundan soruşturma başlatıldığı belirtilerek, müştekinin ve sanığın soruşturma aşamasındaki beyanlarına yer verilmekle yetinilerek" dava konusu yapılacak eylemin nelerden ibaret olduğu açıkça gösterilmeden sanığın atılı cinsel saldırı suçunu işlediği iddia olunarak sevk maddelerine göre cezalandırılmasını isteme şeklindeki iddianamenin, kendisine yüklenen eylemler açık biçimde açıklanmadığı ve objektif biçimde tereddüte mahâl vermeyecek şekilde anlaşılmadığından suç yüklemeye niteliğinde sayılamayacağı, dolayısıyla anılan belgenin sanık yönünden hukuken iddianame sayılamayacağı gözetilmeden, bahse konu unsurları barındıran, yargılama konusu yapılacak eylemlerin nelerden ibaret olduğunu açıkça belirten ve sanığın kendisini atılı hangi eylemlere karşı savunacağını bilmesine uygun mahiyette iddianame tanzimi sağlanarak, usulüne uygun düzenlenen iddianame uyarınca açılan dava ile istinaf konusu dava birleştirilerek yapılacak yargılama

sonucunda, sonucuna göre sanığın hukuki durumunun tayin ve takdiri gerekirken yargılamaya devam edilip hüküm kurularak Anayasa'nın 90. maddesi, AİHS'nin adil yargılanmayı düzenleyen 6 ve CMK'nın 225. maddelerine aykırı davranılması..." Şeklindeki gerekçe ile, iddianamede, diğer unsurların yanında "açıkça belirtilecek eylem isnadı"nın zorunlu olduğunu kabul etmiştir.^[41]

Sonuç olarak; İddia makamı, iddianamede bulunması zorunlu diğer unsurlar ile birlikte, Anayasa'mızın 90. Maddesi, AİHS'nin adil yargılanmayı düzenleyen 6, CMK'nın 170/4 ve 225. maddelerine göre, açık ve anlaşılır biçimde, sanığın hangi eylemi yada eylemleri nedeniyle iddianame tanzim edildiğini yani hangi eylem/eylemlerin sanığa yüklenmesi gerektiğini iddianame metninde belirtmek zorundadır. Aksi takdirde hükmün konusu tespit edilemeyeceğinden, söz konusu iddianamenin yargılama makamınca iadesi gerekir.

KAYNAKLAR

- Ali Rıza ÇINAR Hakemli Makaleler, TBB Dergisi, Sayı 84, 2009
- Centel, Nur/Zafer, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 6. Bası, İstanbul, 2008.
- Özbek, Veli Özer, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006,
- Cihan, Erol/Yenisey, Feridun, "Ne Bis İn İdem İlkesi", Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, (s.219-224).
- Erem, Faruk, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu (Şerh), Ankara 1996.
- İnceoğlu, Sibel, *İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adil Yargılanma Hakkı*, İstanbul 2005.
- Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Onaltıncı Bası, İstanbul 2008.
- Özbek, Veli Özer, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006.
- Taşdemir, Kubilay/Özkeper, Ramazan, Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, 3. Baskı, c.I, Ankara 2007.
- Toroslu, Nevzat/Feyzioğlu, Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006.
- Tosun, Öztekin, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, C. I, Genel Kısım, Dördüncü Bası, İstanbul 1984.
- Tosun, Öztekin, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, C. II, Muhakemenin Yürüyüşü, İstanbul 1976.
- Yaşar, Osman, Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu, 4. Bası, Ankara 2009.
- Yenisey, Feridun, Milletlerarası Ceza Hukuku, Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri ve Mevzuat, İstanbul 1988.
- Yurtcan, Erdener, Ceza Yargılaması Hukuku, 11. Baskı, İstanbul 2005.
- Yurtcan, Erdener, Ceza Yargılamasında Kesin Hüküm, İstanbul 1987.

SON NOTLAR

[1]- Nurullah KUNTER, Bağımsız Olmadığı ve Diğerine Dayalı Bulunduğu Gerekçesiyle İddianamede Gösterilmiş Eylemlerden Biri Hakkında Kamu Davası Açılmamış Sayılabilir mi?, Yargıtay Dergisi Ocak-Nisan 1995, s.34.

[2]- Erdener YURTCAN, Ceza Davasının Konusu, Sınırları, Yargıcın Niteleme (Tavsif) Yetkisi, Fiilin Aynılığı ve Kesin Hükümün Önleme Etkisi Çerçevesinde Bir Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararının değerlendirilmesi, Yargıtay Dergisi Ocak-Nisan 1995, s.55.

[3]- 5353 sayılı Kanununun gerekçesinden.

[4]- Ali Rıza ÇINAR. Hakemli makaleler, TBB Dergisi, Sayı 84, 2009 Aynı düşünce için bkz. CGK, 09. 10. 2007, 44/200

[5] Bkz. Erdener YURTCAN, Ceza Yargılaması Hukuku, 11. Baskı, İstanbul 2005, s. 425; “Yasa buna “hüküm” demektir (m. 223). Oysa hüküm aslında bir karardır ve yargılamanın çeşitli aşamalarında hüküm (karar) ortaya çıkar. Mahkemenin duruşma sonunda işten elini çektiği karar karşılığı olarak ‘sonkarar’ demek yerinde olur. Bu terim hem mahkemenin bir “karar” verdiğini ve hem de bunun “son” olduğunu açıklar”.

[6] CGK, 06. 11. 2007 tarih, E. 2007/4-158, K. 2007/225 sayılı karar.

[7] Bkz. Hükümet Tasarısı Gerekçesi (m. 235) için Cumhuriyet ŞAHİN, , Ceza Muhakemesi Kanunu Gazi Şerhi, Ankara 2005, s. 711; Osman YAŞAR, Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu, 4. Bası, Ankara 2009, c. II, s. 2063.

[8] Bkz. CGK, 06. 11. 2007 tarih, E. 203, K. 224 sayılı karar; “hükümün konusu iddianamede gösterilen eylemdir. İddianamede açıklanan ve suç oluşturduğu ileri sürülen fiilin dışına çıkılması, dolayısıyla davaya konu edilmeyen bir eylemden dolayı yargılama yapılması ve açılmayan davadan hüküm kurulması yasaya aykırıdır.

[9] YURTCAN, Yargılama, s. 43; CENTEL/ZAFER, s. 422

[10] Nevzat TOROSLU/Metin FEYZİOĞLU, , Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006, s. 297; Kubilay TAŞDEMİR/Ramazan ÖZKEPİR, , Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, 3. Baskı, c. I, Ankara 2007, s. 996.

[11] Faruk EREM, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu (Şerh), Ankara 1996, s. 568.

[12] Öztekin TOSUN, Muhakemenin Yürüyüşü, İstanbul 1976, s. 33, 34; CENTEL/ZAFER, s. 526; Sami SELÇUK, Karşıoylarım, Ankara 2001, s. 151.

[13] Bu konuda ayrıntı için bkz. YURTCAN, Yargılama, s. 197 vd; CENTEL/ZAFER, s. 527.

[14] TOSUN, c. II, Muhakemenin Yürüyüşü s. 33.

[15] SELÇUK, s. 150, s. 151; YURTCAN, Yargılama, s. 206-208; CENTEL/ZAFER, s. 528, 529.

[16] Selçuk, s. 151.

[17] CENTEL/ZAFER, s. 529.

[18] SELÇUK, s. 151, 153.

[19] CGK, 14. 06. 2005 tarih, E. 38, K. 63, CGK, 23. 11. 2004 tarih, E.174, K. 2002.

[20] 9. CD, 23. 09. 2008 tarih, E. 11514, K.10226 (YKD, Ocak 2009, s. 1, c. 35, s. 176-177).

[21] TOSUN, c. II, Muhakemenin Yürüyüşü, s. 31-34; CENTEL/ZAFER, s. 529.

[22] YURTCAN, Yargılama, s. 208.

[23] CENTEL/ZAFER, s. 529.

[24] Öztekin TOSUN, , Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, c. I, Genel Kısım, Dördüncü Bası, İstanbul 1984, s. 233.

[25] Nurullah KUNTER/Feridun YENİSEY/Ayşe NUHOĞLU, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza, Muhakemesi Hukuku, Onaltıncı Bası, İstanbul 2008, s. 125.

[26] Bu Protokol, 24 Kasım 1984 tarihinde imzalanmış ve 1 Kasım 1988’de yürürlüğe girmiştir. Protokol’ü Türkiye 14 Mart 1985 tarihinde imzalamış ancak onaylanmamıştır.

[27] CENTEL/ZAFER, s. 532; Veli Özer ÖZBEK, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006, s. 89.

[28] Sibel İNCEOĞLU, , İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adil Yargılanma Hakkı, İstanbul 2005, s. 338.

[29] KUNTER/YENİSEY/NUHOĞLU, s. 126.

[30] Durmuş TEZCAN, Topluluğun Mali Çıkarlarının Ceza Korunması ve Avrupa Savcılığı Hakkında Yeşil Kitap, İzmir 2003, s. 62.

[31] Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. CENTEL/ZAFER, s. 531; ÖZBEK, s. 89.

[32] Ayrıntılı bilgi için bkz; Feridun YENİSEY, , Milletlerarası Ceza Hukuku, Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri ve Mevzuat, İstanbul 1988, s. 210-251.

[33] Tosun, Suç Muhakemesi c. I, Genel Kısım, s. 233; KUNTER/YENİSEY/NUHOĞLU, s. 126.

[34] Bkz. CGK, 02. 06. 2006, 98/324 (Yaşar, c. II, s. 2021, 2022); CGK, 27. 02. 1978, 10/67 (Yaşar, c. II, s. 2025).

[35] KUNTER/YENİSEY/NUHOĞLU, s. 126; TOSUN, Suç Muhakemesi, c. I, s. 233.

[36] Tosun, Suç Muhakemesi, c. I, Genel Kısım, s. 234.

[37] Erol CİHAN/ Feridun YENİSEY, , “Ne Bis İn İdem İlkesi”, Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, s. 220 (s. 219-224); Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. Kunter/Yenisey/ Nuhoglu, s. 126, 127.

[38] KUNTER/YENİSEY/NUHOĞLU, s. 127.

[39] TOSUN, Suç Muhakemesi, c. I, s. 234.

[40] CGK, 08. 10. 2002 tarih, E. 10-199, K. 347 sayılı karar.

[41] Bkz. Adana Bölge Adliye Mahkemesi 12. Ceza Dairesi’nin 05/11/2020 tarih ve 2019/625 esas ve 2020/1226 karar sayılı kararı

iki CILT
(11876 Sayfa)

150 ₺

YARGITAY CEZA GENEL KURULU KARARLARI

2015 - 2020

yayin.taa.gov.tr

@AdaletAkademisi

Başkentte dolunay güzel görüntü oluşturdu...

Başkentte akşam saatlerinde beliren dolunay, Ankara Kalesi ile güzel görüntü oluşturdu.

(Aydın Fotoğrafı-Doğukan KESKİNKILIÇ-Anadolu Ajansı)